

Миколаївський міжрегіональний інститут розвитку людини
Вищого навчального закладу «Відкритий міжнародний університет
розвитку людини "Україна"»



МІЙ НАУКОВИЙ ДЕБЮТ

**Тези міжвузівської науково-
практичної конференції**

19 квітня 2018 р.

Миколаїв

УДК 371: 387
ББК 72 + 74

Мій науковий дебют: Тези міжвузівської науково-практичної конференції 19 квітня 2018 р. / За заг. ред. А.М. Старєвої. – Миколаїв: ММІРЛ ВНЗ «Університет «Україна», 2018. – 131 с.

Друкується за рішенням Вченої ради Миколаївського міжрегіонального інституту розвитку людини вищого навчального закладу “Відкритий міжнародний університет розвитку людини “Україна” (№ 5 від 12 квітня 2018 р.)

Випуск вміщує тези виступів з проблем та перспектив розвитку загально-гуманітарної освіти, сучасного стану економіки, підприємництва та менеджменту, сфери послуг, соціальних комунікацій та інформаційних технологій в Україні та світі.

Видання розраховане на науковців, викладачів, аспірантів, студентів.

Розвідки, що публікуються в поданому збірнику, є тезами міжвузівської науково-практичної конференції і відображають наукові та практичні здобутки студентів.

Статті подані в авторському варіанті. За достовірність поданих у них даних відповідальність несуть автори.

**© Миколаївський міжрегіональний
інститут розвитку людини ВНЗ
«Університет «Україна», 2018**

ЗМІСТ

Секція № 1

ЗАГАЛЬНО-ГУМАНІТАРНА ОСВІТА НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Білобоцький Д.	6
Формування культури здоров'я студентів у системі фізичного виховання	
Бойченко А.	8
Екологіческая медицина – наш орієнтир	
Верчено О.	11
Специфіка соціальної роботи з молоддю сім'єю	
Горбачова А.	13
Молодь за здорову націю	
Горбачова Г.	16
Розвиток спеціальної освіти на сучасному етапі становлення суспільства	
Грушова О.	19
Реалізація функцій соціальної роботи в системі інклюзивної освіти України	
Данилюк Г.	21
Проблеми сучасної педагогічної психології	
Івершина М.	25
Соціально-психологічна адаптація студентів першого курсу	
Капраленко А.	27
Основні проблеми сучасної української молоді: психологічний аспект	
Каширіна К.	30
Емоції і почуття у дошкільному віці	
Коваленко В.	33
Формування культури здоров'я студентів у системі фізичного виховання	
Комищенко І.	35
Порушення постави та сколіоз як об'єкти фізичної реабілітації	
Кравчина О.	37
Переваги та недоліки студентської зайнятості	
Ляхова А.	41
Холотропне дихання як метод психотерапії, самопізнання та особистісного розвитку	
Месліна Л.	44
Профілактика і лікування плоскостопості у дітей як актуальне завдання фізичної реабілітації	
Нечитайло Ю.	46
Проблематика методичного забезпечення студентів-психологів	
Рябенська Т.	48
Діти-сироти як актуальна проблема сучасного суспільства	
Сідень Н.	50
Методичні засади підготовки майбутніх соціальних працівників до роботи у громаді	

Стаднік В.	53
Зв'язок педагогічної психології з іншими науками	
Трачова А.	56
Професійні вигорання	
Чигиринський В.	59
Вплив рухової активності та здоров'я нації	

Секція № 2

ЕКОНОМІКА, ПІДПРИЄМНИЦТВО ТА МЕНЕДЖМЕНТ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ

Белокобила Д.	62
Стратегії інноваційного розвитку національної економіки	
Белокобила Д.	64
Шляхи розвитку енергетичного менеджменту в Україні	
Касаткіна Т.	66
Напрями поліпшення організації фінансового механізму підприємств	
Новосад Д.	68
Програмно-цільове управління оборотними активами підприємств	
Петракова М.	71
Роль та значення фінансового ринку в фінансовій системі України	
Підлісна Л.	74
Ризики у банківській сфері та способи їх попередження	
Сіренко О.	77
Управління фінансовою безпекою на підприємстві	
Сокур І.	80
Проблеми фінансування дошкільної освіти в Україні	
Фаліна Д.	83
Тайм-менеджмент - метод ефективного управління власним часом	
Юхименко А.	86
Механізм фінансового регулювання розвитку сфери фізичної культури і спорту в Україні	

Секція № 3

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СФЕРИ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

Агєєва А.	89
Тренди туристичного та готельного бізнесу	
Бабич А.	91
Перспективи розвитку санаторно-курортних та оздоровчих закладів в Україні	
Лада А.	94
Концептуальні готелі світу	

Мовчан І.	97
Розвиток концептуальних підприємства ресторанного господарства світу та України	
Писарєва А.	100
Актуальні проблеми екології та безпеки життєдіяльності людини	
Писарєва А.	103
Культурологічний аспект безпеки життєдіяльності людини	
Писарєва А.	105
Сучасні тенденції ресторанного господарства	
Хмелик О.	107
Дослідження маркетингових стратегій стимулювання продажів у ресторанному бізнесі	

Секція № 4

СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ

Беленбаші О.	110
Медіаосвіта в Україні та її завдання	
Буймер М.	113
Типологія сучасного пресового репортажу	
Зибіна Ю.	115
Мова і ЗМІ як фактори формування гендерної рівності або нерівності	
Кускова Ю.	118
Жанрові особливості телерепортажу	
Лактюшин С.	120
Застосування інформаційних технологій у процесі навчання в вищій школі	
Мануленко Є.	124
Сучасні WEB-технології: особливості та засоби застосування	
Титаренко О.	127
Закон України «Про друковані ЗМІ»: тенденції взаємовідносин журналістського і правого секторів	

**ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ЗДОРОВ'Я СТУДЕНТІВ У СИСТЕМІ
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ**

Дмитро Білобоцький,

студент спеціальності «Фізична реабілітація»,

Миколаївський міжрегіональний інститут розвитку людини ВНЗ «Університет «Україна»

Науковий керівник – доцент кафедри Мирян А.М.

В умовах культурно-освітньої інтеграції України в світову спільноту працездатність і соціальна активність фахівця визначаються не лише його інтелектуальним рівнем, але й станом здоров'я. Тому державна освітня політика в нашій державі спрямовується на формування культури здоров'я особистості в умовах відповідно організованого освітнього процесу.

Потреба формування культури здоров'я студентської молоді обумовлена в Законах України: «Про освіту», «Про вищу освіту», Національній доктрині розвитку освіти України у XXI столітті, Національній стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року.

Згідно з результатами Європейського опитування українських підлітків щодо вживання алкоголю та наркотиків, зазначено, що 80% підлітків вживали алкоголь, кожен другий підліток спробував палити, і 10% підлітків мають сильну залежність від Інтернету. Саме тому така ситуація викликає занепокоєння в суспільстві і потребує наукових досліджень щодо впровадження ефективних виховних технологій з формування культури здоров'я молоді.

Дослідники Г. Опанасенко, Є. Булич, О. Петрик, С. Присяжнюк зазначають, що згідно з результатами медичних обстежень і спеціальних опитувань 94 % молодих людей мають відхилення у стані здоров'я, понад 50% - незадовільну фізичну підготовку. Формування в дітей та молоді досвіду здоров'язбереження постійно привертає увагу вітчизняних та зарубіжних науковців (І. Брехман, О. Ващенко, В. Бальсевич, Т.Бойченко та ін.).

Особливості формування у молоді ціннісного ставлення до здоров'я розкриваються у психолого-педагогічних дослідженнях І. Беха, Г. Ващенко, Т. Глазько, Д. Давиденко.

Водночас аналіз сучасної діяльності ВНЗ свідчить, що проблема ціннісного ставлення до здоров'я і здорового способу життя не стала об'єктом належного теоретико-методологічного її осмислення.

Актуальність дослідження визначається наявністю суперечностей, які потребують результативного і швидкого розв'язання, зокрема, між:

- об'єктивними потребами українського суспільства у високому рівні сформованості культури здоров'я студентів і недостатнім рівнем розробленості теоретико-методичних основ її формування;
- значним потенціалом системи фізичного виховання у формуванні культури здоров'я студентів та непослідовністю, фрагментарністю його використання у практиці педагогічної діяльності політехнічного коледжу;
- запитом освітньої галузі в обґрунтуванні особистісно-орієнтованих педагогічних систем фізичного виховання і недостатньою розробленістю педагогічних умов, фізкультурно-оздоровчих технологій формування культури здоров'я студентів.

Рівень сформованості культури здоров'я студентів у ММІРЛ ВНЗ «Університеті «Україна» підвищиться у процесі впровадження таких організаційно-педагогічних умов: формування у студентів позитивно-активної мотивації до збереження здоров'я та самовдосконалення шляхом самовиховання, самоосвіти та самооздоровлення; орієнтованого на формування культури здоров'я студентів як особистісно-професійної цінності; оптимізація системи фізичного виховання через комплексне планування та розробку системи заходів щодо підвищення рівня здоров'я з урахуванням віку студентів, їхньої фізичної підготовленості програмного матеріалу, часу і місця занять.

Одним із шляхів покращення здоров'я молоді є прищеплення молодим людям культури здоров'я, що дозволить докладати активні зусилля в напрямку

його зміцнення, позбавлятися тих звичок, які не відповідають здоровому способу життя. Як наголошує О. Глагошук, «збереження здоров'я, дотримання здорового способу життя вважається найбільш вагомим нормою загальної культури людини цивілізованого суспільства»

ЭКОЛОГИЧЕСКАЯ МЕДИЦИНА – НАШ ОРИЕНТИР

Антоніна Бойченко,

студентка спеціальності «Фізична реабілітація»,

Миколаївський міжрегіональний інститут розвитку людини ВНЗ «Університет «Україна»

Науковий керівник – доцент кафедри Мирян А.М.

Мы, будущие физические реабилитологи, должны готовить себя к тому, чтобы уметь предоставить человеку основные сведения и понятия о том, что такое здоровье и болезнь, в чем кроются причины самых различных болезней, и как можно их предотвратить, ликвидировав эти причины. «Ваше здоровье – в ваших руках» - это так на самом деле. Мы должны уметь не болеть и не быть зависимым от врачей, лекарств, аптек.

Естественное лечение или натуропатия, рассматривает человека, как неотделимую часть природы и ясно показывает, что наша болезнь возникает только от нарушения законов природы и здоровье может восстановиться при соблюдении этих законов. А законы природы вовсе не предусматривают питье лекарств.

Чем мы боеем? Очень разными болезнями, и, конечно, всякий возраст имеет свои болезни. Ангина и склероз, корь и инфаркт миокарда... Что, казалось бы, между ними общего? Ученые насчитали свыше 2700 наименований болезней человеческого организма, и каждая из них лечится соответствующим ей специфическим способом, которых становится все больше и больше. Есть совсем новые импортные таблетки, которые больные стараются достать любой ценой, есть иглоукалывание, лечение биополем, таинственными гомеопатическими средствами. Если не помогает ничего и болезнь запущена - последнее средство - хирургия. Удаление... чего? А очень многих частей

нашего тела: глоточных миндалин, аппендикса, части желудка, желчного пузыря, части легкого, почки, хрусталика глаза, грудной железы, ноги и т.д. Наконец, дошли до пересадки сердца и объявили это высшим достижением медицины!

А ведь если взглянуть на все это несколько иначе, то станет ясна одна простая истина: нет разных болезней, а есть одна болезнь – нарушение обмена веществ, и есть один способ вылечить любую болезнь: исправить этот нарушенный обмен, ввести человека в русло природы - в экологическую систему планеты и Космоса. Именно так лечила болезни древняя наука врачевания: индийская Аюверда, а на Западе - естественная медицина - натуропатия. Гиппократ утверждал: «Медицина, есть искусство подражать целебному воздействию природы».

Современные врачи-натуропаты: Шелтон, Птоль Брегг, Уокер, Николаев вылечивали больных с результатами, далеко превосходящими все другие методы лечения. А почему? Давайте подумаем так: не лучше ли не развивать так бурно медицину (все равно ведь заболеваемость растет, а не сокращается с развитием медицины), а развивать меры, предупреждающие и не допускающие болезни, ту же ангину, бронхит, аппендицит, и тем самым, может быть, избавимся и от пиелонефрита, бронхиальной астмы, гипертонии, мастопатии, рака, инфаркта, камней желчного пузыря, даже эпилепсии, которые появляются так часто, потому что не лечим, а залечиваем лекарствами болезни у детей подростков и беременных женщин.

Ежедневная наша пища может стать лекарством, если знать правильное сочетание пищевых продуктов, не вызывающее процессов гниения и брожения (и дисбактериоза) в кишечнике. Пища в зависимости от качества и состава может загрязнять или очищать и исцелять - все это лечение пищей и другими природными факторами - солнцем, воздухом и водой и называется натуропатией или естественным лечением. Именно физическая реабилитация должна рассматривать возможности естественного неспецифического лечения болезней не лекарствами, биополем или иным воздействием на организм

больного, а обучением его правилам физиологического, гигиенического питания, способного чудесным образом исцелять организм, обновляя его клетки и ткани и вылечивать болезни, не поддающиеся никаким другим методам лечения.

Если мы рассмотрим организм как «государство клеток», то мы увидим, что в этом государстве все устроено очень разумно и наряду с четкой иерархичностью клеток существует целесообразное и общепольное дружественное содружество клеток, органов и систем органов, способное излечить болезнь, если мы не мешаем этому искусственно.

На примере только одного заболевания, уносящего во всем мире миллионы жизней ежегодно, а именно, злокачественных новообразований, мы можем проследить как это происходит.

Что делать, чтобы прекратить интенсивный рост недифференцированных опухолевых клеток? Очистить организм от гноя и всех других отходов продуктов обмена, скапливающихся в нем годами и очень токсичных. В начальной стадии любого злокачественного заболевания это удастся сделать за 4-12 недель. Больной выздоравливает.

Человека на протяжении жизни лечат пять врачей по мере его роста, созревания, старения и, несколько десятков «узких» специалистов, по мере появления различных заболеваний. Но ведь законы физиологии и биохимии одинаковы во всех возрастах, даже во внутриутробном периоде. А ведь мать и плод, развивающийся в ее организме, это единая система, и для рождения здорового ребенка, матери необходимо иметь не только здоровый (компенсированный), но и *чистый* организм для того, чтобы во внутриутробном периоде плод мог избежать интоксикации ядами и отбросами материнского организма, не замечаемыми ею до поры, до времени.

СПЕЦИФІКА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З МОЛОДОЮ СІМ'ЄЮ

Оксана Верченко,

студентка спеціальності «Соціальна робота»,
Миколаївський міжрегіональний інститут розвитку людини ВНЗ «Університет «Україна»
Науковий керівник – доцент кафедри Мирян А.М.

Сім'я, особливо молода, в сучасних умовах не завжди виходить з складних життєвих ситуацій. Молода сім'я особливо потребує допомоги із сторони. Таку допомогу може надати служба соціальної допомоги і соціальний працівник.

Відповідно до чинного законодавства, сім'я є первинним та основним осередком суспільства. Сім'ю складають особи, які спільно проживають пов'язані спільним побутом, мають взаємні права та обов'язки. Подружжя вважається сім'єю і тоді, коли дружина та чоловік у зв'язку з навчанням, роботою, лікуванням, необхідністю догляду за батьками, дітьми та з інших поважних причин не проживають спільно.

Сім'я створюється на підставі шлюбу, кровного споріднення, усиновлення, а також на інших підставах, не заборонених законом і таких, що не суперечать моральним засадам суспільства.

Молода сім'я - подружжя, в якому вік чоловіка та дружини не перевищує 35 років, або неповна сім'я, в якій мати (батько) віком до 35 років.

Труднощі молодій сім'ї - це комплекс психологічних, соціологічних, матеріально-побутових, економічних, медичних, юридичних проблем. Вибір життєвого шляху, придбання професії, підвищення кваліфікації, пошук улюбленої роботи тощо - все це загальна спрямованість сучасної молоді.

Соціальний працівник розглядає молоду сім'ю як цілісне соціальне, психологічне і духовне утворення. Молода сім'я проходить кризовий період в своєму розвитку у зв'язку з ухваленням жінкою і чоловіком нових соціальних ролей, відповідальності за дитину, нових обов'язків, зміною відносин у середині сім'ї і сім'ї з суспільством. У такі моменти багато сімей потребують кваліфікованої соціальної та психологічної допомоги.

Одна із значних проблем, з якими стикається сучасна молода сім'я - недостатня можливість якісно виконувати свої функції. Незайнятість значної частини молоді у сфері суспільного виробництва, нестабільність заробітків, незабезпеченість молодих сімей житлом і відсутність чітких перспектив для його отримання спричиняє складності внутрішньосімейних відносин, зростання кількості конфліктів, негативно позначається на якості сімейного виховання. Цьому сприяє також невідповідність молодих людей до вступу в шлюб. У зв'язку із цим актуальною для нашого суспільства є проблема соціального захисту, підтримки молодої сім'ї, надання їй соціально-психологічної, медико-юридичної допомоги і підтримки.

Завдання соціальних служб для молоді - практичне розв'язання питань стабілізації молодої сім'ї, підготовки молоді до шлюбу; профілактики сімейної дисгармонії, сімейного неблагополуччя; підготовки молодих батьків до виконання батьківських обов'язків; реалізації рекреативних потреб сучасної молодої сім'ї.

Мета допомоги – раціональна організація внутрішньосімейного спілкування, раціональної життєдіяльності та відпочинку молодої сім'ї; спілкування членів сім'ї з оточуючим середовищем; навчання раціонального розв'язання та подолання складних сімейних колізій, конфліктів, зняття стресів.

Напрямами соціальної роботи з молодою сім'єю є: підготовка молоді до вступу в шлюб; робота з молодими сім'ями по стабілізації сімейних взаєностосунків та допомога батькам у вихованні дітей; сімейна психотерапія; робота «Телефону Довіри» з молодцю, яка збирається брати шлюб, молодими сім'ями і тими, хто збирається розлучитись.

Зміст роботи з молодою сім'єю ССМ реалізують за допомогою таких форм і методів: діагностично-методична робота; профшактично-корекційна робота; культурно-організаційна робота.

Соціальна робота з молодою сім'єю зосереджена на таких проблемах, як: адаптація подружжя до сімейного життя, вироблення спільної моделі сімейного

життя, відокремлення від батьківських сімей, розподіл соціальних ролей і оволодіння різними функціями сім'ї.

Мета роботи: інформування, консультування, переконання, приклад, представництво, заохочення, вправи.

Напрямами роботи з даною категорією клієнтів є: формування тендерної рівності в сім'ї, запобігання насильству в сім'ї, просвіта з прав і обов'язків членів сім'ї та молоді сім'ї у суспільстві, запобігання сімейних конфліктів, планування сім'ї, допомога у працевлаштуванні.

Форми роботи: ярмарки професій, курси, тренінги, семінари, лекції, передачі з проблем молоді сім'ї на ТБ, радіо, консультпункти, виїзні консультації, вечори запитань і відповідей, громадські приймальні, спеціальні телефонні лінії, розповсюдження буклетів, брошур, презентації соціальних програм для молоді і молоді сім'ї, школи і клуби молоді сім'ї тощо.

Правова освіта, охорона здоров'я, інформування про соціальне забезпечення молоді орієнтація та вироблення установок на цінності сім'ї та сімейного способу життя, відтворення населення, виховання здорового покоління майбутніх громадян - такі завдання продовжують реалізовуватися фахівцями.

Таким чином сформована структура роботи з молоддю сім'єю в цілому відповідає нормам, проте перед суспільством стоїть завданням щодо зміцнення молоді сім'ї, поліпшення її матеріального, морального і духовного стану, надання їй соціально-психологічної допомоги та ін.

МОЛОДЬ ЗА ЗДОРОВУ НАЦІЮ

Альона Горбачова,

студентка спеціальності «Фізична терапія, ерготерапія»

Миколаївський міжрегіональний інститут розвитку людини ВНЗ «Університет «Україна»

Науковий керівник – доцент кафедри Мирян А.М.

Здорова людина – це така людина, яка життєрадісно і охоче виконує обов'язки, покладені на неї життям, і повністю реалізує свої фізичні і розумові здібності. Від чого ж залежить наше здоров'я? Наше здоров'я залежить від таких основних чинників:

1. Спадковість – 20%
2. Рівень медицини – 10%
3. Екологія – 20%
4. Спосіб життя – 50%

Спосіб життя – це той чинник здоров'я, який майже цілком залежить від нашої поведінки. Так що половина здоров'я залежить від тебе, тому своє здоров'я можна поліпшувати або псувати.

Основними складовими здорового способу життя є: фізкультура, здорове харчування, правильний режим навчання та відпочинку, загартовування.

А такі чинники як вживання алкоголю, тютюнопаління, уживання наркотиків псують наше здоров'я, а також можуть привести до летальних випадків.

Алкоголь шкідливий для мозку. Більш ніж 30% алкоголю затримується у нервових клітинах головного мозку. Внаслідок одного сильного сп'яніння гине до 20 тисяч клітин головного мозку. Алкоголь викликає залежність: психологічну і фізіологічну.

Руйнівним чином діє алкоголь і на внутрішні органи. Страждає від його дії шлунок, печінка, серце і судини, нирки, залози внутрішньої секреції. Чим молодший організм, тим більш руйнівна дія алкоголю.

Необхідно згадати і про такий вид алкогольного ураження, як алкогольний плід(дитина народжена жінкою-алкоголичкою). Лише близько 15% дітей, народжених від батьків-п'яниць, розвиваються нормально психічно і фізично. Четверо з п'яти так чи інакше виявляються неповноцінними. У 100% випадків у дітей, які народилися після 6-8 років пияцтва батька, а тим більше матері, визначається розумова неповноцінність.

Тож ми не повинні забувати, що неповноцінні діти стануть дорослими і самі матимуть дітей. А це – реальна і страшна загроза генофонду нації. А чим найбільше небезпечні наркотики? Вони безпосередньо змінюють свідомість людини і руйнують її пам'ять, інтелект, пригнічують відчуття та емоції, а також викликають сильну психологічну та фізіологічну залежність. Вживання

наркотиків внутрішньовенно є небезпечним через високу ймовірність ВІЛ-інфікування.

Наркотики викликають залежність. Навіть одноразове їх уживання може призвести до наркотичної залежності. У підлітків вона розвивається набагато швидше, ніж у дорослих. Відомі випадки, коли перше знайомство з наркотиками закінчувалось смертю.

У жінок, які вживають наркотики під час вагітності, здебільшого народжуються мертві або дефективні діти. Дефекти можуть бути самими різними, ось наприклад: клишоногість, відсутність кінцівок, розщеплене піднебіння, нерозвиненість внутрішніх органів.

Розвиваючись, наркотична залежність послідовно проходить кілька стадій – соціальну, психологічну, фізіологічну. Соціальна залежність – людина ще не вживає наркотичні речовини, але потрапила в середовище тих, хто їх уживає. Вона сприймає стиль поведінки, ставлення до наркотичних речовин і зовнішні атрибути групи.

Паління асоціюється з дорослістю, компанією друзів, цікавою бесідою, приємною обстановкою. Але вчені з'ясували, що курці проводять дозвілля нудніше і отримують від нього менше задоволення, ніж некурці. Одна з головних причин паління у юнаків – прагнення до самовираження, утвердження власної самостійності, «дорослості».

Тютюн викликає таку саму залежність, як і «важкі» наркотики – героїн та кокаїн. 85% курців хочуть кинути, але вдається зробити це лише 10-15%. Паління уражує верхні дихальні шляхи та легені. Подразнення слизових оболонок починається вже в ротовій порожнині. Тютюновий дим також руйнує емаль зубів, призводить до запалення слинних залоз. У тютюні дуже багато канцерогенних речовин, які спричиняють онкологічні захворювання. Паління провокує також серцево-судинні захворювання. Нервова система, кров, органи травлення також страждають при попаданні в організм продуктів горіння тютюну.

У жінок, які палять, порушується нормальна діяльність статевих органів, що сприяє розвитку безпліддя. Якщо палить вагітна жінка, то в неї народжується дуже слабка дитина зі зниженою вагою, з порушеннями нервової системи, що може проявитися не відразу, а з плином часу. Великої шкоди курці завдають не тільки собі, а й усім тим, хто їх оточує(пасивні курці). Вдихаючи тютюновий дим у прокуреному приміщенні, пасивний курець зазнає такого ж впливу компонентів тютюну, що й сусід, який палить, часто з тими ж руйнівними наслідками для здоров'я. Спираючись на всю попередню інформацію, можу сказати: зруйнувати значно легше, ніж створити. Дуже важливо зберегти те, що маємо. Від нас самих залежить, що ми оберемо – шлях до здоров'я чи навпаки – шлях від здоров'я.

РОЗВИТОК СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ СТАНОВЛЕННЯ СУСПІЛЬСТВА

Ганна Горбачова,

студентка спеціальності «Спеціальна освіта»,

Миколаївський міжрегіональний інститут розвитку людини ВНЗ «Університет «Україна»

Науковий керівник – канд.пед.наук, доцент, професор б.в.з. Лисенкова І.П.

Протягом останнього часу в Україні, як і в усьому світі, внаслідок впливу багатьох чинників збільшилася кількість людей з інвалідністю і дітей з особливими потребами. Такі люди за своєю природою та поведінкою дуже відрізняються як від усіх інших, так і один від одного. Тож перед державою особливо гостро постає питання про забезпечення рівних прав і можливостей дітей і молоді з особливими потребами в нових соціальних умовах.

Визнання Україною Конвенції ООН «Про права дитини» та Всесвітньої декларації «Про забезпечення виживання, захист і розвиток дітей» посилило увагу до проблем дітей, які мають ті чи інші відхилення в розвитку, і зумовило потребу у розробленні цілеспрямованих дій держави для створення найсприятливіших умов їх інтеграції у систему сучасних відносин. Останнім часом в Україні вживаються заходи для того, аби не лише зберегти набутий

досвід спеціальної освіти, але й примножити його, виробити сучасні технології корекційно-компенсаторної роботи з даною категорією дітей, створити умови для реалізації їхнього права на вибір типу навчального закладу та змісту і форм освіти.

Сьогодні спеціальна освіта в Україні становить складну, розгалужену і диференційовану систему корекційних закладів, реабілітаційних і психолого-медико-педагогічних центрів, навчально-виховних комплексів, спеціальних класів тощо. Аналіз результатів впровадження інклюзивної форми навчання в експериментальних закладах освіти дає можливість зазначити такі позитивні зрушення:

- краща підготовленість молоді з особливими потребами до життя в суспільстві, а також готовність самого суспільства враховувати потреби своїх громадян;
- підвищення мотивації дітей з особливими потребами до навчання;
- батьки отримали можливість обмінюватися досвідом навчання й виховання, якого їм не вистачало, коли їхні діти навчалися у спеціальних групах [3].

До недоліків можна віднести слабку підготовку педагогічних кадрів, які ще не готові працювати з дітьми з функціональними порушеннями. Бо чинна система підготовки та підвищення кваліфікації педагогів не враховує можливість їхньої роботи з такою категорією дітей. Частина батьків досить болісно зреагували на спільне навчання. Вони бояться, що їхні діти можуть не звикнути до нових умов навчання та бути скривджені здоровими однолітками [3].

Отже, стратегічними пріоритетами розвитку спеціальної освіти повинні стати:

- теоретичні та методичні засади навчання дітей з обмеженими можливостями здоров'я у загальноосвітньому просторі та надання їм спектра психологічної, соціальної та медичної допомоги;
- проблеми психолого-педагогічної підтримки дітей із важкими та комбінованими порушеннями психофізичного розвитку;

- розроблення освітніх стандартів дошкільної та основної ланки шкільної освіти дітей з особливими освітніми потребами різних нозологій;
- розроблення системи допомоги батькам у догляді, навчанні та вихованні дітей з обмеженими можливостями здоров'я [2].

Неабияке значення має: розроблення на державному рівні механізмів працевлаштування випускників з обмеженими можливостями здоров'я відповідно до індивідуальних показників кожного та виготовлення і забезпечення вітчизняними компенсаторними технічними засобами колективного та індивідуального користування дітей з порушеннями мовлення, слуху, зору, опорно-рухового апарату, розумових здібностей тощо [1].

Отже, заходи із розвитку спеціальної освіти в Україні не з легких і швидкоплинних. Їх втілення потребує об'єднаних зусиль держави, наукових установ, громадських фондів, педагогів і батьків. І кожна ланка зобов'язана ефективно реалізувати власні функції: держава прописати та втілити в життя чіткий та раціональний алгоритм запровадження інклюзії в українське суспільство; наукові установи та вчені забезпечити теоретичні, практичні та методичні основи роботи з дітьми та молоддю з особливими освітніми потребами; громадські фонди – підтримати батьків та дітей в умовах реформування спеціальної освіти; педагоги – ознайомитись та втілювати в життя прописані алгоритми роботи з зазначеною категорією населення; батьки – підтримувати та допомагати власним дітям ефективно жити та функціонувати в умовах інклюзії.

Література:

1. Іноземцева С.В. Організація соціально-педагогічної роботи з підлітками з особливими потребами в середніх навчальних закладах України (друга половина ХХ століття). Х., 2009. 302 с.
2. Талан М. Корекційна освіта в Україні: стан, тенденції, перспективи // Соціальний захист. 2006. № 9. С. 17-18.
3. Тесленко В.В. Доповідь на Всеукраїнській нараді-семінарі з питань формування освітньо-реабілітаційного простору для дітей-сиріт і дітей-інвалідів // Освіта України. 2007. № 1-2. С. 4-5.

РЕАЛІЗАЦІЯ ФУНКЦІЙ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ В СИСТЕМІ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Олександра Грушова,

студентка спеціальності «Соціальна робота»,

Миколаївський міжрегіональний інститут розвитку людини ВНЗ «Університет «Україна»

Науковий керівник – доцент кафедри Сиволюс О.В.

У сучасній науці процес інклюзії людини з інвалідністю розглядається як процес включення в освітню систему й соціальне середовище, які зазнають змін, підлаштовуючись до потреб людини з інвалідністю. Феномен інклюзивної освіти є надзвичайно багатограним, оскільки задоволення освітніх потреб людей з інвалідністю має специфічні риси у залежності від їхніх вікових, нозологічних, психологічних та інших характеристик.

Формування інклюзивної освіти як важливого компоненту системи освіти є наслідком гуманізації суспільних відносин, зростання ролі особистості як найвищої суспільної цінності. Сьогодні ознакою цивілізованості конкретного суспільства виступає також і наявність розробленої державної політики щодо освіти осіб з інвалідністю, конкретних програм її реалізації, сформованих організаційних форм та суб'єктів її втілення.

Унікальність феномену інклюзивної освіти полягає у його бутті на перетині педагогіки, медицини, соціальної роботи, що з одного боку сприяє теоретичному осягненню в рамках кожної з наукових галузей, а з іншого не завершується формуванням цілісного уявлення щодо нього. Інклюзивна освіта найбільш повно у вітчизняній науковій літературі постає як предмет педагогічних та психологічних досліджень. У той же час є підстави говорити про те, що інклюзивна освіта взаємодіє також і з системою соціальної роботи, вирішуючи її завдання.

Саме тому метою цього матеріалу є з'ясування особливостей реалізації функцій соціальної роботи в системі інклюзивної освіти.

У рамках вітчизняних досліджень теорії соціальної роботи виокремлюються її базисні (серед них діагностична, прогностична та перетворююча) та спеціальні (превентивна, комунікативна, організаторська,

правозахисна, психотерапевтична, рекламно-пропагандистська, соціально-педагогічна, соціально-економічна, морально-гуманістична) функції.

Діагностична функція передбачає вивчення суб'єктом соціальної роботи особи чи групи осіб, що є клієнтами соціальної роботи, з метою з'ясування особистісних, демографічних характеристик, впливу середовища, особливостей міжособистісних та внутрішньогрупових відносин, у тому числі конфліктів, готовності до взаємодії із соціальним працівником, що завершується формулюванням проблеми, яка має бути розв'язана в процесі роботи з клієнтом.

Прогностична функція - визначення мети і міри втручання соціального працівника; прогнозування, програмування й проектування процесів розв'язання проблем клієнтів.

Реалізація превентивної чи профілактичної функції спрямована на утворення та функціонування правових, психологічних, соціально-медичних, педагогічних та інших механізмів попередження і подолання негативних соціальних явищ через організацію соціотерапевтичної, соціально-побутової, психолого-педагогічної, медичної, правової та іншої допомоги. Виконання цієї функції включає, науково обгрунтовані і своєчасно вжиті соціальним працівником заходи, спрямовані на запобігання виникненню можливих життєвих колізій в окремих індивідуумів та в групах ризику; збереження, підтримку і захист нормального рівня життя і здоров'я людей; сприяння їм у досягненні поставлених цілей і розкриття їхнього внутрішнього потенціалу (включаючи, наприклад, профілактику девіантності; формування здорового способу життя; подолання джерел стресу в самій людині і в довколишньому середовищі; створення умов для надбання клієнтом досвіду розв'язання потенційно існуючих проблем тощо.

Комунікативна функція є однією із найважливіших функцій соціальної роботи, оскільки процес комунікації є єдиним ефективним інструментом, завдяки якому реалізуються всі інші функції, що передбачають взаємодію соціального працівника і клієнта: вербальну та невербальну, усну та письмову тощо. Організаторська функція реалізується на всіх рівнях соціальної роботи від організації нормативного регулювання діяльності системи соціального

забезпечення і до самоорганізації інституцій громадянського суспільства задля виконання соціально значущих завдань. Виконання психотерапевтичної функції є комплексним вербальним і невербальним впливом соціального працівника на когнітивну, емоційну і поведінкову сфери особистості клієнта з метою вирішення його особистісних та соціальних проблем. Рекламно-пропагандистська функція, яка полягає у поширенні ідей соціального захисту людини, а також об'єктивної інформації про споживчі властивості та види соціальних послуг із метою створення попиту на них.

Соціально-педагогічну функцію у широкому сенсі трактують як поняття, що подібне до багатоаспектного поняття «функції соціального працівника» У цьому випадку основні функції соціального працівника розглядаються крізь призму пріоритетності цілеспрямованого виховного впливу соціуму на поведінку і діяльність клієнтів.

Соціально-економічна функція розглядається як сприяння задоволенню матеріальних інтересів і потреб малозабезпечених верств населення через надання правової та організаційної допомоги для отримання державних виплат чи благодійних пожертв відповідним категоріям громадян.

Морально-гуманістична функція забезпечує додання соціальній роботі високих гуманістичних цілей, створення умов для гідного функціонування людини, груп і верств у суспільстві. У системі інклюзивної освіти, реалізуються дев'ять із перерахованих вище функцій соціальної роботи.

ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

Ганна Данилюк,

студентка спеціальності «Психологія»,

Миколаївський міжрегіональний інститут розвитку людини ВНЗ «Університет «Україна»

Науковий керівник – канд. психол. наук, доцент Базика Є.Л.

Зародження педагогічної психології відноситься до другої половини ХІХ ст. і пов'язано з проникненням генетичних ідей в психологічну науку. Крім того, педагогічна психологія вивчає питання пов'язані з індивідуальним підходом до учнів.

Об'єктом педагогічної психології є дитина, підліток, юнак, які виховуються та навчаються шляхом ціленаправлених дій педагога-психолога. Психологія навчання, психологія виховання, психологія вчителя – ось основні розділи педагогічної психології.

В психології навчання і виховання дітей є ряд проблем, теоретичне і практичне значення, яких виправдовує виділення і здійснення цієї області знань.

Також хочеться виділити такі невідступні основні проблеми педагогічної психології:

- Проблема сенситивного періоду. Вона пов'язана з виділенням і максимально можливим використанням визначених вікових періодів для розвитку тих чи інших здібностей чи якостей дитини. У даний час невідомі всі сенситивні періоди розвитку інтелекту й особистості, їх початок, тривалість і кінець. Швидше за все, ці періоди індивідуальні та своєрідні. Можливо, кілька сенситивних періодів характерні для тих самих властивостей у різні вікові періоди. Поки однозначного рішення цієї проблеми не існує.
- Проблема зв'язку свідомо організованого впливу та природного психічного розвитку дитини, інакше кажучи, проблема зв'язку біологічного дозрівання й навчання з розвитком дитини (допомагає спеціально організоване навчання розвитку дитини чи заважає йому). Дана проблема переключається в проблему взаємозв'язку дозрівання й навчання дитини, її задатків і здібностей, генетичної та середовищної обумовленості, розвитку психологічних характеристик і поведінки дитини.

До теоретичних проблем відносяться загальні питання психології навчання і виховання в школі, управління навчально-виховним процесом (як основна проблема), особливості навчання і виховання на різних вікових етапах, мотиви навчання, психологічні основи розвивального навчання.

На відміну від теоретичних проблем педагогічної психології прикладні проблеми є набагато глибшими і відносяться до навчально-виховного процесу. Серед багатьох прикладних проблем можна виділити найбільш актуальні:

- психолого-педагогічне обґрунтування методів виховного впливу;
- побудова навчально-виховного процесу з винятковими дітьми (обдарованими, з фізичними вадами, "ліворукими", "лівшами" тощо);
- з'ясування впливу вікових криз на процес навчання і виховання;
- нейтралізація негативного соціального впливу на дітей;
- упровадження інноваційних технологій у навчально-виховний процес.

Над вирішенням та пошуком методів розв'язання проблем педагогічної психології працювали і працюють багато видатних вчених в галузі психології. Серед багатьох хочеться виділити видатного українського психолога Г.О. Балла.

Основний напрямок досліджень - методологічні й теоретичні проблеми психології та суміжних із нею наук. Він започаткував нові наукові напрями, що стосуються: а) створення й застосування психолого-педагогічної теорії задач; б) визначення психолого-педагогічних засад гуманізації загальної та професійної освіти; в) раціогуманістичного підходу в методології людинознавства (зокрема, психологічної науки).

Головні ідеї, що обґрунтовуються Г.О.Баллом: 1) на глибоку розробку й широке втілення у різні сфери соціального життя заслуговує принцип раціогуманізму. Він передбачає визнання інтелектуальної культури (і науки як її головного осередку) одним із найважливіших здобутків людства та максимальне використання цього багатства, у його гармонійній взаємодії з іншими складниками культури, для розширення знань про людину та їх гуманістично орієнтованого практичного застосування; 2) наука - як підсистема культури, спрямована на пізнання дійсності раціональними методами, - повинна: а) обов'язково враховувати специфіку досліджуваних об'єктів (таких, зокрема, як людина та її психіка); б) взаємодіяти з іншими сферами культури, але не еkleктично змішуватися з ними; 3) гуманістичні принципи взаємної поваги й конструктивної діалогічної взаємодії мають поширюватись на відносини між

методологічними підходами, науковими й науково-практичними напрямками (зокрема, у психологічній царині).

Методи та шляхи вирішення проблем педагогічної психології Балл висвітлює в своїх наукових працях:

1. Раціогуманістична орієнтація в методології людинознавства. К.: Видавництво «Друк», 2017. 199 с.
2. Орієнтири сучасного гуманізму (в суспільній, освітній, психологічній сферах): Вид. 2-е, доповнене. – Житомир: Вид-во «Волинь», 2008.–232 с
3. До аналізу ціннісних складових професійної культури особи // Професійна освіта: педагогіка і психологія: Польсько-український щорічник. X / За ред. Т. Левовицького, І. Вільш, І. Зязюна, Н. Ни ч кало. – Ченстохова; К., 2008. – С. 233-249.
4. Інтегративно-особистісний підхід у психологічній науці та практиці К.-Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2012. – 206 с.
5. Культуротвірна функція психологічної науки – К.-Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2014. – 264 с.

Роблячи висновок, можна сказати, що подані проблеми педагогічної психології складають її підґрунтя, її основу. Як згадувалося вище, в області цих проблем працюють вже довгий час безліч не тільки вітчизняних, але й зарубіжних вчених-психологів. Так жодна з проблем досі не отримала остаточного, задовільного результату та обґрунтування, тому що психологія особисті взагалі та педагогічна психологія у зокрема – це предмети, які постійно змінюється під впливом часу та середовища.

Література:

1. Немов Р.С. Психология. В 3-х кн. М., 1995.
2. Сергеєнкова О.П. Педагогічна психологія: Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2012. 168 с.
3. Бондарчук О.І., Бондарчук Л.І. Основи психології і педагогіки: Курс лекцій.3-е вид., стереотип. К.: МАУП, 2002.

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНА АДАПТАЦІЯ СТУДЕНТІВ ПЕРШОГО КУРСУ

Марія Івершина,

студентка спеціальності «Психологія»,
Миколаївський міжрегіональний інститут розвитку людини ВНЗ «Університет «Україна»
Науковий керівник – канд. психол. наук, доцент Базика Є.Л.

Проблема соціально – психологічної адаптації студентів-першокурсників до умов університету є однією із значущих загально теоретичних проблем і до сьогодення є традиційним предметом дискусій, так як відомо, що адаптація молодого покоління до студентського життя - важкий і багатогранний процес, що вимагає залучення соціальних і біологічних резервів ще не до кінця сформувався організму.

Психологічні аспекти адаптації людини до різних умов середовища розроблялися Б.Г. Ананьєвим, В.В. Антиповим, Ж. Годфруа, В.В. Гриценко, Е.Ф. Зєєром, В.В. Константиновим, В.В. Пархомчуком та ін. [2].

З початком навчання в вузі першокурсник стикається з новими умовами діяльності і соціального середовища, ефективність пристосування до яких значною мірою визначає успішність його навчальної діяльності і подальше особистісний розвиток. С.А. Гапонова зазначає, що для більшості студентів першого курсу абсолютно нові для них умови життя (ломка сформованого динамічного стереотипу в навчальній діяльності, пристосування до інших умов побуту) - процес болючий [2].

Адаптація студентів, які проживають у відриві від батьків (в гуртожитку, орендованій квартирі) протікає важче і часто призводить до виникнення різноманітних соматичних і психоневрологічних патологічних станів. Студенту необхідно працювати не тільки на заняттях в університеті, а й самостійно вивчати матеріал, користуючись бібліотеками, інтернетом і іншими засобами. Проходить чимало часу, перш ніж студент адаптується до вимог навчання у ВНЗ. Багатьма це досягається дуже великою ціною. Звідси і низька успішність на першому курсі і «відсів» за результатами сесій. Величезну роль відіграє

психологічна підтримка. Доброзичливість, увага сприяють скороченню термінів адаптації до змісту та організації навчального процесу в університеті [1].

Соціальна адаптація (лат. *Adaptare* – пристосовувати) – процес пристосування і активного освоєння особистістю нових соціальних умов або соціального мікросередовища, в якій вона, особистість, вибудовує нові психологічні або соціальні мікровідношення.

Під адаптаційної здатністю розуміють здатність людини пристосовуватися до різних вимог (соціальним і фізичним) середовища без відчуття внутрішнього дискомфорту і без конфлікту з середовищем [3].

Соціальна адаптація студентів ділиться на: а) професійну адаптацію, б) соціально-психологічну адаптацію.

Професійна адаптація – це пристосування до характеру, змісту, умов і організації навчально-виховного процесу, вироблення навичок самостійності в навчальній і науковій роботі.

Соціально-психологічна адаптація – це пристосування індивіда до групи і взаєминам до неї, вироблення власного стилю поведінки.

Дидактична адаптація – це підготовка студентів до нових форм і методів навчально-виховної роботи навчального закладу. Соціально-психологічна адаптація студентів - перший етап розвитку, формування творчої особистості як суб'єкта професійної діяльності.

Приходячи до університету, студенти повинні купувати щось більш значуще, ніж знання з конкретних предметів - це впевненість в собі, розвинені мова і мислення, пам'ять, комунікабельність, відповідальність, прагнення до самоосвіти.

Література:

1. Гапонова С.А. Особенности адаптации студентов вузов в процес се обучения // Психологический журнал. 1994. Т. 15. № 13. С. 131-135.
2. Казанская В. Подросток: социальная адаптация: Книга для психологов, педагогов и родителей. Санкт-Петербург, 2011.
3. Максименко С.Д. Развитие психики в онтогенезі. В 2 т. К.: Форум, 2002. Т.1: Теоретико-методологічні проблеми генетичної психології. 319 с.

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ: ПСИХОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

Аліна Капраленко,

студентка спеціальність «Психологія»,
Миколаївський міжрегіональний інститут розвитку людини ВНЗ «Університет «Україна»
Науковий керівник – канд. психол. наук, доцент Базика Є.Л.

Актуальність вивчення проблеми молоді, її освіти, виховання, соціального становлення, участі у суспільному житті перебувають у центрі уваги і на стику різних наук. Психологія відносить їх до найважливіших. Зважаючи на те, що соціально-психологічний портрет молоді формується під впливом різноманітних суспільно-політичних і соціальних чинників, психологія виявляє інтерес до того, яку роль відіграватимуть для молоді певні соціальні цінності, норми моралі, традиції тощо. Цими ж питаннями переймається ювентологія (наука про різноманітні особливості молоді) – складова сучасної науки про людину.

Психологічне самопочуття молоді є одним з головних показників розвитку суспільства, а проблема формування її свідомості – однією з провідних у соціології. Для того щоб формування молоді відбувалося адекватно суспільним процесам, необхідно визначити її роль і місце в суспільстві, з'ясувати її труднощі та проблеми. Серед них є традиційні – кохання, дружба, пошуки сенсу життя, створення сім'ї тощо [1].

Вивчаючи молодіжні проблеми, неможливо обходитися простим констатуванням позитивних чи тривожних фактів життєдіяльності молодих людей. Потрібен глибокий системний аналіз буття молоді, чим і покликана займатися психологія молоді.

Психолого-педагогічні проблеми у молодіжному середовищі [2].

Психологія молоді – галузь соціології, яка досліджує соціально-демографічну спільність суспільства, що перебуває в процесі переходу від дитинства до дорослого життя і переживає стан сімейної та позасімейної

соціалізації, інтерналізації норм і цінностей, творення соціальних і професійних очікувань, ролей, статусу.

Сучасні суспільні процеси різко змінили соціальне, матеріальне і політичне становище молоді, тому поняття, що характеризували молодь колишнього суспільства («соціальний портрет молоді», категорії («потреби», «поведінка», «діяльність»)), потребують сучасного аналізу, переосмислення та уточнення [3].

Останнім часом загострилося чимало молодіжних проблем, серед яких найголовнішими є:

- низький рівень життя, безробіття і значна економічна та соціальна залежність від батьків;
- шлюбно-сімейні проблеми (високий рівень розлучень, сімейних конфліктів);
- низька народжуваність – вже протягом трьох з половиною десятиліть в Україні зберігається рівень народжуваності, який не забезпечує навіть відтворення поколінь;
- матеріальна незабезпеченість, відсутність умов для поліпшення житлових умов;
- поганий стан здоров'я і зростання рівня соціальних відхилень (злочинність, пияцтво, наркоманія, проституція);
- втрата ідеалів, соціальної перспективи, життєвого оптимізму [4].

Постійно скорочується питома вага молоді щодо всього населення. В Україні за останні десять років її кількість знизилася з 22 до 20%. За всіма прогнозами, ця тенденція триватиме і надалі [3].

Вирішення цих проблем потребує розробки і втілення у соціальну практику державної молодіжної політики, яка повинна бути зорієнтована на створення нової системи професійної підготовки молоді з урахуванням тенденцій сучасного соціально-економічного буття, потреб ринку праці, подолання відчуження молоді від політичних та суспільних процесів. Головними структурними ланками такої політики повинні стати заходи щодо

вдосконалення системи освіти молоді, формування та реалізації її соціальних та економічних інтересів, участь у політичній діяльності, реалізації духовних запитів і потреб.

До числа особо тривожних тенденцій у молодіжному середовищі відноситься відставання рівня освіти від рівня, досягнутого найбільш розвиненими країнами; прискорення падіння престижу загального і професійно-технічної освіти; збільшення числа молоді, що починає трудову діяльність із низьким рівнем освіти і не маючої бажання продовжувати навчання; орієнтація багатьох ланок освіти на "потокове" відтворення робітників, службовців і спеціалістів без урахування вимог споживачів; невідповідність кадрів вищої, професійної і середньої школи до роботи в нових умовах; що посилює відставання матеріально-технічної бази всіх рівнів від нормативних вимог; зниження інтелектуального рівня аспірантського корпусу- майбутнього української науки, відтік обдарованих юнаків і дівчин із багатьох вузів і з країни[1; 2; 4].

На жаль, існуючі економічні і соціальні програми практично не враховують специфічну соціально-психологічну позицію молодого покоління в процесі суспільного розвитку. У зв'язку з цим необхідно підсилити увагу до соціальних, психологічних проблем молоді, визначенню засобів, форм, методів і критеріїв роботи з молодим поколінням.

Література:

1. Бебик Я.М., Головатий М.Ф., Ребкало В.А. Політична культура сучасної молоді. К.: УНДІПМ, 2004.
2. Головатий М.Ф. Молодіжна політика в Україні: проблеми оновлення. К.: Наук. думка, 2005.
3. Головатий М.Ф., Цибульник В.С. Проблеми молодіжної політики // Філософія і соціологічна думка. 2002. № 4.
4. Головенько В.А. Український молодіжний рух у ХХ столітті (історико-політологічний аналіз основних періодів). К.: АЛД, 1997.

ЕМОЦІЇ І ПОЧУТТЯ У ДОШКІЛЬНОМУ ВІЦІ

Крістіна Каширіна,

студентка спеціальності «Психологія»,

Миколаївський міжрегіональний інститут розвитку людини ВНЗ «Університет «Україна»

Науковий керівник – канд.психол.наук, доцент Базика Є.Л.

Актуальність дослідження обумовлена посиленням уваги вчених і практиків до поліпшення виховно-освітньої роботи з дітьми дошкільного віку, створенню оптимальних умов для всебічного розвитку особистості, підготовки їх до навчання в школі. Особливостями програм підготовки дітей до школи, які реалізуються на даний час в дошкільних освітніх установах, є те, що вони недостатньо повно охоплюють зміни особистісної сфери, у тому числі емоційної. Емоційна сфера та почуття, як для дорослих, так і для дитини є наріжним кам'яним успішності в школі, соціалізації й інтеграції її в суспільство.

Вивчення сформованості емоційної сфери дітей дошкільного віку є привабливим як у теоретичному, так й у практичному змісті. У цьому віці ще не втрачена безпосередність вираження емоцій, властивих дитині, але разом з тим, у наявності інтенсивне становлення емоційної сфери, здатність вербалізувати власні почуття й почуття оточуючих людей, уміння підкорятися вимогам і правилам.

Водночас недостатнє визначення впливу різних соціально-психологічних факторів виховання дітей на розвиток їхньої емоційної сфери суттєво ускладнює процес пошуку засобів профілактики і корекції небажаних проявів у ній. Саме це зумовило вибір теми дослідження: «Емоції і почуття у дошкільному віці»

Мета статті полягає в вивченні становлення емоційного компонента готовності до навчання в школі в дітей.

У нашому житті емоції і почуття посідають дуже важливе місце. У психології емоціями називають процеси, що відбивають особистісну значущість і оцінку зовнішніх і внутрішніх ситуацій для життєдіяльності людини у формі переживань. Емоції, почуття служать для відображення суб'єктивного ставлення людини до самої себе і навколишнього світу. Все життя людини побудоване на

почуттях, відчуттях, емоціях. Пізнаючи дійсність людини так чи інакше ставиться до предметів, явищ, подій, до інших людей, до своєї особистості. Емоції невіддільні від особистості, бо вони найбільш характеризують її суть, характер, індивідуальність. Вони відіграють діагностичну функцію, оскільки у типових для людини емоційних станах виражаються індивідуально-типологічні особливості особи. Удосконалення вищих емоцій означає особистісний розвиток її власника.

Проблема виховання міжособистісних стосунків складає одне з основних завдань педагогіки та психології. Люди часто страждають нестачею комунікативної культури, що виявляється як в характері власних вчинків, так і в неадекватному сприйнятті емоційних проявів інших людей, невмінні співпереживати. Щоб виразити свої почуття і зрозуміти почуття іншого, необхідна розвинена емоційна, чуттєва сфера особистості.

Вивченням проблеми появи і розвитку емпатії в дошкільному дитинстві займалися психологи А.В. Запорожець, Л.П. Стрелкова, В.В. Абраменкова, А.А. Рояк, А.Б. Миколаєва, Т.П. Гаврилова та ін. Їхні дослідження показали, що уже в дошкільному дитинстві закладаються основи емоційної культури особистості. Саме тому згідно вимог Базового компонента та Базової програми розвитку дитини дошкільного віку "Я у Світі" особливої актуальності набуває емоційно-ціннісний розвиток, який введено з огляду на виняткову значущість для становлення емоційної сприйнятливості, творчої уяви дошкільника [1, с. 430]. Удосконалення вищих емоцій означає особистісний розвиток її власника.

На розвиток емоційної сфери дітей впливають як біологічні, так і соціально-психологічні фактори, а саме: особливості сімейного виховання; неформальність взаєностосунків з іншими дітьми та умови навчально-виховного процесу в дитячому закладі. В емоціях і почуттях відображається безпосереднє переживання людиною життєвого сенсу предметів і явищ дійсності. Почуття супроводжують всі види діяльності та поведінки людини.

Для маленької дитини характерно знаходитися у полоні емоцій, тому що вона не може керувати ними. Її почуття швидко виникають і так само швидко

зникають. Головний напрямок розвитку емоційної сфери у дошкільника - це поява здатності керувати почуттями, тобто довільність поведінки. Поступово почуття стають більш раціональними, підкоряються мисленню, коли дитина засвоює норми моралі і співвідносить з ними свої вчинки [2, с. 392].

Інший напрямок розвитку почуттів пов'язано зі зміною їх динаміки і змісту, коли почуття стають стійкими, набувають більшу глибину, формуються вищі почуття - моральні, естетичні, пізнавальні. Так у дошкільника з'являється співчуття, турбота про близьких людей, почуття боргу, взаємодопомоги, чуйності. Дитина вчиться розуміти не тільки свої почуття, але і переживання інших людей. Вона починає розрізняти емоційні стани за їх зовнішнього прояву, через міміку, жести, позу. Більш зрозумілими для дітей виявляються базові емоції, такі як радість, гнів, сум, страждання, а не їх відтінки.

Дошкільнята здатні співчувати літературному героєві, розігрувати, передавати в сюжетно - рольовій грі різні емоційні стани. Розвитку емоцій і почуттів сприяють всі види діяльності дитини, а також спілкування з дорослими і однолітками. Враховуючи, що емоційне регулювання поведінки і діяльності є провідною в дошкільному віці, саме соціальні емоції відіграють найважливішу роль у моральному вихованні дітей, виховання культури міжособистісних відносин [3, с. 225].

У дітей краще, ніж у дорослих, розвинена інтуїтивна здатність вловлювати чужий емоційний стан, оскільки вони не надають такого значення словам, як дорослі. Тому важливо не упустити це благодатний час для розвитку у дитини емпатії, співчуття, товариськості, доброти. Для співпереживання і уміння проявляти адекватні реакції на чужі емоції дитині потрібен досвід спільного проживання своїх емоцій і емоцій партнера по спілкуванню при різних за характером емоційних впливах. Способи поведінки, які ми, природно демонструємо дитині в повсякденному житті, не завжди продуктивні, іноді – неадекватні, часто – обмежені нашим власним досвідом і недоліками. Тому для розвитку емоційної сфери дошкільника необхідна спеціальна робота в цьому напрямку. Якщо почати розвивати емоційну сферу в дитинстві, розвивати і

тренувати здатність передбачати, брати на себе відповідальність і керувати своїми діями, то в зрілому віці можна досягти більшого згоди і досконалості в управлінні самим собою.

Таким чином, педагогам та психологам необхідно проводити цілеспрямовану і послідовну роботу з розвитку емоційної сфери дошкільнят.

Активувати емоції дітей через різні види діяльності, віддаючи перевагу грі. Підбирати відповідні методи і прийоми, які враховують вікові та індивідуальні особливості емоційного розвитку дітей. Адже, емоції це корінь всього нашого життєвого стану, спілкування, розвитку та існування в цьому світі, так як ми реагуємо на світ через свої емоції.

Література:

1. Базова програма розвитку дитини дошкільного віку Я у Світі / Наук. кер. О.Л. Кононко. К.: Світич, 2009. 430 с.
2. Дуткевич Т.В. Дошкільна психологія: 2-ге видання. Навч. посібник. К.: Центр учбової літератури, 2014. 392 с.
3. Кононко О.Л. Соціально-емоційний розвиток особистості. К., 1998. 225 с.

ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ЗДОРОВ'Я СТУДЕНТІВ У СИСТЕМІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

В'ячеслав Коваленко,

студент спеціальності «Фізична реабілітація»,
Миколаївський міжрегіональний інститут розвитку людини ВНЗ «Університет «Україна»
Науковий керівник – доцент кафедри Мирян А.М.

В умовах культурно-освітньої інтеграції України в світову спільноту працездатність і соціальна активність фахівця визначаються не лише його інтелектуальним рівнем, але й станом здоров'я. Тому державна освітня політика в нашій державі спрямовується на формування культури здоров'я особистості в умовах відповідно організованого освітнього процесу.

Потреба формування культури здоров'я студентської молоді обумовлена в Законах України: «Про освіту», «Про вищу освіту», Національній доктрині розвитку освіти України у ХХІ столітті, Національній стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року.

Згідно з результатами Європейського опитування українських підлітків щодо вживання алкоголю та наркотиків, зазначено, що 80% підлітків вживали алкоголь, кожен другий підліток спробував палити, і 10% підлітків мають сильну залежність від Інтернету. Саме тому така ситуація викликає занепокоєння в суспільстві і потребує наукових досліджень щодо впровадження ефективних виховних технологій з формування культури здоров'я молоді.

Дослідники Г. Опанасенко, Є. Булич, О. Петрик, С. Присяжнюк зазначають, що згідно з результатами медичних обстежень і спеціальних опитувань 94 % молодих людей мають відхилення у стані здоров'я, понад 50% - незадовільну фізичну підготовку.

Формування в дітей та молоді досвіду здоров'язбереження постійно привертає увагу вітчизняних та зарубіжних науковців (І. Брехман, О. Ващенко, В. Бальсевич, Т.Бойченко та інші.)

Особливості формування у молоді ціннісного ставлення до здоров'я розкриваються у психолого-педагогічних дослідженнях І. Беха, Г. Ващенка, Т. Глазько, Д. Давиденко.

Водночас аналіз сучасної діяльності ВНЗ свідчить, що проблема ціннісного ставлення до здоров'я і здорового способу життя не стала об'єктом належного теоретико-методологічного її осмислення.

Актуальність дослідження визначається наявністю суперечностей, які потребують результативного і швидкого розв'язання, зокрема, між:

- об'єктивними потребами українського суспільства у високому рівні сформованості культури здоров'я студентів і недостатнім рівнем розробленості теоретико-методичних основ її формування;

- значним потенціалом системи фізичного виховання у формуванні культури здоров'я студентів та непослідовністю, фрагментарністю його використання у практиці педагогічної діяльності політехнічного коледжу;

- запитом освітньої галузі в обґрунтуванні особистісно-орієнтованих педагогічних систем фізичного виховання і недостатньою розробленістю педагогічних умов, фізкультурно-оздоровчих технологій формування культури

здоров'я студентів.

Рівень сформованості культури здоров'я студентів у ММІРЛ ВНЗ «Університеті «Україна» підвищиться у процесі впровадження таких організаційно-педагогічних умов: формування у студентів позитивно-активної мотивації до збереження здоров'я та самовдосконалення шляхом самовиховання, самоосвіти та самооздоровлення; орієнтованого на формування культури здоров'я студентів як особистісно-професійної цінності; оптимізація системи фізичного виховання через комплексне планування та розробку системи заходів щодо підвищення рівня здоров'я з урахуванням віку студентів, їхньої фізичної підготовленості програмного матеріалу, часу і місця занять.

Одним із шляхів покращення здоров'я молоді є прищеплення молодим людям культури здоров'я, що дозволить докладати активні зусилля в напрямку його зміцнення, позбавлятися тих звичок, які не відповідають здоровому способу життя. Як наголошує О. Гладошук, «збереження здоров'я, дотримання здорового способу життя вважається найбільш ваговою нормою загальної культури людини цивілізованого суспільства».

ПОРУШЕННЯ ПОСТАВИ ТА СКОЛІОЗ ЯК ОБ'ЄКТИ ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ

Ірина Комишенко,

студентка спеціальності «Фізична терапія, ерготерапія»,
Миколаївський міжрегіональний інститут розвитку людини ВНЗ «Університет «Україна»
Науковий керівник – доцент кафедри Мирян А.М.

Формування постави починається з самого раннього віку. Неправильна постава сприяє розвитку різних ранніх неправильних змін у будові хребта. Правильний хребет має свої природні фізичні вигини у сагітальній площині (при огляді збоку) у вигляді шийного та поперекового лордозу (вигину вперед) і кіфозу (вигину назад) у грудному і крижовому відділах. Збільшення однієї кривизни призводить до зміни іншої. У фронтальній площині (при огляді зі

спини) хребет людини у нормі повинен бути прямим. Навіть незначне викривлення хребта в усіх випадках слід розцінювати як відхилення від норми.

Порушення постави - це симптом, що характеризує групу захворювань, які проявляються викривленням хребта. Дефекти постави умовно можна поділити наступним чином: порушення постави у фронтальній (вертикальній), сагітальній (горизонтальній) площині, або в обох площинах одночасно. Для (кінного виду порушення постави характерно своє положення хребта, лопаток, тазу і нижніх кінцівок. Збереження патологічної постави можливо завдяки певному стану зв'язок та м'язів. Також можуть бути різні відхилення хребта, Наприклад, вперед - це сутулість, кругла спина, круглоувігнута спина, плоска спина, плоскоувігнута спина.

Найбільш значущим є відхилення хребта, яке називається сколіозом. Терміном «сколіоз» позначається бічне викривлення хребта. Причому цей термін вживається як відносно функціональних вигинів хребта у фронтальній площині (функціональний сколіоз, сколіотична постава, антальгічний сколіоз), так і відносно прогресуючого захворювання, що призводить до складної, деколи тяжкої деформації хребта (сколіотична хвороба, структуральний сколіоз).

Сколіоз або сколіотична хвороба, на відміну від функціональних викривлень хребта у фронтальній площині, характеризується прогресуючою у процесі зростання тіла клиновидною і торсійною деформацією хребців, а також супутньою деформацією грудної клітки й тазу, що обтяжує стан хворого.

Причини появи вказаних викривлень хребта можуть бути як уродженими, так і набутими. До уроджених причин відносять порушення нормального внутрішньоутробного розвитку, що призводить до недорозвиненості хребців, утворення клиновидних або додаткових хребців та інших патологій. Набуті причини викривлення хребта наступні: захворювання (рахіт, поліомієліт, туберкульоз, плеврит, радикуліт) або травми (переломи хребта).

Неправильне положення тіла внаслідок фізіологічних особливостей людини (плоскостопість, різна довжина ніг, косоокість або короткозорість, через які

людина вимушена приймати неправильну позу при роботі) теж є причиною розвитку викривлення хребта. Також, причиною, через яку виникає викривлення хребта, може б: професійна діяльність людини, при якій вона постійно перебуває в одній позі (робота за столом з постійно нахиленою головою, просто тривала неправильна поза на стільці, звична неправильна постава). Ще однією причиною розвитку викривлення хребта є м'язи. Хребет може бути викривлений через різну розвиненість м'язів, при чому це може бути обумовлено яким-небудь захворюванням (односторонній параліч, ревматичними захворюваннями). При ранньому виявленні, завдяки профілактичному лікуванню і при дотриманні особливого режиму, порушення постави проходять. Але частіше порушення постави, особливо сколіоз, потребують серйозного лікування (хірургічного і терапевтичного), а потім тривалої фізичної реабілітації, яка здійснюється комплексно спеціальними методиками, природними та преформованими лікувально-реабілітаційними факторами у лікарняних і в позалікарняних умовах.

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ СТУДЕНТСЬКОЇ ЗАЙНЯТОСТІ

Олександра Кравчина,

студентка спеціальності «Психологія»,

Миколаївський міжрегіональний інститут розвитку людини ВНЗ «Університет «Україна»

Науковий керівник – канд. психол. наук, доцент Базика Є.Л.

Молодь – особлива частина суспільства, її відмінність від інших категорій населення полягає у необхідності інтенсивного розвитку та активного формування особистості, в тому числі у професійному плані, здатності мобільно реагувати на зміни в ринковому середовищі тощо. Разом з тим молодь виступає як найбільш соціально-вразлива категорія населення, оскільки має низьку (порівняно з більш досвідченими працівниками) конкурентоспроможність, неадекватне уявлення про власне становище на ринку праці та низьку психологічну стійкість [1].

На сьогодні існує тенденція до зростання виходу на ринок праці освіченої молоді, що вже набула спеціальність, професію. Але „конвеєр” навчальних

закладів всіх рівнів продовжує випускати дипломованих спеціалістів, багато з яких не знаходять попиту за отриманою спеціальністю на ринку праці або їх не задовольняє рівень оплати. Відсутність професійного досвіду виявляється негативним фактором у пошуках першого місця роботи. До того ж можливості ринку праці для цієї категорії молоді обмежені – нових робочих місць недостатньо, а існуючі або зайняті, або під загрозою ліквідації. В результаті випускники навчальних закладів вже займають достатньо помітне місце в структурі молодіжного безробіття і їх доля серед безробітних зростає.

Безробіття серед випускників ВНЗ виступає не тільки економічною, але й серйозною соціальною проблемою. Незатребуваність молодих спеціалістів в суспільному виробництві товарів та послуг перешкоджає повноцінній соціалізації молодого покоління, веде до деградації ще не сформованого спеціаліста.

Аналіз ситуації, що склалася в Україні у відношенні працевлаштування молодих людей, законодавчих гарантій їх трудових прав, систематизація статистичних даних, соціологічних досліджень дозволяють зробити несприятливий висновок, що проблема зайнятості та рівня безробіття молоді дуже гостра і, нажаль, далека від свого вирішення. Особливо це стосується осіб, які обрали професію і вперше вступають у трудову діяльність після завершення навчання.

За даними соціологічних досліджень з числа безробітної молоді, що звернулася за допомогою у працевлаштуванні до державної служби зайнятості, кожен шостий – це випускник закладів освіти.

Молодь навчається на особистому досвіді. Тому на сучасному етапі стало дуже розповсюджено поняття працюючого студента, хоча студентська зайнятість зараз суттєво інша, ніж раніше. Якщо в колишні часи для більшості студентів ВНЗ постійно оплачувана робота не була життєвою необхідністю, то зараз вона стала такою, бо купувальна спроможність стипендії значно зменшилася. Для студента-старшокурсника 70 – 80-х років основними цілями роботи був додатковий (саме додатковий, а не необхідний) приробіток, та

відпрацювання обов'язкової практики. У його сьгоднішніх ровесників структура цілей суттєво інша, а саме: необхідність заробити собі на життя і здобуття освіти (на першому місці); турбота про працевлаштування після закінчення навчання; бажання попрацювати, щоб здобути досвід в певній царині з наміром і далі там працювати, щоб було, що написати в „резюме” і тим самим підвищити свої шанси на одержання необхідної роботи; познайомитися за час навчання у ВНЗ з декількома видами робіт і вибрати підходящу; бажання зайнятися чимось новим тощо.

Відносними перевагами працюючих студентів можна вважати те, що вони:

- більш схильні до нововведень та змін (нові завдання та види діяльності, змінність технології, методів та організації роботи);
- мають більший потенціал і зорієнтовані на розвиток, ріст, кар'єру;
- більш енергійні і активні; в них часто виникають нові ідеї, які вони готові запропонувати та реалізувати;
- готові виконувати не престижну, фізично важку, разову роботу;
- готові почати роботу з нуля і розвивати, наприклад, новий напрямок;
- згодні працювати в режимі ненормованого робочого дня;
- мають більш високий рівень культури;
- проявляють потяг до нових знань і постійно черпають у ВНЗ свіжі ідеї та нові данні;
- бачать зв'язок між здобутим знанням і результатом роботи, а тому мають мотивацію до навчання і швидше набувають нові прийоми роботи і професійні навички;
- забезпечені житлом (дім або гуртожиток) і грошми (стипендією), що дозволяє їм в тяжких випадках якимось перебитися, а фірмі – не піклуватися про житло;
- погоджуються на більш низьку оплату [2].

До недоліків працюючих студентів можна віднести:

- часто переоцінюють свої знання, вміння та можливості;

- стають постійними працівниками, частіше претендують на більш високу зарплатню;
- нерідко проявляють слабу професійну орієнтацію (якщо освіта студента не співпадає с профілем роботи, в нього робота, яку він виконує зараз буде конкурувати з можливістю знайти роботу за спеціальністю);
- проявляє легковажне відношення до роботи;
- мають нереалістичні уявлення про зміст, методи роботи і відношення в рамках формальних організацій;
- проявляють слабкі навички менеджменту;
- потребують до себе більшої уваги і постійної оцінки їх праці, що нерідко викликає невдоволеність інших працівників і посилює напруженість в колективі;
- гірше працюють під час сесій;
- менш передбачені в своєму розвитку і поведінці; в них висока мобільність, а тому зусилля, які затрачені на їх навчання, можуть виявитися марними. В пошуках нового місця роботи вони можуть перейти до конкурентів і застосувати там досвід, здобутий в даній фірмі;
- в момент закінчення вузу опиняються в кризовому становищі: у багатьох виникає проблема житла, у чоловіків – проблема служби в армії, різко змінюється спосіб життя і контактне середовище [2].

Як відомо, адаптивний потенціал молоді виявляється в активній соціальній позиції, прийнятті ринкової поведінки, конкуренції, гнучкості та мобільності. На відміну від старших поколінь молодь не має стійких стереотипів, норм поведінки, характерних для тоталітарного суспільства, тому не зазнає страху перед ринковими перетвореннями в економіці, настроєна жити і працювати в цих умовах. В той же час молодь не має впевненості в завтрашньому дні, про що свідчать теоретичний аналіз літератури проведений нами.

Література:

1. Киричук О.В. Психологія особистості: Опорний конспект лекцій. К.: ПІК ДСЗУ, 2013. 47 с.

2. Костюк Г.С. Роль професійного самовизначення в формуванні особистості // Питання професійної орієнтації учнів. К.: Рад.школа, 1989. С. 3-14.

ХОЛОТРОПНЕ ДИХАННЯ ЯК МЕТОД ПСИХОТЕРАПІЇ, САМОПІЗНАННЯ ТА ОСОБИСТІСНОГО РОЗВИТКУ

Антоніна Ляхова,

студентка спеціальності «Психологія»,

Миколаївський міжрегіональний інститут розвитку людини ВНЗ «Університет «Україна»

Науковий керівник – канд.психол.наук, доцент Шавліс Н.А.

У даній роботі ми розглянемо дієвість і особливість впливу психологічного методу холотропного дихання на свідомість та підсвідомість людини. Холотропне дихання – це метод сучасної психології, що використовується в рамках трансперсональної психотерапії. Даний метод вперше з'явився на радянській землі в 1989 році, коли його винахідник Станіслав Гроф приїхав до Москви з метою проведення сеансу глибинної терапії з російськими лікарями.

Холотропний підхід в психотерапії є важливою і ефективною альтернативою традиційним підходам глибинної психології, заснованої на вербальному обміні між терапевтом і пацієнтом. Термін «холотропний» означає «направлений на відновлення цілісності» або «рух у напрямі цілісності» (від грецьких слів *holos* – цільний і *trepein* – що “рухається у напрямі”). Основна мета емпіричної (тобто заснованих на власному досвіді клієнта) техніки в психотерапії полягає в тому, щоб активізувати несвідоме, вивільнити енергію, зв'язану в емоційних і психосоматичних симптомах, перевести статичну рівновагу цієї енергії в потік досвіду. Холотропная терапія сприяє активізації несвідомого до такого ступеня, що це приводить до незвичайних станів свідомості. Коли енергія вивільняється, симптом трансформується в усвідомлюване переживання і, завдяки цьому може бути відпрацьований. Цей метод заснований на тому, що в результаті частого дихання з крові вимивається вуглекислий газ, судини мозку звужуються, виникає гальмування діяльності

кори головного мозку, активуються підкіркові структури, що веде до виникнення галюцинації та актуалізації витіснених переживань [1].

Процедура проведення і застосування методу холотропного дихання полягає в наступному. Курс триває зазвичай від 3 до 10 днів по 2-3 години в день. Безпосередньо холотропне дихання займає близько години. На заняттях використовується ще й спеціальна музика. Також вплив виявляється за допомогою навіювань ведучого. Люди розбиваються по парах, одна людина дихає, а інший допомагає йому проживати всі виникаючі відчуття. Потім вони міняються. Інтенсивність дихання на заняттях дуже велика, як при серйозному фізичному навантаженні. Після завершення сеансу ведучий проводить роботу з виявленими переживаннями.

Дослідження ефективності застосування методу холотропного дихання перевірялося на групі добровольців, у складі 28 осіб. Їх було розділено на дві групи: експериментальну, яка проходила сеанси холотропного дихання, та контрольну, яка не проходила сеанси. Результати ефективності даного методу було перевірено за допомогою проєктивних методик, які спрямовані на дослідження індивідуальних психічних особливостей людини, дослідження самооцінки та самоствавлення, виявлення страхів та фобій. А саме, проєктивна методика «Неіснуюча тварина» І.М.Сеченова, Торонтська алекситимічна шкала «TAS» Дж. Дж. Тайлора, «Симптоматичний опитувальник Александровича» Д.В. Александровича. Всі проведені методики було інтерпретовано згідно їх інструкцій.

Після проведення проєктивних методик із експериментальною та контрольною групами було отримано результати. За цими даними чітко прослідковується різниця результатів між двома групами. Контрольна група, яка не проходила сеанси холотропного дихання, має високий рівень індивідуальних психічних особливостей, тривожності, страхів та проблеми з самоприйняттям. Експериментальна група, яка проходила сеанси холотропного дихання, має значно нижчий рівень психічних проблем, тривожності та достатній рівень самосприйняття. Інтерпретація методик даної групи свідчить

про нормальний психо-емоційний стан учасників групи, що свідчить про позитивну динаміку.

Малюнки тварин експериментальної групи відрізняються великими розмірами на аркуші, а значить і високою самооцінкою, чіткістю сформованого образу, що свідчить про наявність стійкої життєвої позиції, творчим підходом до виконання роботи. Малюнки ж контрольної групи навпаки – маленькі, нечіткі, сильно заштриховані, що свідчить про високий рівень невротизації, невпевненість у власних силах та тривожність.

Результати вербального тесту «Торонтська алекситимічна шкала» показали такі результати: Рівень емоційної сухості експериментальної групи – 762 бали, в той час як аналогічний показник контрольної групи – 1034 бали. Багатофакторний «Симптоматичний опитувальник Александровича» дав ще більш контрастні результати: сума чотирнадцяти шкал, що виявляють різні психологічні відхилення експериментальної групи – 1247, в той час як аналогічний показник контрольної – 3927 балів.

Таким чином, за допомогою проєктивних методик було доведено ефективність та дієвість методу холотропного дихання, як методу сучасної психології та психотерапії. Даний метод діє на свідомість та підсвідомість людини, полягає в тому, щоб активізувати несвідоме, вивільнити енергію, зв'язану в емоційних і психосоматичних симптомах, перевести статичну рівновагу цієї енергії в потік досвіду. Холотропна терапія сприяє активізації несвідомого до такого ступеня, що це приводить до вивільнення підсвідомого на свідомий рівень психіки, що в подальшому є предметом роботи психолога та психотерапевта. За результатами власних досліджень доведено, що досліджувані, які займались холотропним диханням, мають значно нижчий рівень невротичності, алекситимічності, та інших психологічних негараздів.

Література

1. Трансперсональна психологія / [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://enc.com.ua/medicina/trad-umst/106306-transpersonalnapsixologiya.html>

ПРОФІЛАКТИКА І ЛІКУВАННЯ ПЛОСКОСТОПОСТІ У ДІТЕЙ ЯК АКТУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ

Людмила Месліна,

студентка спеціальності «Фізична терапія, ерготерапія»,
Миколаївський міжрегіональний інститут розвитку людини ВНЗ «Університет «Україна»
Науковий керівник – доцент кафедри Мирян А.М.

Проблема профілактики і лікування відхилень у стані здоров'я дітей дошкільного та шкільного віку набула особливої актуальності. Це обумовлено, перш за все, наявністю великої кількості дітей (85%) з різними відхиленнями у стані здоров'я. Одне з провідних місць у структурі хронічних захворювань займає перше місце. За даними Шоріна Г.А. 67,3% дітей старшого дошкільного віку мають плоскостопість. При цьому даний вид деформації стопи у дітей поєднується з плоскою спиною в сагітальній площині.

Універсальної класифікації класифікації плоскостопості, яка б відображала всі етіопатогенетичні та функціональні моменти, на сьогоднішній день немає.

Найбільш оптимальною, на наш погляд, є класифікація Краснова А.Ф. та Котельникова Г.П., в якій виділяють 3 ступеня плоскостопості (на основі клініко-функціонального та динамічного статусів): I ступінь - скарги на пін комфорт і втому в нижніх кінцівках, тупий біль у стопах після тривалого навантаження (тривале стояння, інтенсивна ходьба); незначне зниження зводу стопи; на плантограмі - зафарбовування 1/3 підзвідного простору (за методом Штрітера); II ступінь - скарги на набряки і тяжкість у стопах і колінних суглобах, помірний біль у стопах при незначному навантаженні (ходьба звичайним кроком, нетривале стояння); повздовжній звід значно знижений; на плантограмі - зафарбовування 2/3 підзвідного простору (за методом Штрітера); III ступінь - скарги на постійні болі в стопах, гомілках і навіть у попереку (у спокої); повздовжній звід ледь помітний; стопа і п'ята приймають вальгусне положення; ускладнений вибір взуття: при плантографічному дослідженні по Штрітеру - зафарбовування здебільшого підзвідного простору.

Питанням діагностики та лікування плоскостопості у дітей присвячена велика кількість робіт. Однак у них автори основну увагу приділяють вирішенню ортопедичних проблем, вивченню етіології та патоморфології різних деформацій стопи, обґрунтуванню показань і строків хірургічного лікування, розробці та удосконаленню техніки консервативного та хірургічного лікування. У більшості робіт у якості провідної причини; незадовільних результатів ортопедичної корекції розглядається дисбаланс м'язів гомілки. Це обумовлює важливу роль лікувальної фізкультури у відновлювальному мінуванні, спрямовану на корекцію м'язової дисфункції. Незважаючи на широку популярність традиційних методик ЛФК, їх ефективність не задовольняє спеціалістів.

Аналізуючи застосування масажу, лікувальної фізкультури, ортопедичних поріжок і апаратного масажу при лікуванні і профілактиці плоскостопості у дітей спостерігаємо, що ефект від їх застосування невисокий і пов'язаний із тривалими курсами застосування. Тому дані методи можливо застосовувати при лікуванні плоскостопості у дітей і підлітків лише в комплексному впливі.

Враховуючи, як правило, хронічний характер патології, тенденцію до прогресування, низьку ефективність терапевтичних впливів у запущених випадках, можна зробити висновок, що вихід з цієї ситуації можливий, насамперед, шляхом чіткого диференціювання характеру патології та використанням патогенетично-обґрунтованих лікувально-профілактичних заходів.

Необхідність підвищення ефективності та скорочення термінів відновлювального лікування плоскостопості у дітей обумовлюють актуальність розробки і впровадження у практику нових патогенетично-обґрунтованих методик лікувальної фізкультури.

ПРОБЛЕМАТИКА МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТУДЕНТІВ-ПСИХОЛОГІВ

Юлія Нечитайло,

студентка спеціальність «Психологія»,
Миколаївський міжрегіональний інститут розвитку людини ВНЗ «Університет «Україна»
Науковий керівник – канд. психол. наук, доцент Базика Є.Л.

Побудова національної системи освіти в Україні передбачає новий підхід до професійної підготовки майбутніх кадрів, що означає потребу вести пошук ефективних форм і методів навчання, удосконалення програм, навчальних планів, розробку нових навчальних методик, навчальних посібників.

Аналіз останніх досліджень та публікацій показав, що на сьогоднішній день процес навчання, тобто його інтенсивність, досягнув тієї критичної точки, при якій виникає необхідність удосконалення навчально-виховного процесу, запровадження в навчальний процес нових технологій, які здатні розвивати творчі здібності, самостійність, неповторність кожної особистості та оптимізувати процес засвоєння набутих знань.

У даний час досить багато дослідників займаються питанням дистанційної освіти та підготовки фахівців за допомогою сучасних інформаційних технологій, але незважаючи на це, ще існує забагато дисциплін не адаптованих під ДН (особливо тих які мають практичне значення та дійсно більш спрямовані на самостійне опанування, що дало би змогу кожному студентові виробити свій індивідуальний темп роботи, більш проробити ті моменти, які необхідні саме йому)[1; 2; 3].

Все вищевикладене спонукало нас передивитися та модернізувати, у відповідності потребам та очікуванням сучасного студентства, навчально-методичний комплекс з дисципліни «Основи психологічного консультування».

Якісний і кількісний аналіз відповідей студентів показав, що:

- пропозиції щодо проведення пар мають спрямованість на впровадження професійного інтернет-консультування, набуття психологічного досвіду через спілкування з відповідними фахівцями, проведення власних занять.

- найкраща форма навчання для сучасного студентства - змішана форма роботи (самостійне виконання практичних завдань в електронному вигляді з чергуванням зустрічами для обговорення отриманих даних) та самостійне дистанційне навчання.

- побажання, що до удосконалення дисципліни «Основи психологічного консультування» стосувалося впровадження найсучасніших методів роботи практичного психолога та можливості у спокійної обстановці пропрацювати навчальний матеріал, закріпити набути знання, навички[1].

Загалом можна підсумувати, що очікування студентів-психологів від практикуму є досить прогнозованими, співвідносяться з результатами інших наукових досліджень і вимагають подальшого вивчення. Варто відзначити, що бажання студентів відносно самостійно набувати знання, навички свідчать про їх вмотивованість до обраної спеціальності, зацікавленості.

Аналізуючи досвід дослідників, які займалися питання дистанційної освіти та підготовки фахівців завдяки сучасним інформаційним технологіям, ми можемо з впевненістю сказати, що дистанційна система освіти забезпечує оволодіння студентами тими ж навичками та вміннями, які притаманні студентам денної форми навчання, але треба ретельно вивчати як переваги так і недоліки різних форм навчання та вміло використовувати пріоритетні напрямки в залежності від потреб та очікувань студентів.

Звернемо увагу, що сьогодні потребує розвитку дистанційної освіти; запровадження інформаційних технологій, повне забезпечення ними навчальних закладів, удосконалення програм, навчальних планів, розробку нових навчальних методик, навчальних посібників. Опит студентів, проведений нами, підтверджує цю необхідність.

Перспективи подальшого дослідження полягають в розробки, удосконаленню, модернізації під дистанційне навчання вже існуючих програм, навчальних методик, посібників та створенню нових - спрямованих під сучасні потреби та очікування студентів.

Література:

1. Базика Є.Л. Проблематика метод забезпечення майбутніх психологів в зв'язку з вимогами сучасних реалій // Освіта регіону: Політологія, Психологія, Комунікації: Український науковий журнал; гол.,ред. Бебик В.М. Київ: Університет «Україна» 2012. №1. С. 300-304.
2. Борисюк С.В. Дистанційне навчання як чинник саморозвитку майбутнього фахівця // Актуальні проблеми психології; за ред. С.Д.Максименка. Т. 7: Екологічна психологія. - Вип. 17: Психологія освітнього простору. К.-М.: ІЛІОН. 2008. 264 с.
3. Бочелюк В.Й. Психологічні проблеми інноватики в закладах освіти // Вісник Одеського національного університету. Збірник наукових праць. 2011. Т. 16. Вип. 2. 177 с.

ДІТИ-СИРОТИ ЯК АКТУАЛЬНА ПРОБЛЕМА СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

Тетяна Рябенка,

студентка спеціальності «Соціальна робота»,
Миколаївський міжрегіональний інститут розвитку людини ВНЗ «Університет «Україна»
Науковий керівник – доцент кафедри Мирян А.М.

Характер людини формується в перші 5-7 років життя, і від того, якими вони були, багато в чому залежить її подальша доля. У всьому світі є діти-сироти, і наша країна, звичайно, не виключення. Складна соціально-економічна ситуація в країні сьогодні, на жаль, впливає і на українську сім'ю. Йдеться мова про соціальне сирітство, тобто про неблагополучні родини, яких позбавляють батьківських прав (батьки-алкоголіки, наркомани, злочинці, батьки, які жорстоко ставляться до своїх дітей, не займаються їх вихованням, примушують працювати, жебракувати).

За офіційними даними сьогодні в Україні більше 100 тисяч дітей позбавлені батьківського піклування та виховуються в державних закладах: школах-інтернатах, дитячих притулках; 40% з цих дітей не мають рідних взагалі.

За неофіційними даними безпритульних дітей, жебраків, дітей, що відносяться до груп ризику, сиріт, дітей із соціально неблагополучних сімей в декілька разів більше, понад 1 мільйон. Щороку 6 тисяч осіб в Україні позбавляють батьківських прав.

Для дитини, позбавленої сім'ї – держава є і батько, і мати. Показником розвинутого суспільства є ставлення до підростаючого покоління, розуміння того, що чужих дітей не буває.

Сьогодні наша держава фінансує дитячі будинки і школи-інтернати. Державою узаконено систему пільг для дітей-сиріт: на утримання житла, допомога при працевлаштуванні, пільги при вступі до навчальних закладів, матеріальна допомога на навчання, державні стипендії та інші.

Працюють державні органи піклування про дітей-сиріт. Органи опіки перевіряють умови утримання, виховання, навчання дітей-сиріт, клопочуть про захист їх прав, при потребі розшукують батьків.

Соціальні центри сім'ї і молоді надають дітям, позбавленим батьківського піклування послуги щодо їх соціальної та психологічної адаптації у суспільстві, підготовки до самостійного життя.

У багатьох містах України створено кризові центри - це тимчасові дитячі притулки де протягом місяця дитина, яка має неблагополучну сім'ю, зазнала жорстокості в сім'ї, втекла з дому і опинилася на вулиці, бродє, голодує, жебракує, ночує по підвалах і на вокзалах може знайти тимчасовий притулок, поїсти, помитися, отримати медичну допомогу, консультацію психолога.

Під час перебування дітей в кризовому центрі соціальні працівники уточнюють чи є в дитини родина, чи може дитина повернутися в сім'ю, чи займаються батьки вихованням дитини. При потребі оформлюють документи на влаштування дитини до інтернату.

Суспільство не байдуже до малюків, яким не пощастило з батьками. Не залишають на стороні громадські організації, студенти, школярі, бізнес структури. Вони організовують спонсорську допомогу, акції по збору допомоги (одяг, взуття, підручники, канцтовари, продукти харчування, солодоші, подарунки), влаштовують свята для вихованців дитячих будинків.

Але за результатами спілкування 80% дітей, які мешкають в дитбудинках та школах-інтернатах вважають себе нещасливими. Інтернат ніколи не стане альтернативою сім'ї, його можна розглядати лише як місце тимчасового перебування дитини. На формування особистості дитини, яка виховується в інтернаті негативно впливають такі чинники: відсутність родинних зв'язків, спілкування з батьками; нестача любові, ласки, уваги; замкнутість кола

спілкування; життя за розкладом часу; закомплексованість; підвищене почуття тривоги; відсутність свободи вибору; відсутність матеріальної та моральної підтримки після закінчення закладу; відсутність соціальних навичок власного життя, тобто побутові проблеми, коли діти навіть не можуть заварити чай, користуватися побутовими приборами.

За статистикою в Україні всиновлюють лише 30*35% дітей-сиріт. Усі інші залишаються в інтернатах. Про тих, кому знайшли прийомних батьків, говорять як про «улюбленців долі».

Отже, визначення «діти - наше майбутнє» не потребує доказів. Дитина-сирота повинна відчувати турботу про себе, і не лише державну, а й має право жити в сім'ї, виховуватись за принципом цієї міні-моделі суспільства, щоб потім відтворити її у власному житті.

Такою системою подачі інформації володіє лише родина, яка дозволяє дитині засвоювати її з максимальною зацікавленістю, повнотою, швидкістю. Компоненти цієї системи - батьківська любов, довіри до батьків, позитивний психологічний клімат в сім'ї.

Аналізуючи, міжнародний досвід опіки над дітьми-сиротами та дітьми позбавленими батьківського піклування свідчить, що саме дитячі будинки сімейного типу та прийомні сім'ї є гуманнішими формами опіки порівняно з державними установами, але, на жаль, їх в Україні ще дуже мало.

МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО РОБОТИ У ГРОМАДІ

Наталя Сідень,

студентка спеціальності «Соціальна робота»,
Миколаївський міжрегіональний інститут розвитку людини ВНЗ «Університет «Україна»
Науковий керівник – доцент кафедри Сивопляс О.В.

Становлення громадянського суспільства в Україні, поява різних соціальних служб, відродження волонтерства вимагають активного пошуку нових підходів, напрямів та технологій у вирішенні соціальних проблем різних груп населення. Реалізація численних соціальних проектів та громадських

ініціатив на локальному рівні є свідченням того, що одним із головних напрямів соціальної діяльності стає соціальна робота у громаді. Це й зумовлює актуальність обраної теми.

Робота у громаді – це діяльність спільноти заради визначення і вирішення своїх проблем, покращення рівня свого життя. Для такої діяльності нам необхідні висококваліфіковані кадри, які б володіли необхідними уміннями і технологіями активізації і організації громади – соціальні працівники. Саме професіонали з такої діяльності готуються у вищих навчальних закладах України.

Визначити особливості ефективного навчання студентів і їх методичної підготовки для роботи у громаді в умовах вищої школи є важливим завданням

Відповідно до визначеної мети, окреслено такі *завдання* виступу:

- 1) проаналізувати професійні якості соціального працівника, який працюватиме з громадою;
- 2) визначити моральні якості соціального працівника, які необхідні йому для роботи з громадою;
- 3) визначити особливості ефективного методичного навчання студентів і підготовки їх для роботи у громаді в умовах вищої школи.

Організація методичного навчання студентів, передбачає послідовне і систематичне засвоєння матеріалу щодо теоретичних та практичних основ соціальної роботи у громадах, правових та етичних засад цієї роботи.

У результаті опанування знань по темі соціальна робота у громадах студенти повинні отримати знання про:

- сучасні підходи до трактування поняття «громада»;
- зарубіжний досвід соціальної роботи в громаді;
- правові засади соціальної роботи в громаді;
- концепції та моделі соціальної роботи в громаді;
- особливості її ресурсного забезпечення;
- організацію соціальної взаємодії в громаді;

та оволодіти уміннями:

- складати карту громади;
- добирати інструментарій для визначення проблемно-потребового поля членів громади;
- організовувати ініціативні групи в громаді;
- визначати необхідні соціальні послуги для членів громади;
- розробляти соціальні проекти та здійснювати їх моніторинг та оцінку;
- використовувати різні форми партнерства у межах громади;
- набувають ті моральні якості соціального працівника, які необхідні йому для роботи з громадою.

Виходячи із мети виступу, вважаємо за потрібне проаналізувати професійні якості соціального працівника, який працює з громадою.

Завдання соціальних працівників у громаді полягає у: налагодженні та підтримці контактів з індивідами, групами та організаціями; розвитку профілю спільноти, оцінці її ресурсів та потреб; розробці стратегічного аналізу та плануванні цілей, завдань і пріоритетів; підтримці створення груп, роботи та ефективного їх розвитку; продуктивній роботі з конфліктами всередині та поміж групами й організаціями; співробітництві й веденні переговорів з іншими установами, закладами та фахівцями; ефективному втручанні у розробку й проведення політики, у тому числі налагодження контактів з місцевими політиками; усному та письмовому зв'язку з індивідами, групами й організаціями; роботі з конкретними людьми, включаючи консультування; керуванні ресурсами, включаючи штатний розпис та бюджет; підтримці груп та організацій в отриманні ресурсів, наприклад через заявки на грант; контролі та оцінці прогресу, а також найефективнішого використання ресурсів; відрахуванні з груп, забезпеченні ефективного припинення їх діяльності; розробці, контролі та оцінці стратегій рівних можливостей.

Головні завдання соціального працівника полягають у розвитку послуг обслуговування громадян на дому, денних послуг та служб тимчасового догляду, які дають можливість людям проживати у себе вдома, лише

користуючись підтримкою соціальних працівників; координації послуг за місцем проживання; забезпеченні раціонального використання коштів тих, хто надає послуги у громаді.

З огляду на перелічені завдання та методологічні підходи умовно можна поділити знання та навички, необхідні соціальному працівникові для роботи в громаді, на три сфери: знання поведінки людей та теорії; практичні методи; технічні навички.

Однак робота в громаді вимагає від соціального працівника і лідерських якостей. Ролі соціальних працівників у громаді обумовлені змістом діяльності у рамках певної моделі. Наприклад, у трьох моделях, працівникам відведено виконання досить різнопланових ролей – від учителя до агітатора.

ЗВ'ЯЗОК ПЕДАГОГІЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ З ІНШИМИ НАУКАМИ

Валерія Стаднік,

студентка спеціальність «Психологія»,

Миколаївський міжрегіональний інститут розвитку людини ВНЗ «Університет «Україна»

Науковий керівник – канд.психол.наук, доцент Базика Є.Л.

Зародження педагогічної психології відноситься до другої половини ХІХ ст. і пов'язано з проникненням генетичних ідей в психологічну науку. Крім того, педагогічна психологія вивчає питання пов'язані з індивідуальним підходом до учнів.

Об'єктом педагогічної психології є дитина, підліток, юнак, які виховуються та навчаються шляхом ціленаправлених дій педагога-психолога. Психологія навчання, психологія виховання, психологія вчителя – ось основні розділи педагогічної психології.

Проаналізуємо зв'язок педагогічної психології з іншими науками. Він простежується у філософії, педагогіки та загальній психології.

Педагогічна психологія і філософія.

Особливості повсякдення (кризові явища в психології вчителя і психології окремої дитини; домінування директивної педагогіки і демократизація школи; психологія професійного виживання в несприятливих

соціально-економічних умовах; наукове знання та спрощений досвід громадян про навчально-виховний процес; психологія педагогічних стереотипів); пізнання навколишньої дійсності (директивна педагогіка і психологічні особливості діяльності вчителя-жінки, учителя-чоловіка; сенс життя і вміння самопізнання); доведення доцільності та правомірності використання навчально-виховних інноваційних технологій (філософія освіти і ефективність знання з педагогічної психології в практиці педагогічної діяльності; обґрунтування актуальності методів навчання і виховання; критичний аналіз досягнень вітчизняної педагогічної психології та врахування їх у педагогічній діяльності); розробка методів прогнозування розвитку особистості; філософсько-психологічні уявлення про сутність людини як основа для побудови навчально-виховного процесу.

Педагогічна психологія і загальна психологія:

1) методи дослідження (спостереження, експеримент, самоспостереження, аналіз продуктів діяльності); природа психічного (можливості людської психіки як предмет навчально-виховного впливу, проблема обдарованості); процес спілкування та авторитет окремих учнів, учителя;

2) проблема відповідального ставлення до навчальних обов'язків;

3) уявне та реальне особистісне самовизначення.

Педагогічна психологія і генетична психологія, або психологія розвитку: методи дослідження (спостереження, експериментально-генетичний метод); особливості вияву та формування задатків у процесі навчання; вплив середовища на становлення особистості.

Педагогічна психологія та педагогіка. І особливо слід зупинитися на зв'язку педагогічної психології з педагогікою. Зрозуміло, цей зв'язок існувала завжди, ще К. Д. Ушинський говорив: «Щоб всебічно виховати людину, його треба всебічно вивчити». Тут особливо наочно видно практичне значення психології. У тому випадку, якщо педагогіка не спирається на знання про природу психологічних явищ, вона перетворюється на простий набір педагогічних рад і рецептів і перестає бути справжньою наукою, здатною

допомогти вчителю. У розвитку всіх областей педагогіки (загальної теорії, дидактики, приватних методик, теорії виховання) виникають проблеми, які потребують психологічного дослідження. Знання закономірностей перебігу психічних процесів, динаміки, формування знань, навичок та вмінь, природи здібностей і мотивів, психічного розвитку людини в цілому мають істотне значення для вирішення фундаментальних педагогічних проблем, таких, як визначення змісту освіти на різних ступенях навчання, розробка найбільш ефективних методів навчання і виховання і т.д.

В даний час накопичилося безліч проблем, які викликають гострі дискусії з питань: чому вчити сучасного школяра? що і як відбирати з величезної маси інформації, яка накопичується наукою, для школи? Саме психологія повинна визначити, які можливості і резерви психічного розвитку людини на різних вікових ступенях і де їх межі.

Не менш гостро потреба в психології виявляється, коли педагогіка звертається до проблем виховання. Метою виховання є формування особистості, яка відповідає вимогам суспільства, що розвивається. А досягнення цієї мети передбачає вивчення закономірностей формування особистості: її спрямованості, здібностей, потреб, світогляду і т.д. Все сказане свідчить про те, що сучасна психологія знаходиться на стику наук. Вона займає проміжне положення між філософськими науками, з одного боку, природними, з іншого, і соціальними, з третьої.

Отже, місце педагогічної психології в системі наук визначається комплексом таких функцій: теоретико-пізнавальної - з'ясування методологічних засад (закономірностей, чинників, умов) навчально-виховного процесу, педагогічної діяльності; прогностичної - формування конструктивності навчання і виховання, способів управління процесом становлення особистості; прикладної - вироблення практичних рекомендацій для реалізації педагогічного впливу на розвиток особистості;

Педагогічна психологія передбачає розробку педагогічних основ подальшого вдосконалення навчально-виховного процесу відповідно до перебудови змісту освіти, апробації нових навчальних планів і програм, пошук

оптимальних методів навчання і виховання, що забезпечують максимальне врахування індивідуально-типологічних особливостей підростаючої особистості.

Література:

1. Немов Р.С. Психологія. В 3-х кн. М., 1995.
2. Сергєєнкова О.П. Педагогічна психологія: Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2012. 168 с.
3. Бондарчук О.І., Бондарчук Л.І. Основи психології і педагогіки: Курс лекцій. 3-е вид., стереотип. К.: МАУП, 2002.

ПРОФЕСІЙНЕ ВИГОРАННЯ

Алла Трачова,

студентка спеціальності «Психологія»,
Миколаївський міжрегіональний інститут розвитку людини ВНЗ «Університет «Україна»
Науковий керівник – канд. психол. наук, доцент Базика Є.Л.

Теоретичний інтерес до теми вигорання обумовлений практичним запитом. Останнім часом розповсюдження синдрому емоційного вигорання поступово набуває характеру епідемії, охоплюючи не лише професії типу «людина – людина», як вважалося спочатку, але й проникаючи в інші професійні галузі та й в усі сфери людського життя.

Дослідники активно пов'язують розвиток і симптоматику даного синдрому з психосоматичним самопочуттям, відносячи його до станів перед захворюванням, а в Міжнародній класифікації захворювань (МКБ-Х) – до рубрики Z73 – «Стрес, пов'язаний з труднощами підтримання нормального способу життя». Рівноправно при цьому використовуються такі терміни, як «професійне вигорання», «емоційне вигорання» і «психічне вигорання».

Термін «вигорання» походить від англ. «burnout» (дослівно – припинення горіння) і введений у 1974 р. американським психіатром Х.Дж.Фрейденбергером - «професійне вигорання є виснаженням енергії у професіоналів соціальної допомоги, коли вони почуваються перевантаженими проблемами інших людей».

Мальцева Н. В. в своїй дисертації «Прояв синдрому психічного вигорання в процесі професіоналізації вчителя в залежності від віку і стажу роботи», дає

наступне визначення: «Синдром психічного вигорання являє собою складне структурно-динамічне утворення, яке формується в процесі педагогічної діяльності і є негативним ефектом професіоналізації». Але Г.В. Чуйко, І.А. Гуляс в статті «синдром вигорання: коли він починається?» аналізують теоретичні аспекти проблеми професійного вигорання, проводять аналіз результатів емпіричного дослідження, які свідчать про тенденції омолодження процесу вигорання і старті його до початку професійної діяльності.

Сьогодні під професійним вигоранням розуміють захисну поведінку, спрямовану на уникнення або зменшення витрат на емоції. У людини зменшується сила волі, загострюються індивідуальні особливості й деякі риси характеру.

Сучасна наука розуміє емоційне вигорання як тримірний синдром (виділений ще Фрейденбергером), складовими якого є емоційне або фізичне виснаження, деперсоналізація (відгороджування від людей) та зниження професійної самооцінки та продуктивності праці. Причому, неформальні стосунки в колективі, закономірно, лише додають емоційної напруженості.

Емоційне виснаження – це відчуття емоційної спустошеності та втоми, що еволюціонує у відчуття байдужості, викликані роботою; деперсоналізація передбачає відсторонене, негативне і навіть цинічне ставлення до праці та колег, заміну поняття „суб’єкт праці” на „об’єкт”; знижена самооцінка – негативне самосприйняття у професійному й особистому плані (відчуття браку професійної майстерності та відповідності вимогам професії і життя).

Сучасні науковці, базуючись на тримірній характеристиці синдрому емоційного виснаження, пропонують розширені комплекси симптомів даного феномену, які поглиблюють його розуміння. Зокрема, В.В. Бойко виділяє такі основні ознаки емоційного виснаження: неадекватне вибіркове емоційне реагування; емоційно-моральна дезорієнтація; розширення сфери економії емоцій та редукція професійних обов’язків. В своїй роботі «Енергія емоцій в спілкуванні: погляд на себя і на інших». він «розуміє під синдромом психічного вигорання вироблений особистістю механізм психологічного захисту у формі

повного або часткового виключення емоцій у відповідь на надмірний психотравмуючий вплив».

Автори огляду, присвяченого вигорання «Винахідний компаньйон для вивчення та практики. Критичний аналіз» Т. Кокс і А. Гріффітс, перераховують близько 150 симптомів, які дослідники відносять до вигорання. Т. Кокс і А. Гріффітс на основі аналізу даних численних досліджень намагаються описати інтегративну модель синдрому вигорання, куди вони включають три стабільно повторюються в більшості робіт аспекти: сильна мотивація, несприятлива робоча обстановка і використання людиною неадекватних копінгових стратегій.

Згідно з роботою Маслач С., Лейтер М. «Правда про вигорання», Сан-Франциско, динаміка процесу вигорання протікає в такий спосіб.

1.Ідеалізм і надмірні вимоги

2.Емоційне і психічне виснаження

3.Дегуманізація як засіб протидії

4.Кінцева стадія: синдром відрази (проти себе - проти інших - проти всього) і, нарешті, крах - звільнення, хвороба.

Автор докторської дисертації «Структурно-функціональна організація та генезис психічного вигорання» і книги «Синдром психічного вигорання вчителів» В. Е. Орел вважає, що в «загальнометодологічному плані відсутнє визначення місця вигорання серед таких традиційних для психології понять, як «діяльність», «особистість», «психічні властивості», «психічні процеси»[]. На думку автора, «згадка про те, що вигорання являє собою професійний феномен, абсолютно не означає чіткого визначення його статусу, а породжує нові проблеми, пов'язані з диференціацією феномена вигорання від таких понять, як " професійна криза "і" професійна деформація ". Справедливо відзначається також, що немає єдиної концепції. В результаті проведення теоретичних і емпіричних досліджень В. Е. Орел вважає: «Вплив вигорання на особистість професіонала полягає в прояві ряду функціональних закономірностей. Ці закономірності носять як загальний "наскрізний" характер, що виявляється на

всіх рівнях організації особистості, так і можуть бути специфічними для певних її сфер».

Узагальнюючи всі розглянуті нами підходи, доречно зробити висновок, що незважаючи на вивченість синдрому вигорання, питання про причини вигорання та психологічні механізми, що лежать в основі даного синдрому, залишається відкритим. Це обумовлено тим, що пояснювальні можливості існуючих підходів до вигорання невеликі, і до сих пір немає хорошої теорії, яка пояснювала б даний синдром.

ВПЛИВ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ НА ЗДОРОВ'Я НАЦІЇ

Владислав Чигринський,

студент спеціальності «Фізична реабілітація»,

Миколаївський міжрегіональний інститут розвитку людини ВНЗ «Університет «Україна»

Науковий керівник – доцент кафедри Мирян А.М.

Сучасна демографічна ситуація в Україні, зростання рівня захворюваності населення, відставання українців за показниками тривалості життя порівняно з населенням провідних країн світу зумовлюють необхідність першочергового вирішення проблем зміцнення здоров'я людини як найвищої соціальної цінності. За таких умов особливу роль відіграє формування здорового способу життя, важливим чинником якого є рухова активність.

Із позицій гуманізації процесу залучення населення до рухової активності під функціями системи спорту для всіх, на нашу думку, доцільно визнавати об'єктивно присутні можливості цієї системи, що стосуються впливу на людину для формування та задоволення її інтересу до рухової активності. Функції системи спорту для всіх реалізуються не самі по собі, а лише шляхом відповідної активної діяльності людини.

Оздоровчі функції системи спорту для всіх об'єднують компенсаційну, профілактичну, розвиваючу функції, а також функцію відновлення працездатності.

Компенсаційна функція системи спорту для всіх полягає в недопущенні дефіциту рухової активності, що виникає в умовах сучасного життя та викликає негативні наслідки для організму людини.

Рухова активність - життєва необхідність людини, без неї вона не може зберегти своє здоров'я та позбавляється можливості досягати успіхів у різних видах життєдіяльності. Підтвердження цьому знаходимо ще в стародавнього грецького філософа Аристотеля, який стверджував: "Ніщо так не виснажує та не руйнує людину, як тривала фізична бездіяльність".

Обмеження рухової активності суперечить біологічним законам розвитку людини. Відомо, що понад 80 % маси тіла людини становлять скелет та м'язи – її руховий апарат, а отже, основною функцією тіла людини є рух.

Разом із цим, як зазначають Е.Г. Булич та І.В. Муравов, із середини ХІХ ст. до сьогодні частка м'язової діяльності в енергетичному балансі людства, тобто у всіх потоках енергії, яка використовується людьми на виробництві та в побуті, скоротилась більше ніж у 180 разів.

Негативний вплив гіпокінезії на організм людини має закономірний характер. Передовсім порушується енергетичний обмін речовин (ожиріння, спотворення метаболізму в тканинах), знижується стимулюючий вплив м'язової діяльності на роботу основних функціональних систем організму - серцево-судинної та дихальної.

Спостерігається зниження опірності організму до негативного впливу окремих чинників зовнішнього середовища.

Внаслідок гіпокінезії знижується фізична працездатність, погіршується координація рухів, зменшуються фізіологічні резерви систем, обсяг м'язової маси, знижується тонус м'язів. Недостатній рівень розвитку мускулатури призводить до порушень статури та деформації опорно-рухового апарату. Гіпокінезія впливає і на кісткову тканину. Зменшуються її маса та щільність, відмічається підвищене виділення мінеральних речовин, передусім кальцію, спостерігається порушення процесу утворення фосфорних і калієвих структур. Особливо значні зміни відбуваються в серцево-судинній системі – частішають серцеві скорочення, зменшується загальна кількість крові, скорочується ємність судинного русла, вповільнюється швидкість загального току крові. Систолічний тиск крові знижується, а діастолічний - підвищується. Серце людини, яка веде малорухомий спосіб життя, не витримує навіть невеликих

фізичних навантажень, не маючи можливості реагувати на них за рахунок сили міокарда, тобто збільшення систолічного викиду, воно зазвичай реагує на навантаження надмірно високою частотою скорочень. Від малорухомого способу життя страждає система травлення: вона стає в'ялою, оскільки знижується активність секреторної та рухової функції шлунка. Такий спосіб життя підвищує схильність до розвитку виразкової хвороби шлунка та дванадцятипалої кишки. Під впливом гіпокінезії у складі мікрофлори кишечника починають переважати форми, що посилюють гнилісні процеси, що поступово призводять до самоотруєння та передчасного старіння організму. На рівні внутрішньоклітинного обміну гіпокінезія викликає зниження відтворення білкових структур: порушуються процеси транскрипції і трансляції (зняття генетичної програми та її реалізації в біосинтезі). Під час гіпокінезії знижується імунологічна активність, а також стійкість організму до перегрівання, охолодження, нестачі кисню.

Отже, в організмі людини практично нема жодної системи, яка не зазнавала б негативних наслідків від дії гіпокінезії. Обмеженість рухової активності небезпечна також і тим, що спочатку людина не тільки не помічає жодної небезпеки для здоров'я, а й суб'єктивно навіть відчуває певний "комфорт". Проте під впливом гіпокінезії з'являються незначні функціональні розлади, які відтак трансформуються у стійкі прояви захворювань.

Спеціальні дослідження, науковців, показали, що перехід від малорухомого способу життя до активного у віці від 30 до 80 років призвів до очікуваної тривалості життя на 2,8-7,8 року у чоловіків та на 4,6-7,3 року в жінок залежно від рівня зростання активності. Фізично пасивні люди можуть розраховувати прожити без серйозних захворювань на 8-10 років менше, ніж фізично активні. Компенсувати зазначені порушення в організмі людини можна шляхом залучення її до рухової активності. Власне в цьому і полягає функціональна роль системи спорту для всіх. Важливо забезпечити оптимальний рівень рухової активності кожної людини залежно від її віку, статі, рівня фізичного розвитку та підготовленості.

**СТРАТЕГІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ**

Дар'я Бєлокобила,

студентка спеціальності «Туризм»,

Миколаївський міжрегіональний інститут розвитку людини ВНЗ «Університет «Україна»

Науковий керівник – доцент кафедри Ляшенко В.В.

Інноваційний розвиток характеризується перенесенням акценту на використання принципово нових прогресивних технологій, переходом до випуску високотехнологічної продукції, прогресивними організаційними і управлінськими рішеннями в інноваційній діяльності, що стосується як мікро-, так і макроекономічних процесів розвитку - створення технопарків, технополісів, проведення політики ресурсозбереження, інтелектуалізації всієї виробничої діяльності, софтизації та сервізації економіки. Об'єктивні зміни в суспільному економічному розвитку призвели до нової моделі розвитку економіки, для якої характерні принципово нові риси та пріоритети. Важливу роль в житті суспільства стали відігравати галузі, що ґрунтуються на так званих «високих технологіях», а також галузі, що безпосередньо задовольняють потреби людей.

В Україні створено достатню законодавчу базу в галузі інноваційного розвитку - закони «Про наукову та науково-технічну діяльність», «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій», «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні», «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків», «Про інноваційну діяльність».

Інноваційний розвиток потребує належного методологічного, техніко-технологічного та ресурсного забезпечення, інакше неможливо повною мірою використати потенціал національної економіки. Лише поєднання зусиль та

ресурсів усіх учасників можливо перетворити Україну на країну, що розвивається. Основа стратегій інноваційного розвитку є визначення, обґрунтування і створення механізмів реалізації нової державної інноваційно-інвестиційної політики стосовно здійснення узгоджених змін в усіх ланках національної інноваційної системи, спрямованих на кардинальне зростання її впливу на економічний і соціальний розвиток країни шляхом створення відповідних привабливих внутрішніх умов і підвищення стійкості вітчизняної економіки до тиску зовнішніх умов, що обумовлені глобалізацією і неолібералізацією економічного життя. Інноваційний розвиток є органічною складовою макроекономічних, соціальних, політичних та інших сучасних процесів, та враховуючи попередній, в цілому негативний досвід України у спробах перейти реально на інноваційний шлях економічного розвитку, а також накопичення глибоких системних негативних наслідків від проведення неоліберальних економічних реформ, які стали нездоланими перепонами на шляху утвердження інноваційної моделі розвитку України, основними передумовами успішної реалізації стратегій є: зміна концептуальних засад, що визначають в теперішній час роль і практичні функції держави в ринковій економіці; структурна перебудова економіки, в першу чергу промисловості; подолання кризової економічної нерівності населення; відновлення довіри населення до держави і влади.

Виходячи з цього, необхідно реалізувати наступні пріоритетні заходи: адаптувати інноваційну систему України до умов глобалізації та підвищення її конкурентоспроможності; переорієнтувати систему продукування інновацій на ринковий попит та споживача; створити привабливі умови для творців інновацій, стимулювання інноваційної активності підприємництва; забезпечити системний підхід в управлінні інноваційним розвитком; забезпечити інформатизацію суспільства.

ШЛЯХИ РОЗВИТКУ ЕНЕРГЕТИЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В УКРАЇНІ

Дар'я Белокобила,

студентка спеціальності «Туризм»,

Миколаївський міжрегіональний інститут розвитку людини ВНЗ «Університет «Україна»

Науковий керівник – доцент кафедри Ляшенко В.В.

Енергетичний менеджмент – це багаторівнева система, яка охоплює управління енерговиробництвом і енергоспоживанням. Енергетичний менеджмент - це управлінська і технічна діяльність персоналу підприємства, направлена на раціональне використання енергії з урахуванням соціальних, технічних, економічних та екологічних аспектів. Основною метою енергетичного менеджменту є забезпечення ефективних шляхів реалізації енергозберігаючої стратегії підприємства [1, с. 8].

Розв'язати проблему енергозбереження на рівні окремого підприємства можна лише шляхом впровадження системи енергетичного менеджменту.

Головною метою енергетичного менеджменту є скорочення витрат підприємства на виробництво продукції за рахунок зниження витрат на енергетичні й інші ресурси. При цьому енергетичний менеджмент повинний являти собою ефективно (результативно) і стійко працюючу систему, що забезпечує рішення головної мети. Для досягнення головної мети енергетичного менеджменту необхідне вирішення наступних завдань: створення цілісної картини споживання енергоресурсів на підприємстві; створення системи обліку і контролю за споживанням енергоресурсів; проведення регулярного аналізу енергоспоживання; розробка і впровадження енергозберігаючих заходів. Енергозбереження можна забезпечити в рамках будь-якої існуючої системи керування підприємством, подібно фінансовим і сировинним ресурсам. Енергетичний менеджмент починається з уведення посади енергетичного менеджера, і призначення на цю посаду компетентного фахівця. Цей крок не усуває потреби в існуючих фахівцях, службах і підрозділах, що відповідають за використання

енергоресурсів, а скоріше вносить більш чітку спрямованість у рішення питань раціонального їхнього використання. Енергетичний менеджер повинний мати прямий доступ до керівництва підприємства і користатися повною його підтримкою. Досвід промислово розвинутих країн показує, що енергетичний менеджер повинен бути безпосередньо підлеглий першому керівнику.

Шляхами розвитку енергетичного сектору економіки України є: перехід енергетичного сектору України на ринкові принципи функціонування та конкуренції, що стимулюватиме підвищення ефективності економічної діяльності суб'єктів енергетичного сектору та ефективності використання енергоресурсів суб'єктами господарювання та загалом суспільством; ліквідацію критичної залежності України від поставок енергоресурсів з монопольних джерел, підвищення рівня енергетичної безпеки шляхом диверсифікації маршрутів та джерел енергозабезпечення національної економіки; інтеграцію енергетичного сектору України до енергетичних ринків ЄС та системи європейської енергетичної безпеки; забезпечення конкурентоспроможності національного енергетичного сектору на європейському енергетичному ринку шляхом створення сприятливих умов для залучення інвестицій та технічної модернізації об'єктів енергетичного сектору; повномасштабну інтеграцію енергетичного сектору України до європейського енергетичного ринку з вільним рухом енергоресурсів, інвестицій та технологій, що забезпечить випереджаюче оновлення галузей енергетики то зростання рівня самозабезпеченості видобувними енергоресурсами; технологічне оновлення енергетичного сектору.

Література

1. Дзядикевич Ю.В., Буряк М.В., Розум Р.І. Енергетичний менеджмент: Навч. посіб. - Тернопіль: Економічна думка, 2010. - 295 с.

НАПРЯМИ ПОЛІПШЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ФІНАНСОВОГО МЕХАНІЗМУ ПІДПРИЄМСТВ

Тетяна Касаткіна,

студентка спеціальності «Фінанси і кредит»

Миколаївський міжрегіональний інститут розвитку людини ВНЗ «Університет «Україна»

Науковий керівник – к.е.н., доцент Домбровська Л.В.

Нині фінансова політика розвитку підприємств потребує зваженого підходу до використання різноманітних фінансових технологій. Для реалізації фінансової політики, успішного її проведення в життя фінансовий механізм використовується як елемент управління та регулятор економічних відносин.

Фінансовий механізм представляє собою сукупність видів, форм організації фінансових відносин, специфічних методів формування та використання фінансових ресурсів і способів їх кількісного визначення.

Розвиваючи це положення, відзначимо, що фінансовий механізм представляє систему взаємопов'язаних ланок (елементів), що приводять у дію фінансову систему країни, а точніше – забезпечують ефективне функціонування фінансової системи як сукупності фінансових відносин і фінансових інститутів, що беруть участь в цих відносинах. При цьому під ефективним слід розуміти таке функціонування фінансової системи, яке забезпечує реалізацію всіх намічених завдань фінансової політики та досягнення кінцевої мети – економічного та соціального прогресу, підвищення рівня і якості життя населення.

Для стабільного розвитку економіки та соціальної сфери фінансовий механізм покликаний забезпечувати повноцінне функціонування системи фінансів і реалізацію фінансової політики держави, а також істотно поліпшити фінансові умови діяльності підприємницьких структур і сприяти збільшенню доходів домашніх господарств.

Фінансовий механізм – система управління фінансами підприємства, призначена для організації фінансових відносин як усередині організації, так і з зовнішнім середовищем з використанням методів, прийомів і інструментів формування та розподілу фінансових ресурсів, що функціонує з метою впливу на економічний і позаекономічний розвиток підприємства.

Від фінансового механізму залежать пропорції розподілу та перерозподілу новоствореної вартості. Недосконалість розподільних процесів, що обумовлюють дію фінансового механізму, може викликати низку економічних, соціальних і фінансових проблем. У вітчизняній практиці до таких проблем можна віднести наступні:

- економічні: переважно сировинна орієнтація економіки, залежність від світової кон'юнктури цін на корисні копалини, виробу металургійної та хімічної промисловості;

- значний рівень інфляції; низький платоспроможний попит населення;

- соціальні: високий ступінь диференціації доходів громадян країни; низький рівень життя основної маси населення;

- фінансовий механізм знаходиться в розпорядженні суб'єктів, які часто використовують його не в інтересах розвитку економіки та суспільства в цілому, а в інтересах певних соціальних груп і окремих особистостей;

- відсутні механізми державного регулювання первинного розподілу доходів у сфері недержавного сектора, спрямовані на зниження диференціації доходів менеджерів і рядових працівників;

- не опрацьовані методологічні підходи до розподілу витрат бюджетів та обґрунтуванню прогнозів економічних і соціальних наслідків прийнятих фінансових рішень, особливо в частині проведення реформ в економічній та соціальній сфері (освіта, пенсійна система, приватизація державного майна);

- не забезпечена повна прозорість грошових потоків у системі державних фінансів між учасниками бюджетного процесу.

Зазначені вище проблеми свідчать про неефективність існуючого фінансового механізму, про слабку його реакцію на процеси розподілу, перерозподілу та забезпечення їх повноцінного контролю.

Сьогодні фінансовий механізм більшості підприємств знаходиться в кризовому стані, що знаходить прояв в значній нестачі коштів як для здійснення виробничої діяльності, так і для інвестицій. Отже, виникає об'єктивна необхідність його вдосконалення і розробки основних етапів. Перший етап процесу модернізації фінансового механізму спрямований на встановлення зв'язку між організаційною структурою та фінансовими ресурсами. Він полягає

у прийнятті рішення про розподіл фінансових ресурсів та зосередженні їх на конкретних напрямках діяльності підприємства. Необхідною умовою для прийняття подібних рішень підрозділами підприємств є проведення економічного аналізу та встановлення залежності від передбачуваного попиту на вироблену продукцію. На наступному етапі приймається рішення ув'язки проблеми з необхідним обсягом фінансових коштів та іншими видами ресурсів.

Для більш ефективнішої організації фінансового механізму стимулювання розвитку підприємництва доцільно дотримуватися таких принципів:

– відповідність і адаптивність функціонуючого фінансового механізму стимулювання розвитку підприємництва, інструментів, методів і видів стимулювання підприємств об'єктивним закономірностям розвитку економіки регіону, галузі, що сприяє досягненню економічної стабільності, ефективної фінансово – господарської діяльності підприємств;

– узгодженість механізму з економічними інтересами підприємств, що сприяє задоволенню їх потреб у фінансових ресурсах і досягненню їх сталого розвитку;

– взаємозв'язок і взаємодія структурних елементів фінансового механізму стимулювання розвитку підприємництва, що визначають його стійку й ефективну реалізацію на практиці.

ПРОГРАМНО-ЦІЛЬОВЕ УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВ

Дмитро Новосад,

студент спеціальності «Фінанси і кредит»

Миколаївський коледж ВНЗ «Університет «Україна»

Науковий керівник – канд.ек.наук, доцент Домбровська Л.В.

Управління активами підприємства передбачає розробку і реалізацію: політики комплексного управління активами; політики управління позаоборотними активами; політики управління оборотними активами.

Необхідність розробки вказаних напрямів фінансової політики полягає в тому, що вони дозволяють формувати ефективну систему управління фінансами на підприємстві, орієнтовану на максимізацію його ринкової вартості. При

формуванні політики комплексного управління активами підприємства активи розглядаються як його фінансові ресурси у формі сукупних майнових цінностей, що використовуються в господарській діяльності з метою отримання прибутку і збільшення ринкової вартості підприємства.

Головна мета управління оборотними активами в контексті забезпечення фінансової безпеки полягає в забезпеченні їх достатності для нормального функціонування підприємства, а також в найефективнішому їх використуванні у виробничо-господарській діяльності. Досягнення цієї мети припускає вирішення завдань: формування оптимального складу і структури оборотних засобів; обґрунтоване визначення потреби підприємства в оборотних коштах; формування складу і раціоналізація структури джерел фінансування оборотних коштів; максимізація ефективності використання оборотного капіталу в діяльності підприємства.

В управлінні оборотними активами важливим і водночас складним є обґрунтування таких обсягів дебіторської заборгованості, грошових коштів, поточних фінансових інвестицій, запасів, за яких витрати, що виникають у процесі управління ними, будуть мінімальними.

Система управління оборотними активами підприємства розробляється за такими основними етапами:

- 1) аналіз оборотних активів підприємства в попередньому періоді: аналіз динаміки загального обсягу та складу оборотних активів підприємства; аналіз оборотності окремих видів оборотних активів у загальній їх сумі; аналіз рентабельності оборотних активів; аналіз основних джерел фінансування оборотних активів;

- 2) вибір політики формування оборотних активів підприємства. З наукової точки зору виділяються три принципові підходи щодо формування оборотних активів підприємства – консервативний, помірний та агресивний;

- 3) оптимізація обсягів оборотних активів. Вона має виходити з обраного підходу щодо формування оборотних активів, забезпечуючи заданий рівень співвідношення ефективності їх використання і ризику;

- 4) оптимізація співвідношення постійної та змінної частин оборотних активів;
- 5) забезпечення необхідної ліквідності оборотних активів;
- 6) мінімізація втрат оборотних активів у процесі їх використання;
- 7) формування принципів, що визначають фінансування окремих видів оборотних активів;
- 8) оптимізація структури джерел фінансування оборотних активів.

Для забезпечення ефективної діяльності підприємств необхідне застосування програмно-цільового підходу до процесу управління оборотними активами, оскільки даний підхід утілює обширну методологію вирішення безлічі проблем, що виникають в різних сферах діяльності підприємств, і направлений на вирішення складних питань шляхом розробки системи програмних заходів, спрямованих на мету.

Програмно-цільове управління оборотними активами підприємства на основі системного підходу припускає комплексне вирішення проблем їх ефективного управління через раціональне використання оборотних активів шляхом розроблення програми і мети, направленої на її виконання. В процесі взаємного узгодження мети, програмних заходів і ресурсних потреб здійснюється не тільки їх взаємоузгодження, але і варіантний аналіз шляхів вирішення проблеми. Саме цими особливостями програмно-цільового підходу пояснюється його вибір для вирішення проблем в галузі вдосконалення процесу управління оборотними активами підприємств.

Програма управління оборотними активами направлена на виконання наступних дій:

- формування необхідної потреби в оборотних активах: визначення їх цільового обсягу і розміру структурних складових;
- забезпечення заданого рівня співвідношення джерел покриття потреби в оборотних активах;

- ефективне співвідношення між структурними елементами оборотних активів, достатнє для забезпечення довгострокової виробничої і результативної фінансової діяльності підприємства.

Таким чином, управління оборотними активами підприємств, здійснюване відповідно до принципів програмно-цільового управління (орієнтація на кінцевий результат, наскрізне планування об'єкту управління, принцип безперервності), здатне стати провідним напрямом вдосконалення процесу управління оборотними активами.

Розробка і реалізація програмно-цільового управління є ефективним способом рішення актуальних проблем, що вимагають зосередження ресурсів, концентрації дій, цільової орієнтації засобів, що використовуються, і узгодженості дій. Обґрунтоване використання засобів досягнення мети забезпечить інваріантність вирішення поставлених задач і підвищить ефективність використання оборотних активів підприємств в умовах змін зовнішнього середовища.

РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ФІНАНСОВОГО РИНКУ В ФІНАНСОВІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ

Марія Петракова,

студентка спеціальності «Фінанси і кредит»

Миколаївський міжрегіональний інститут розвитку людини ВНЗ «Університет «Україна»

Науковий керівник – канд.ек.наук, доцент Домбровська Л.В.

Розвиток та становлення фінансового ринку України є необхідною передумовою розвитку інших секторів економіки держави. Добре функціонуючий страховий ринок, розвинені небанківські кредитні установи, пенсійні фонди та інші фінансові установи сприяють стабільному та прогнозованому розвитку усіх економічних процесів у суспільстві. Актуальність цього напрямку дослідження обумовлена рядом причин. По-перше, потребою обґрунтування дослідження проблем, що мають місце на фінансовому ринку України. По-друге, відсутністю у вітчизняній науці теоретичних розробок

правового характеру, що визначають здійснення регулювання фінансового ринку. По-третє, потребою в ефективних, у практичному відношенні, рекомендаціях стосовно подальшого розвитку та становлення фінансового ринку України. Фінансовий сектор є однією з найважливіших ланок національної економіки.

Фінансовий ринок – це складова фінансової системи держави, яка може успішно розвиватися і функціонувати лише в ринкових умовах. Розвиток фінансового ринку відображає гнучкість фінансової системи та швидкість, з якою вона може пристосуватися до змін в економічному та політичному житті країни, а також до різноманітних процесів, які відбуваються за її межами. Фінансовий ринок забезпечує свободу руху капіталів та інших фінансових суб'єктів у світовому масштабі.

Фінансовий ринок як цілісна структура взаємовідносин між економічними суб'єктами виконує ряд таких функцій: 1) мобілізація тимчасово вільних грошових коштів через продаж цінних паперів; 2) фінансування відтворювального процесу; 3) сприяння переливу капіталу між галузями та компаніями; 4) підвищення ефективності економіки в цілому.

На сьогодні фінансовий ринок має такі складові:

1. Ринки матеріальних активів.
2. Ринки цінних паперів.
3. Ринки деривативів (ф'ючерсів, форвардів).
4. Ринки заставних.
5. Ринки споживчого кредиту.
6. Ринки інвестицій.
7. Ринки валютних коштів.

До основних факторів виникнення та становлення розвитку фінансового ринку, що визначає його особливість та специфіку можна віднести такі: транскордонний рух фінансових ресурсів; технічний прогрес і стрімкий розвиток інформаційних технологій; посилення конкуренції на світовому ринку

між національними і закордонними фінансово-кредитними інститутами; становлення нових складових фінансового ринку.

На ринку фінансових послуг України сьогодні найактивнішими інституційними учасниками є комерційні банки, страхові компанії та фондові біржі, оскільки вони акумулюють найбільшу питому вагу фінансових ресурсів та справляють прямий вплив на розвиток виробництва в країні, інвестиційний клімат та добробут населення.

Роль і значення ринку банківських послуг у сучасному світі переоцінити важко. Як специфічний фінансовий інститут банківський ринок забезпечує безперебійний грошовий обіг та обіг капіталу. Об'єднаний в економічну й організаційно-правову структуру – національну банківську систему, він здійснює управління грошовими ресурсами, реалізуючи економічні інтереси суспільства.

Не менш важливим сегментом ринку фінансових послуг в Україні є ринок страхування, повноцінне існування якого є важливою умовою не лише для підвищення добробуту населення, але й для сталого економічного розвитку країни. Темпи зростання основних показників, що характеризують сучасний стан розвитку ринку страхових послуг, обумовлені насамперед збільшенням обсягів добровільного страхування майна, що становить 80-85% від усіх страхових премій.

Розвиток економіки є не можливим без розвинутого, стабільного, надійного та ефективного фінансового ринку нашої держави. Таким чином, однією з найважливіших цілей сьогоденного етапу розвитку економіки країни є втілення обґрунтованих та системних реформ у фінансовому секторі для забезпечення додаткових джерел фінансування економічного зростання.

Фінансовий ринок має визначальний вплив на функціонування фінансової системи країни і від того наскільки стабільно він функціонуватиме та інтенсивно розвиватиметься, залежатиме і стабільність фінансової системи в цілому. В Україні слід впровадити цілісну довгострокову стратегію розвитку

фінансового сектору України, а також для координації дій різних органів влади в сфері впровадження заходів щодо розвитку фінансового сектору.

Побудова реального і ефективного фінансового ринку потребує закладення в його основу певних принципів:

- вільний доступ до ринкової інформації і ринкових інструментів для всіх учасників фінансового ринку;

- прозорість ринку і реальний захист інвесторів;

- ліквідність фінансових інструментів ринку;

- конкурентоспроможність та ефективність;

- відповідність міжнародним стандартам.

Фінансовий ринок має досить складну внутрішню структуру, і щоб його функціонування досягає найбільшої ефективності тоді, коли задіяні усі його складові. При цьому виконуючі завдання, які покладені на перспективний розвиток та стабільності в цілому, де один із головних, це вдосконалення регулювання фінансового ринку.

РИЗИКИ У БАНКІВСЬКІЙ СФЕРІ ТА СПОСОБИ ЇХ ПОПЕРЕДЖЕННЯ

Любов Підлісна,

студентка спеціальності «Фінанси і кредит»

Миколаївський міжрегіональний інститут розвитку людини ВНЗ «Університет «Україна»

Науковий керівник – канд.ек.наук, доцент Домбровська Л.В.

Основною метою роботи банків є отримання якомога більшого прибутку. Але в залежності від збільшення обсягів здійснюваних банком операцій, які приносять банку прибуток, збільшується і рівень банківських ризиків. Банківська сфера є дуже чутливою не тільки до соціально-економічних чинників, а й до природно-кліматичних, політичних та багато інших умов. В свою чергу, розуміння суті ризиків, правильне оцінювання й управління ними дає змогу уникнути або значно зменшити неминучі втрати, які виникають у банківській діяльності.

У вітчизняній та зарубіжній літературі банківські ризики класифікуються за різними критеріями. Ієрархія ризиків за ступенем їх важливості на той чи інший поточний момент вибудовується в залежності від ситуації, що склалася на відповідний момент в державі під впливом як зовнішніх, так і внутрішніх факторів. До зовнішнього відносять ризики, не пов'язані з діяльністю банку або конкретного клієнта, політичні, економічні й інші. Це втрати, що виникають у результаті війни, революції, націоналізації, заборони на платежі за кордон, консолідації боргів, введення ембарго, скасування імпортової ліцензії, загострення економічної кризи в країні, стихійному лиху. Внутрішні ризики у свою чергу діляться на втрати по основній і по допоміжній діяльності банку. Перші представляють найпоширенішу групу ризиків: кредитний, процентний, валютний і ринковий ризики. Другі включають втрати по формуванню депозитів, ризики по нових видах діяльності, ризики банківських зловживань.

Ризики, на які наражаються вітчизняні банки залежать від загальної ділової стратегії банку, його організаційної структури, функціонування внутрішніх систем, включаючи комп'ютерні та інші технології, узгодженості політики банку, а також від заходів, спрямованих на упередження шахрайства та помилок в управлінні. Крім цього, банкам слід вважати на ризики, пов'язані із зовнішнім середовищем банківського бізнесу, в т.ч. з макроекономічними й політичними факторами, правовими умовами та режимом регулювання, а також із загальною інфраструктурою фінансового сектору й системою платежів.

Попередження банківських ризиків здійснюється за допомогою системи управління ризиками. Управління банківськими ризиками – це процес, за допомогою якого банк виявляє (ідентифікує) ризики, проводить оцінку їх величини, здійснює їх моніторинг і контролює свої ризикові позиції, а також враховує взаємозв'язки між різними категоріями ризиків.

Для того, щоб визначити рівень банківських ризиків, банкам потрібно створювати системи оцінки ризику, які мають визначати такі компоненти:

- обсяги можливих витрат та розміри ризику;
- вірогідність настання тієї чи іншої негативної події;

- тривалість періоду, під час якого буде діяти ризик.

Розглянемо заходи попередження найбільш значимих банківських ризиків у вітчизняній економіці (кредитний та депозитний ризики).

Кредитний ризик апріорі супроводжує весь комплекс кредитних відносин, які виникають у процесі здійснення певної кредитної угоди та надання позики потенційному клієнтові банку. Методами попередження кредитного ризику можуть бути: лімітування, що передбачає встановлення обмежень на видачу окремих різновидів кредиту; резервування, тобто створення резервів щодо покриття можливих втрат внаслідок настання ризикових подій під час здійснення кредитного процесу; розподіл ризику шляхом його трансферу (перекладання) на інших учасників економічних відносин у процесі кредитування; диверсифікація, яка передбачає мінімізацію загального кредитного ризику шляхом нормування його структури за різними групами позичальників, а також відповідний розподіл резерву на покриття можливих втрат між цими групами; страхування ризику, яке передбачає його передачу та розподіл між суб'єктами страхового ринку при посередництві страхової компанії.

Специфіка банківської діяльності обумовлює можливість виникнення ризиків як за активними, так і за пасивними операціями банків. Серед останніх важливе значення мають ризики, пов'язані із здійсненням депозитних операцій, які є головним джерелом формування банківських ресурсів.

Одним з ефективних способів подолання депозитного ризику є активізація роботи із залучення клієнтів, зокрема шляхом розширення та оновлення спектра послуг, що надаються, оскільки ці заходи сприяють нарощенню депозитних ресурсів банків та мінімізації їх вартості. Механізм управління депозитним ризиком банку має бути побудований на використанні системи моніторингу та прогнозування сезонної динаміки залишків коштів на депозитних рахунках.

Специфіка банківських ризиків тісно пов'язана з сутністю банківської діяльності, яка переважно обумовлюється виконанням функцій фінансового посередництва на грошовому ринку. Банківська діяльність передбачає істотний

рівень соціальної відповідальності, оскільки банки при здійсненні активних операцій переважно ризикують грошовими коштами клієнтів. З іншого боку, трансформація банками параметрів грошових коштів, у процесі їх перерозподілу, обумовлює ризиковий характер більшості банківських операцій.

Основою функціонування ефективної системи управління банківськими ризиками є не лише науково-обґрунтована їх класифікація, а й правильне оцінювання та розробка методів їх зниження, що дасть змогу уникнути або значно зменшити неминучі втрати, що виникають у банківській діяльності. Для застосування методів мінімізації банківських ризиків необхідна розробка основних положень концепції мінімізації банківських ризиків із використанням методу контролінгу. Це дасть змогу не тільки мінімізувати окремі банківські ризики, але й здійснювати діагностування системи раннього виникнення криз.

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ БЕЗПЕКОЮ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Олена Сіренко,

студентка спеціальності «Фінанси і кредит»

Миколаївський міжрегіональний інститут розвитку людини ВНЗ «Університет «Україна»

Науковий керівник – канд.ек.наук, доцент Домбровська Л.В.

Стійка та ефективна діяльність суб'єкта господарювання залежить від стану його фінансів, що і приводить до необхідності розгляду проблеми гарантування фінансової безпеки підприємства.

В економічній літературі питанням фінансової безпеки підприємства не приділялося достатньої уваги, це можна пояснити тим, що багато питань знаходять своє віддзеркалення при розробці фінансової політики підприємства і управління фінансами підприємства, але необхідно розробити цілісний і комплексний підхід до вирішення даної проблеми. Поняття «фінансова безпека підприємства» має право на самостійне існування і дослідження як окрема економічна категорія, так само і як фінансовий менеджмент по відношенню до менеджменту взагалі.

Узагальнення поглядів науковців дозволило виявити такі визначення фінансової безпеки підприємства:

- фінансова безпека – це такий фінансовий стан, що характеризується збалансованістю та якістю сукупності фінансових інструментів, технологій та послуг, які використовуються підприємством; стійкістю до зовнішніх та внутрішніх загроз; здатністю фінансової системи підприємства забезпечити реалізацію його фінансових інтересів достатніми обсягами фінансових ресурсів;

- фінансова безпека являє собою надзвичайно складну багаторівневу систему, яка охоплює: фінансову безпеку окремого громадянина, домашніх господарств, населення, підприємців, організацій тощо;

- фінансова безпека може бути визначена як стан найбільш ефективного використання інформаційних, фінансових показників, ліквідності та платоспроможності, рентабельності капіталу, що знаходиться в межах своїх граничних значень.

На нашу думку, фінансової безпеки підприємства – це важлива складова економічної безпеки, суть якої полягає в здатності забезпечити ефективне використання ресурсів підприємства під впливом зовнішніх та внутрішніх загроз. Тобто, фінансова безпека представляє такий стан підприємства, який:

- 1) дозволяє забезпечити фінансову рівновагу, стійкість, платоспроможність і ліквідність підприємства в довгостроковому періоді;
- 2) задовольняє потреби підприємства у фінансових ресурсах для стійкого розширеного відтворення підприємства;
- 3) забезпечує фінансову незалежність підприємства, достатню гнучкість при ухваленні фінансових рішень.

Управління фінансовою безпекою в теоретичному розумінні є сукупністю трьох складових: процесу управління, організації управління та інформації. З іншого боку, управління фінансовою безпекою неможливе без відповідної організаційної структури як системної сукупності підрозділів і взаємозв'язків між ними. Тому управління фінансовою безпекою є одночасно і процесом, у перебігу якого реалізуються відповідні функції, і системою, яка через організаційну структуру здійснює ці функції. При цьому інформація стає

сполучною ланкою між складовими управлінського процесу. Усі вище перелічені елементи управління фінансовою безпекою в сукупності утворюють механізм управління. При побудові загальної системи цього управління його об'єктом є фінансова діяльність підприємства в цілому.

Система управління фінансовою безпекою підприємства повинна бути комплексом взаємозалежних збалансованих рішень як у сфері забезпечення захисту фінансових інтересів суб'єкта господарювання, так і в управлінні його фінансовою діяльністю. А також враховувати альтернативні шляхи гарантування безпеки підприємства, при чому вибір конкретного проекту повинен відповідати фінансовій стратегії та фінансовій політиці підприємства.

Забезпечення відповідного рівня фінансової безпеки потребує стратегічного підходу до управління фінансовою безпекою підприємства і передбачає здійснення певних етапів управління.

Стратегія фінансової безпеки підприємства має охоплювати: 1) визначення критеріїв і параметрів (кількісних і якісних граничних значень) фінансової системи підприємства, що відповідають вимогам його фінансової безпеки; 2) розроблення механізмів і заходів ідентифікації загроз фінансовій безпеці підприємству і їх носіїв; 3) характеристику їх прояву; 4) встановлення основних суб'єктів загроз, механізмів їх функціонування, критеріїв їх дії на економічну (включаючи фінансову) систему підприємства; 5) розроблення методології прогнозування, виявлення і запобігання діям чинників, що сприяють виникненню погроз фінансовій безпеці, проведення досліджень по виявленню тенденцій і можливостей розвитку таких загроз; 6) організацію адекватної системи забезпечення фінансової безпеки підприємства; 7) формування механізмів і заходів фінансово-економічної політики, нейтралізуючих або пом'якшуючих дію негативних чинників.

Належна організація стратегічного управління фінансовою стійкістю на підприємствах дасть змогу гарантувати фінансову безпеку в умовах ризику та створить ефективне підґрунтя для системи заходів управління фінансами підприємств у кризовій ситуації сьогодення.

Забезпечення фінансової стабільності є одним із основних завдань керівництва підприємства. Але недосконалість фінансового ринку, законодавчої бази та специфіка функціонування української економіки загострюють проблеми гарантування фінансової безпеки. Тому для забезпечення фінансової безпеки на підприємстві і можливості передбачення ризиків повинна існувати система органів управління фінансовою безпекою, що мають проводити діагностування стану підприємства, прогнозувати можливі загрози та здійснювати низку мір по забезпеченню стабільності системи фінансової зокрема та економічної безпеки підприємства в цілому.

ПРОБЛЕМИ ФІНАНСУВАННЯ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Ірина Сокур,

студентка спеціальності «Фінанси і кредит»

Миколаївський міжрегіональний інститут розвитку людини ВНЗ «Університет «Україна»

Науковий керівник – канд.ек.наук, доцент Домбровська Л.В.

Розвиток вітчизняної освіти в умовах трансформації фінансової системи прямо пов'язаний із розширенням форм і джерел фінансування. У галузі дошкільної освіти існує хронічний дефіцит фінансових ресурсів для модернізації та будівництва об'єктів соціальної інфраструктури для дітей дошкільного віку. Залишається нагальною потребою підтримка високих освітніх стандартів на однаковому рівні, незалежно від форми власності, місця розташування дитячих навчальних закладів.

З набуттям Україною незалежності вихідною базою для визначення розміру витрат на утримання дитячого дошкільного закладу було і залишається кількість груп і вихованців. Ці показники фіксують на початок, та кінець року, а на їх основі розраховують середньорічну величину, а також кількість днів перебування однієї дитини у дитячій установі. Всі показники визначаються окремо по дошкільних та ясельних групах різної тривалості перебування дітей.

Дошкільні навчальні заклади можуть бути державної, комунальної та приватної форм власності. Домінуючу роль у галузі наданні послуг з

дошкільної освіти відіграють комунальні заклади освіти, слабку конкуренцію складають їм дошкільні навчальні заклади приватної форми власності. Обов'язок фінансування покладається на власника (засновника). Реорганізація і ліквідація дошкільних навчальних закладів комунальної форми власності здійснюється за рішенням сесії місцевої ради, державної форми власності – за рішенням засновника (засновників).

Реальністю сьогоденної дошкільної освіти є її фінансування з місцевих бюджетів на основі кошторисів. Основним напрямом використання коштів загального фонду кошторису є оплата праці, оплата комунальних послуг та енергоносіїв, коштів спеціального фонду – харчування дітей. Місцеві органи влади встановлюють, не нижче визначених мінімальних нормативів, обсяги бюджетного фінансування закладів дошкільної освіти, що є у комунальній власності, та забезпечують фінансування витрат на їх утримання. Єдиний кошторис формується на основі лімітної довідки про асигнування з бюджету.

На думку фахівців, регіональний орган управління освітою повинен для системи освіти в цілому, в тому числі і дошкільної, формувати кошторис витрат, статті якого передбачають різноаспектні витрати: заробітну плату, нарахування на заробітну плату, витрати на оплату комунальних послуг, на придбання інвентарю тощо. Дошкільний навчальний заклад, виходячи із штатного розпису, якісних та параметричних характеристик педагогічного колективу, виду та потужності системи енергопостачання, опалення, цін на комунальні послуги, розміру території, виду транспортних послуг, повинен обчислювати кошторис дошкільного навчального закладу на фінансовий рік як проект і подавати до регіонального органу управління освітою.

Реформа міжбюджетних відносин впливає на розподіл повноважень у фінансуванні дошкільних закладів між сільськими та районними бюджетами. Починаючи з 2015 р., відповідно до ст. 89 Бюджетного кодексу фінансування дошкільної освіти передано на районні бюджети, бюджети міст обласного значення та бюджети об'єднаних територіальних громад – з бюджетів сіл, селищ та міст районного значення. Проте на перехідний період з бюджету села,

селища, міста районного значення можуть фінансуватися дошкільна освіта за рахунок міжбюджетних трансфертів з районного бюджету. Обсяг міжбюджетних трансфертів визначатиме районна рада.

Значно змінилися умови фінансування освіти: акцент із фінансування за відомчою структурою переведений на місцеві бюджети, тому нові можливості фінансування дошкільної освіти мають розглядатися у контексті реформування міжбюджетних відносин в Україні. Необхідно розширити повноваження органів місцевого самоврядування та оптимізувати процес надання освітніх послуг, це вимагає пошуку нових адекватних рішень у сфері формування, розподілу та використання фінансових ресурсів дошкільної освіти.

Сьогодні дошкільні навчальні заклади позбавлені фінансових стимулів щодо поліпшення якості надання послуг та виховання дітей, вони зорієнтовані лише на виконання системи нормативів, які доводять органи управління освітою. Ефективність фінансово-господарської діяльності має впливати не тільки на покращення умов утримання дітей, а й на виховання та навчання дітей.

В Україні до цього часу не створено конкурентного середовища в сфері освіти дітей дошкільного віку. Комунальні заклади освіти залишаються поза конкуренцією, що негативно впливає на стимули до розвитку й удосконалення їх діяльності. Повільно відбувається процес повернення та відновлення роботи дошкільних навчальних закладів, які у свій час перейшли до інших власників. Будівництво нових пов'язано із відведенням земельних ділянок і, на жаль, іноді для місцевої влади більш прибутковою справою є будівництво багатопверхових торгових об'єктів, а не дитячих садків.

Збереження та зміцнення фізичного, психічного і духовного здоров'я дітей залежить від якісної праці вихователя. Не кількість кадрів та їх освіта, а рівень освітньої роботи з дітьми, рівень розвитку дітей є оцінкою діяльності дошкільного закладу. Низька заробітна плата, перевантаженість працівників, спроби скорочення посад, передбачених Типовими штатними нормативами дошкільних навчальних закладів, спричиняють відтік педагогів.

Необхідно удосконалити теоретико-методологічне обґрунтування норм бюджетного фінансування на дітей у дошкільних навчальних закладах, як це зроблено з натуральними нормами харчування. Важливо забезпечити повноцінне якісне харчування та соціальний захист дітей дошкільного віку. Подальша комерціалізація (надання платних послуг) діяльності дошкільних навчальних закладів потребує посиленого контролю з боку громади та має супроводжуватися відповідальністю керівництва навчального закладу за встановлення справедливої вартості платних освітніх послуг.

ТАЙМ-МЕНЕДЖМЕНТ - МЕТОД ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ЧАСОМ

Дар'я Фаліна,

студентка спеціальності «Комерційна діяльність»

Миколаївський коледж ВНЗ «Університет «Україна»

Науковий керівник – канд.ек.наук, доцент Домбровська Л.В.

Проблема правильної та раціональної організації власної трудової діяльності, ефективного використання та економії часу особливо актуальна для менеджерів, керівників, бізнесменів, яким щоденно доводиться вирішувати безліч різноманітних питань. Тобто у сучасних умовах як менеджеру, так і фахівцям будь-якого профілю, важливо вміти працювати в умовах дефіциту часу, як одного з найцінніших ресурсів.

Мистецтво керувати собою, своїм часом, організувати свою роботу - це Тайм-менеджмент - новий напрямок у традиційному менеджменті, який виник внаслідок потреби у більш повному використанні творчого потенціалу працівника.

Найбільш розповсюдженими методами планування робочого часу є:

1. Метод «Альпи»
2. Щоденник часу.
3. SMART-технологія постановки цілей (по Д. Доурдену).

Метод "Альпи" відносно простий, і після деяких вправ Вам буде потрібно в середньому не більш 10 хвилин для складання щоденного плану.

Метод включає п'ять стадій:

- 1) складання завдань;
- 2) оцінку тривалості планованих дій;
- 3) резервування часу (у співвідношенні 60:40);
- 4) прийняття рішень по пріоритетах і передорученню окремих операцій;
- 5) контроль (облік незробленого). Розглянемо їх:

Перша стадія планування за методом "Альпи" - складання завдань. Для цього запишіть під відповідними рубриками формуляра "План дня" все те, що Ви хочете або повинні зробити наступного дня:

- задачі зі списку справ або з тижневого (місячного) плану;
- невиконане напередодні;
- справи, що додалися;
- терміни, яких треба дотриматися;
- періодично виникаючі задачі[1].

Є найважливішим робочим засобом особистого Тайм-менеджменту. Метод передбачає одночасне складання: календаря-пам'ятки, особистого щоденника, записної книжки, довідника, абонентської книжки, картотеки ідей, є інструментом планування та контролю.

Технологія SMART задає критерії якості цілі, яких необхідно дотримуватися при ціле покладанні, є дуже зручним і компактним інструментом. Ця управлінська технологія легко може бути включена в формат нарад. Як показує практика, час, витрачений на використання алгоритму SMART (за наявності заздалегідь підготовленої необхідної фактичної інформації), звичайно становить від 45 до 90 хвилин.

Назва технології є аббревіатурою, складеної з перших букв англійських слів, які називають відповідні критеріїв якості цілей:

S (specific) - кожна мета повинна бути описана як чіткий, конкретний результат;

M (measurable) - мета повинна бути вимірної за допомогою конкретних індикаторів і стандартних процедур вимірювання;

A (assignable) - мета повинна бути не випадковою, обґрунтованою, доведеною, життєво необхідною для організації;

R (realistic) - мета повинна бути реалістичною, в принципі досяжною ;

T (time-related) - мета повинна бути чітко визначена в часі, мають бути конкретні терміни (і контрольні точки) її досягнення.

Технологія SMART спочатку призначалася для контролю над якістю вже сформульованих цілей, але може бути використана (в дещо модифікованому вигляді; букви в аббревіатурі піддаються незначним перестановкам) і як спосіб визначення мети. Алгоритм постановки організаційних цілей за допомогою системи SMART виглядає наступним чином:

1) пишеться список можливих цілей, і група експертів проводить специфікацію результату, намагаючись якомога точніше описати передбачуваний результат (S);

2) кожна з цілей обґрунтовується, експерти оцінюють значимість кожної цілі для діяльності організації, для цього можуть бути розроблені окремі критерії для оцінювання важливості цілей (A);

3) експерти прогнозують і оцінюють ступінь досяжності цілей (R), в тому числі застосовуючи числові оцінки ймовірності досягнення цілей, різних коефіцієнтів досяжності тощо;

4) для кожної з цілей обирається по 3-5 критеріїв вимірювання та контролю досягнення (M). Важливо, щоб ці критерії вимірювання результатів були досить зручними, механізми їх застосування вже існували в організації. Одним з таких поширених критеріїв вимірності мети є фінансові показники, а в ролі механізмів застосування цього критерію зазвичай використовується прийнята в організації система фінансової документації;

5) для вибраних цілей вказуються точні терміни їх досягнення, потім пишеться план, в якому виділяються проміжні етапи досягнення цілей (T) [2].

В цілому, планування власного часу дозволить значно скоротити час і виконувати все вчасно. Для планування власного часу використовуються багато методів, зокрема: метод «Альпи», щоденник часу, SMART-технологія.

Література

1. Планування роботи за допомогою методу «Альпи». URL: http://pidruchniki.com/2015082666276/menedzhment/planuvannya_roboti_dopomogoyu_metodu_a_lpi
2. Чкан А.С., Маркова С.в., Коваленко Н.М. Самоменеджмент: навчальний посібник для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» напряму підготовки «Менеджмент». Запоріжжя: ЗНУ, 2014. 84 с.

МЕХАНІЗМ ФІНАНСОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ СФЕРИ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ В УКРАЇНІ

Альона Юхименко,

студентка спеціальності «Фінанси і кредит»

Миколаївський міжрегіональний інститут розвитку людини ВНЗ «Університет «Україна»

Науковий керівник – канд.ек.наук, доцент Домбровська Л.В.

Механізм фінансового регулювання розвитку фізичної культури та спорту є невід’ємною реалізаційною складовою функцій фінансового регулювання, власне є способом їх процесуально-матеріального вираження та існування. Фінансовий механізм регулювання розвитку фізичної культури та спорту представлений як процес і як методологічна сукупність. Як процес він утворюється такими процесуальними складовими:

- мобілізація фінансових ресурсів у цільових централізованих та децентралізованих фондах, де джерелами мобілізації виступають державний, обласні, місцеві бюджети, фонди підприємств, установ та організацій, фонди соціального страхування, інші незаборонені законодавством джерела;
- розподіл та перерозподіл фінансових ресурсів між підсистемами галузі та розпорядниками коштів;
- надання фінансових ресурсів суб’єктам фізичної культури та спорту (дитячо-юнацькі спортивні школи, школи вищої спортивної майстерності, добровільні спортивні товариства, федерації за видами спорту тощо);
- здійснення фінансового контролю за цільовим використанням грошових коштів тощо.

Другою складовою механізму державного регулювання розвитку фізичної культури та спорту є методологічна сукупність правових, економічних, адміністративних методів, засобів, інструментів та важелів, специфіка застосування та зміст впливу яких визначається цільовою спрямованістю та

процесуальним етапом регулювання. Зокрема, зміст економічних методів є більш широким, адже він більшою мірою відображає специфіку механізму фінансового регулювання розвитку галузі і до яких на кожному з етапів можна віднести:

- етап мобілізації ресурсів – фінансове планування та прогнозування, оподаткування, інвестування, відрахування, внески, вкладення, дивіденди, пайові внески, цільові резервні фонди, фінансові резервні фонди підприємств фізичної культури і спорту тощо;

- розподіл та перерозподіл ресурсів – фінансові норми та нормативи, норми витрат в установах, норми бюджетного забезпечення, розміри дотацій, субсидій, субвенцій, ліміти бюджетного фінансування тощо;

- надання ресурсів суб'єктам фізичної культури і спорту, стимулювання діяльності – бюджетне фінансування, бюджетні кредити, цільова-програмна допомога, лізинг, пільги за податками, податкові канікули, безвідсоткові кредити, відстрочення платежів за сплатою податків, списання заборгованості, звільнення від оподаткування, сплати комунальних платежів тощо;

- контроль за використанням – санкції за порушення податкового законодавства, санкції за нецільове використання коштів, пеня за несвоєчасні платежі, зменшення або зупинення бюджетного фінансування, вилучення до бюджету коштів використаних не за призначенням, відміна наданих пільг.

На нашу думку, в першу чергу вимагають теоретико-методологічного удосконалення економічні методи механізму фінансового регулювання розвитку фізичної культури та спорту, а саме в частині:

- на етапі мобілізації ресурсів – визначення національних пріоритетів розвитку фізичної культури і спорту на основі національних цінностей, з урахуванням загроз і викликів національній безпеці країни, які можливо усунути засобами сфери фізичної культури та спорту; удосконалення процесів фінансового планування та прогнозування потреб у грошових коштах сфери фізичної культури та спорту, які мають враховувати не тільки витрати, що забезпечують функціонування галузі, а й забезпечувати процеси розвитку матеріально-технічної бази, її оновлення, адже саме наявність сучасних

основних фондів є вихідною передумовою підвищення масовості фізкультурного руху, досягнення високих результатів на міжнародній спортивній арені; створення інвестиційних фондів розвитку фізичної культури та спорту, основним завданням яких стало б залучення та розміщення грошових коштів з метою отримання прибутків, які в подальшому спрямовувались би на потреби розвитку інфраструктури галузі тощо;

- на етапі розподілу та перерозподілу ресурсів – перегляду норм та нормативів фінансового забезпечення навчально-тренувального процесу і приведення їх до реалій сьогодення; нормативно-правового врегулювання процесів надання фінансової допомоги громадським фізкультурно-спортивним організаціям, федераціям за видами спорту, олімпійському та спортивному комітетам тощо; встановлення прозорих та чітких норм фінансування видів спорту на основі показників їх розвитку, комерційної привабливості, можливостей та перспектив розвитку тощо;

- на етапі надання фінансових ресурсів та стимулювання діяльності – широкого надання на лізинговій основі в користування суб'єктам фізичної культури і спорту обладнання та інвентарю з правом викупу, з мінімальними відсотковими ставками або безвідсотково під гарантію держави; стимулювати створення безприбуткових громадських організацій в сфері фізичної культури та спорту із наданням фінансової допомоги щодо створення ними відповідної матеріально-технічної бази, що дасть можливість значно зменшити вартість фізкультурно-оздоровчих послуг населенню; регулювання комерційної та підприємницької діяльності в сфері фізичної культури та спорту на основі впровадження стандартів якості фізкультурно-оздоровчих послуг, ліцензування діяльності за підсистемами галузі тощо;

- на етапі контролю за використанням коштів – посилення адміністративної та кримінальної відповідальності посадових осіб за нецільове використання коштів, порушення фінансового законодавства в частині проведення державних закупок, проведенні тендерів, завищенні вартості робіт та послуг, ухиляння від сплати податків тощо.

ТРЕНДИ ТУРИСТИЧНОГО ТА ГОТЕЛЬНОГО БІЗНЕСУ

Анна Агєєва,

студентка спеціальності «Готельно-ресторанна справа»

Миколаївський міжрегіональний інститут розвитку людини ВНЗ «Університет «Україна»

Науковий керівник – канд. фіз.-мат. наук Гроза А.Д.

Туристична індустрія з роками набуває потужного розвитку, та слідкує за технологіями, які використовуються для розповсюдження інформації щодо конкретних напрямів та туристичних маршрутів.

Актуальними є наразі використання мандрівниками та туристами електронних гаджетів, за допомогою яких потенційний турист стає самостійним об'єктом туризму. Можна вважати що наявність гаджетів та програм для туристів – це тренд туристичної індустрії, але для

туристичних підприємств це є глобальна перешкода для роботи з людиною (туристом), адже функція посередника (туристичного агента) зводиться до нуля, так як турист самостійно може обирати варіанти відпочинку: інтернет програми в сучасних телефонах на базі процесора Android та створюють вільний доступ до всесвітніх пошукових систем авіаквитків, готелів, квитків на автобуси, швидкі перекладачі на іноземну мову.

Але, цим самим туристична індустрія розвивається, та збільшує обсяг подорожуючих, завдяки створенню програм, які швидко орієнтують людину у пошуку необхідної інформації щодо відпочинку.

Основними мобільними програмами можна вважати: програма «Seatguru» яка дозволяє швидко обрати дешеві авіаквитки, легко їх забронювати та обрати комфортне місце на борту. «HotelTonight» – програма дозволяє швидко знайти місце для ночівлі та забронювати готель який сподобався. Переглянувши його місцерозташування та типи кімнат. «TourCaster» за допомогою даної програми турист може вільно економити на

послугах гiда, адже сама програма є аудіогiдом, яка може розповiдати детально про певні мiсця чи культурні пам'ятки.

Варто вiдмiтити що вихiд програм для самостiйного туризму, значно зменшує витрати подорожуючих аніж звернення до туристичних фiрм. Але все ж таки дані програми можуть забезпечувати вiльну подорож лише у Європі, але 70% туристiв обирають для вiдпочинку Туреччину, Єгипет, Болгарію, тому використання програм туристами зменшується, адже дані напрями можна придбати леше через лiцензійних офiційних представникiв-туроператорiв та турагентiв, які зможуть забезпечити комфортний вiдпочинок.

В розвитку туристичної iндустрії за останні 2 роки важливу роль вiдiграють соціальні мережі. Зараз можна вважати iнтернет та соціальні мережі: фейсбук. Iнстаграм, в контакте, твiттер рушійними силами продажу туристичного продукту. Досить популярно викладати фотографії. Свiтлини та пiдписи з хештегами до контакту чи фейсбуку, це значно пiдвищує рейтинг сторiнки та фiрми в цiлому, на 100 переглядiв припадає 10 вхiдних дзвiнкiв, серед яких 1 чи 2 людини придбає продукт. При правильному заповненні соціальної сторiнки кiлькiсть переглядiв може сягати до 1000 осiб за добу, тому значно пiдвищує шанси на придбання туристичного продукту и послуги.

Тренди в готельному бiзнесі.

Новiтнiх iнформаційних тенологiй призводить до стрiмкого розвитку iндустрії готельєрiв. які роблять акцент на iнноваціях, через попит туристiв до персонального одноосiбного обслуговування.

До 2020 року в готельній iндустрії змiниться повністю концепція обслуговування, наявнiсть гаджетiв та дiвайсiв готельних замiнить обслуговуючий персонал, вмонтовані монiтори планшетiв замiнять консьєржiв, а програми смартфонiв дозволять реєструватися ще до заїзду в готель, та потiм вiдкрити номер за допомогою мобiльного телефону.

Мережа готелiв StarwoodHotelsandResorts вже запустила SPG Keyless – першу систему, яка дозволяє вiдкрити номер просканувавши свiй телефон через програму, коли номер готовий. То приходить смс-оповiщення, і туристи можуть

вільно дістатися до свого номеру. RubyHotel у Відні запусив програму на вмонтованих планшетах в номерах, який вітає туристів з приїздом, та завантажує інформацію щодо екскурсії, цікавих місць поблизу готелю, може відповідати на запитання, які часто виникають у гостей.

Ми живемо у світі соціальних інтернет технологій, тому все більше можна зустрічати готелів з новітніми технологіями, які тотально замінюють людське спілкування на використання гаджетів. Але в той же час, розміщення в соціальних мережах інформації дає поштовх до нових знайомств, вражень, чи ділових зустрічей.

СУЧАСНИЙ СТАН САНАТОРНО-КУРОРТНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ

Альона Бабич,

студентка спеціальності «Готельно-ресторанна справа»

Миколаївський міжрегіональний інститут розвитку людини ВНЗ «Університет «Україна»

Науковий керівник – канд.ек.наук, доцент Крамаренко І.С.

В Україні наявні різноманітні курортні ресурси та існує розвинута мережа санаторно-курортних установ, великий науковий та практичний досвід роботи науково-технічного персоналу. На сучасному етапі роль санаторно-курортних установ значно зростає у зв'язку з необхідністю оздоровлення великої частки населення України, яке потрапило під вплив різних негативних екологічних факторів.

Сукупність закладів санаторно-курортного комплексу складають: санаторії, пансіонати з лікуванням, санаторії-профілакторії, будинки і пансіонати відпочинку, інші оздоровчі заклади.

Перехід від єдиної системи управління санаторно-курортним комплексом, яка склалась у рамках колишнього СРСР, на ринкові методи господарювання змусив кардинально переглянути старі підходи до управління його підприємствами (рис.1).

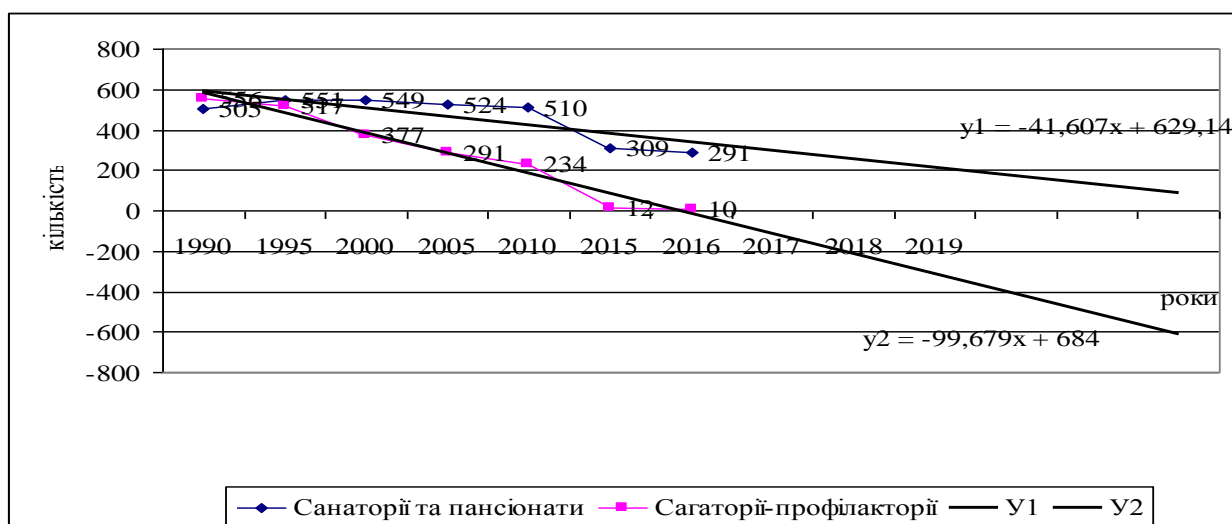


Рис. 1. Динаміка кількості санаторіїв, пансіонатів та санаторіїв-профілакторіїв в Україні за 1990-2016 рр., одиниць
Розраховано автором за даними Державної служби статистики України [1].

Отже, за даними рисунку 1, щорічно кількість санаторіїв, пансіонатів та санаторіїв-профілакторіїв в Україні катастрофічно зменшується. Так, з 1990 року і по теперішній час, кількість санаторіїв та пансіонатів зменшилась майже в два рази, з 505 одиниць до 291 одиниць, а кількість санаторіїв-профілакторіїв у 56 разів або з 556 одиниць до 10 одиниць.

До недавнього часу керівництво на рівні конкретного санаторно-курортного закладу практично не впливало на ефективність його господарської діяльності. Основною причиною такої ситуації було централізоване управління туристичною сферою та відсутність комерційної діяльності. Кошториси витрат і доходів не вирішували питання про отримання чи неотримання прибутку. Ефективність роботи здравниць відбивалась переважно показниками збільшення кількості оздоровлених та зменшення коефіцієнту захворюваності серед населення. Саме тому інформація для оцінки прибутковості та рентабельності санаторно-курортного комплексу країни була відсутня.

Звичайно, ефективності роботи даної галузі також сприяли стовідсоткова заповнюваність ліжкового фонду здравниць протягом року, державні програми розвитку курортів, стабільне фінансування санаторно-курортних підприємств з боку фондів соціального страхування та профспілкових установ. Крім того,

значне перевищення попиту над пропозицією та спеціалізація курортів по групам захворювань значно спрощувало процес управління ними.

Реалії сучасного стану розвитку санаторно-курортного комплексу України наведено в табл. 1.

Станом на 01.01.2017 року в Україні функціонувало 1722 санаторно-курортних установ різного відомчого підпорядкування загальною місткістю 240 тис. ліжок у місяць максимального розгортання, без урахування туристичних організацій та дитячих закладів оздоровлення та відпочинку.

Таблиця 1.

Динаміка кількості санаторно-курортних закладів у Україні та наявних в них ліжок-місць

	Санаторії та пансіонати з лікуванням ²		Санаторії-профілакторії ²		Будинки і пансіонати відпочинку ²		Бази та інші заклади відпочинку ²		Дитячі заклади оздоровлення та відпочинку ³	
	усього	у них ліжок, тис.	усього	у них ліжок, тис.	усього	у них місць, тис.	усього	у них місць, тис.	усього	у них місць, тис.
1990	505	154	556	55	332	115	2213	302	15687	467
1991	513	154	568	55	342	116	2236	318	10521	394
1992	531	155	571	54	321	106	2135	298
1993	546	157	544	52	308	95	2003	294	7242	632
1994	539	156	520	47	303	90	1968	268	6249	266
1995	551	159	517	43	294	83	1862	263	5884	256
1996	545	155	463	39	286	80	1777	240	5615	242
1997	536	155	428	33	289	76	1754	236	5601	237
1998	547	156	416	33	292	77	1913	234	6904	241
1999	547	155	404	32	303	71	1961	235	7644	236
2000	549	151	377	31	266	63	2010	238	7615	227
2001	555	151	357	29	273	61	2015	236	8578	221
2002	544	151	334	28	290	63	1982	236	10890	231
2003	536	147	325	27	292	62	2005	236	14961	228
2004	531	147	311	25	302	62	2033	231	19443	256
2005	524	145	291	23	321	65	2016	233	18366	236
2006	520	148	277	23	301	63	1976	232	18238	231
2007	523	143	269	21	302	64	1934	224	18363	226
2008	518	142	262	21	302	64	1916	221	18672	218
2009	513	141	252	21	296	62	1907	216	17379	198
2010	510	141	234	19	290	60	1920	217	17342	196
2011	508	141	224	19	280	59	1947	216	17703	194
2012	484	133	185	18	286	60	1925	208	17744	188
2013	477	132	165	15	271	57	1916	202	18549	191
2014¹	320	79	118	17	90	17	1400	157	13977	126
2015¹	309	78	79	12	76	15	1399	165	9743	113
2016¹	291	70	63	10	73	14	1295	146	9669	112

1. Без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м.Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції.

2. У 2002-2011 роках інформація стосовно діяльності санаторно-курортних (оздоровчих) закладів подається за 12 місяців: з 1 жовтня попереднього по 30 вересня звітного року.

3. У 1990-2009 роках - дитячі оздоровчі табори. *

Розраховано автором за даними Державної служби статистики України [1].

Наведені офіційні дані характеризують загальне скорочення чисельності санаторно-курортних закладів та кількості ліжко-місць в них як в цілому, так і за всіма структурними групами. Дана тенденція простежується за весь період реформування санаторно-курортної сфери – з 1995 року. За період з 1990 по 2016 рр. відбулося зниження кількості санаторно-курортних закладів на 214 підприємств та кількості ліжко-місць в них на 84 тис. місць.

Разом зі зниженням кількості санаторно-курортних установ за період з 1990 по 2016 рр. відбулося скорочення середньооблікової кількості працюючих у цих спеціалізованих засобах розміщення на 17928 осіб (16,8%), у тому числі лікарів – на 4539 осіб (16%) та середнього медичного персоналу на 14005 осіб (11,7%).

Доречно відмітити, що більшість закладів, що підлягали закриттю, знаходилися у державній власності, а ті, що відкрилися – у приватній. Даний факт черговий раз підтверджує необхідність підсилити вплив держави на санаторно-курортні підприємства, що знаходяться в її відання та забезпечити ефективність їх функціонування.

Література

1. Офіційний сайт державного комітету статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ГОТЕЛІ СВІТУ

Анастасія Лада,

студентка спеціальності «Туризм»

Миколаївський міжрегіональний інститут розвитку людини ВНЗ «Університет «Україна»

Науковий керівник – викладач Стищенко О.В.

Розвиток готельної справи у світовій практиці пропонує споживачеві готельних послуг різноманітний готельний сервіс залежно від цін, що складаються на ринках цих послуг. У сучасному світі, який стрімко змінюється,

мандрівникам потрібно набагато більше, ніж просто комфорт і однотипні послуги. Сьогодні готель – це частина повноцінного відпочинку туристів, джерело не тільки комфорту, але і інтелектуального і морального задоволення. Все це вимагає не просто диверсифікації готельних пропозицій, а й необхідні глобальні зміни, такі як інноваційна стратегія, яка пропонує ринку туристичних послуг новий готельний продукт.

Концептуальні готелі – не просто данина моді, це вже «нове обличчя гостинності». Вони зберігають та передають задум свого творця. Справжній концептуальний готель – це готель майбутнього, оскільки інвестори вкладають величезні кошти в сучасний творчий задум провідних художників, стилістів, дизайнерів, а також в технічні ноу-хау, багато в чому революційні для свідомості споживачів [2].

Розглянемо на прикладах найбільш відомі та креативні концептуальні готелі світу [1].

Підводний готель «Jules Undersea Lodge» знаходиться у Флориді. Куполоподібна прозора стеля показує життя морських мешканців, а замість вікон круглі ілюмінатори.

Підземний готель «Desert Cave Hotel» в Австралії, основні приміщення і номери, якого розміщені глибоко під землею. У номерах завжди однакова температура повітря: в літніх спеку тут не жарко, взимку не холодно.

Готель «Propeller Island City Lodge» знаходиться у Німеччині і відрізняється своїми незвичайними, а іноді і шокуючими номерами, зокрема, номер в якому ліжка висить в повітрі, перевернуті інтер'єри, криві дзеркала і мотузки, ще не саме шокуюче видовище. Уявіть собі номер оформлений в стилі тюремної камери з відкидними нарами і унітазом посередині кімнати. У готелі 45 номерів, які абсолютно несхожі один на одного.

Автомобільний Готель «V 8» знаходиться також у Німеччині. Весь оригінальний інтер'єр готелю включаючи ліжка і номери зроблені з реальних автомобілів.

Готель «Tubohotel» з номерами з бетонних труб знаходиться у Мексиці. На прекрасно обробленій галявині, серед лісу акуратно складені нарізані шматки бетонних труб. З одного боку труба заклена, а з іншого щільно закрита. В закленій частині встановлена двері.

Крижаний готель «Hotel de Glace» знаходиться у Канаді. Всі меблі у номері, як і у власне весь готель, вирізаний з льоду. Ліжка досить зручні, адже на них укладають дерев'яну базу, а потім матрац. Також у готелі видають термостійкі спальні мішки. Повітря в кімнаті прогрівають за допомогою каміна. Всі номери двомісні і коштують \$ 550 за ніч.

Готель з піску. У Великобританії на пляжі Веймут. Незвичайний «пісочний готель» був побудована британської готельної компанією з метою, почати відродження у Великобританії пляжного туризму. Для будівництва «пісочного готелю» команді з чотирьох скульпторів, чий робочий день становив 14 годин протягом тижня, знадобилося близько тисячі тонн піску. Ночівля під відкритим небом коштує всього за 20 доларів.

Готель «La Villa Hamster» знаходиться у Франції. Готель складається всього з одного номера площею 16 кв. м, в якому турист за задумом творців повинен відчувати себе справжнім гризуном. Номер займає частину будівлі XVIII століття – в чотирьох стінах старовинної кам'яної кладки є контейнер з органічним зерном, залізна бочка з питною водою, ліжко, куди потрібно підніматися по вузькій залізній, повислої в повітрі сходах. Над звичайній ванні помістили дерев'яні, досить міцні пруті, за якими пропонується полазити. І гордість творців – металеве колесо діаметром 2 м, в якому можна бігати удвох. Ледве постояльці переступають поріг готелю, на них надягають костюм хом'яка і змушують випробувати колесо.

Готель з магнітних пластикових карт. У вересні 2009 року в Нью-Йорку на Манхеттені відбулося відкриття унікального міні готелю великої готельної мережі Holiday Inn. Аналогів подібного готелю в світі немає, вся справа в тому, що міні готель площею в 37 кв. м побудований повністю з пластикових магнітних карт для відкриття електронних замків у готельних номерах. Кожна

деталь інтер'єру у міні-готелі (ліжка, подушки, ковдри, світильники, крісла, журнальні столики, ванна) виготовлена з пластикових карток, які вийшли з ужитку.

Готель «Faktum Hotels» знаходиться у Швеції і здає не номери різного класу, а десяток бюджетних спальних місць на вулиці. Там, де цілком можуть спати бездомні люди – на лавці в парку, під мостом, і так далі, всього лише за 10 доларів. Для «розселення» потрібно зайти на сайт і вибрати бажане місце.

Жоден турист не може мандрувати по світу без зупинок на відпочинок. Варіантів для привалу на сьогоднішній день існує безліч: від дешевих хостелів до фешенебельних готелів, які лякають своєю дорожнечою і нав'язливим сервісом. В наші часи креативність в індустрії гостинності стає більш затребувана, оскільки туристи мають бажання та готові платити за можливість побути в шкурі хом'ячка або ж бомжа, в'язня або лицаря, коронованої особи або жебрака; платити гроші за певні яскраві емоції від відпочинку та подорожі.

Література

1. 10 самых необычных отелей мира [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.gazeta.ru/lifestyle/style/2014/04/a_6002445.shtml
2. Коваленко О.В. Концептуальні готельні комплекси України та світу: сучасний стан та перспективи розвитку /О.В. Коваленко // «Молодий вчений». Серія: Економічні науки. – № 1 (41). – 2017. С. 612-615.

РОЗВИТОК КОНЦЕПТУАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВА РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА СВІТУ ТА УКРАЇНИ

Ірина Мовчан,

студентка спеціальності «Готельно-ресторанна справа»

Миколаївський міжрегіональний інститут розвитку людини ВНЗ «Університет «Україна»

Науковий керівник – викладач Стищенко О.В.

Роль ресторанного господарства на сучасному етапі окреслюється потребами людей у послугах з організації споживання матеріальних і духовних благ у поза домашніх умовах. Розвинене ресторанне господарство є запорукою розвитку економіки країни в цілому, динамізм галузі обумовлює появу різних типів підприємств ресторанного господарства, що дозволяє повністю

задовольняти потреби споживачів та є одним з перспективних елементів діяльності туристичного сектору економіки.

Незважаючи на різноманітність ресторанних закладів, останнім часом спостерігається тенденція до створення так званих концептуальних (тематичних, жанрових) ресторанів, у яких кухня, дизайн, музика, меню, карта вин, сервірування, шоу-програма, уніформа офіціантів, створення унікальної атмосфери відпочинку підпорядковуються єдиній ідеї. Тематичні ресторани є високотехнологічними закладами харчування з посиленням ефектом фізичної присутності, мають велику виразність ідеї та розроблені під неї компоненти розваг [2].

У світі вже давно діють незвичайні та цікаві ресторани [3, 4]:

1. Заклади з незвичним місцем розташування: ресторан «El Diablo» на спокійному вулкані XIX століття (Іспанія); ресторан «Waterfall Restaurant» біля штучного водоспаду Лабассін (Філіппіни); ресторан «Sarnic» у цистерні для забору дощової води (Туреччина); ресторан «Chacaltaya ski resort Cordillera» на висоті 5340 м над рівнем моря (Болівія); підводний ресторан «Ithaa» глибина якого 5 м під водою (Мальдівські острови); ресторан «Perlan» на даху великих баків гарячого водопостачання (Рейк'явік) тощо.

2. Заклади для любителів: кафе із совами «The Owl Café» (Японія), кафе із кішечками «Katzentempel» (Німеччина), ресторан для собак і кішок «Chew Chew» (Сідней).

3. Заклади за оригінальним дизайном: ресторан-туалет (Тайвань), ресторан-лікарня «Heart Attack Grill» (м. Даллас, штат Техас), ресторан-тюрьма «Alkatraz» (Японія).

4. Заклади з незвичними послугами: ресторан «Niotaimori», в якому суші подають на тілі оголеної дівчини (Японія); у ресторані «RISING SUN» гості можуть спустити свій гнів на офіціанта за 8-50 доларів: накричати, вдарити рукою або сумкою, кинуть склянкою або тарілкою в офіціанта (Китай); ресторан «Dans le Noi» в якому гості куштують усі стави у кромішній темряві (Франція); ресторан «Kinderkookkafe» під керівництвом шеф-кухаря страви

готують та обслуговують гостей діти (Голландія); ресторан «BIG TEXAN STEAK RANCH AMARILLO» пропонує гостю з'їсти 2-х кг стейк безкоштовно, а якщо хтось не осилить то необхідно буде за нього заплатити (США).

Серед ресторанных концепцій, які представлені в Україні, можна виділити такі (деякі заклади можуть поєднувати в собі декілька концепцій) [1]:

1. Монопродуктові ресторани – в таких закладах практично все меню присвячене стравам, приготованих на основі одного продукту («Львівська майстерня шоколаду», «SmaokAne» – домашнє печиво, «Vobo Bar» – коктейлі на основі чаю).

2. Антикафе, або не-кафе – заклади, де відвідувачі платять не за їжу та напої, а за час, проведений у закладі («BiblioTech» Київ, «Come In» Львів, «Молоко» Миколаїв).

3. Заклади, присвячені літературним та казковим персонажам, героям популярних художніх фільмів або мультфільмів («Друзі», «Мумі-Кафе», «Аліса Music Club», «За двома зайцями» в Києві).

4. Арт-ресторани та арт-кафе – заклади, присвячені певному виду мистецтва, інтрер може бути оздоблений творами мистецтва; такі заклади є зручними майданчиками для різноманітних виставок і тематичних вечорів («Сто тисяч», «Шляпа», «Guitar Bar», рок-н-рол кафе «Шалена Мама» у Києві, літературний салон-кафе «Майстер і Маргарита» в Одесі).

5. Заклади, де ставка робиться на цікаве обслуговування («Палата №6», «Жадібний Лось», «Karusel Club» у Києві).

6. Заклади із специфічною ціновою політикою («BeerЖа Bar 52» у Києві – ціни на напої змінюються в реальному часі, залежно від попиту, «Під Золотою Розою» у Львові – немає цін у меню, відвідувач може торгуватися).

Отже, найбільш перспективними є саме ті заклади, у діяльності яких чітко простежується закладена концепція, що гармонійно поєднує всі вагомні чинники успішності ресторану, інтер'єр, кухню, розважальну програму. Ресторанный бізнес дуже сильно залежить від впливу моди, а тому розвиток концептуальних ресторанів є закономірним і логічним. Успіх подібних проектів пояснюється

створенням особливого психологічного простору, потрапляючи в який, гість відчуває себе частиною вистави.

Література

1. Малиновська О.Ю. Розвиток концептуальних ресторанів в Україні /О.Ю. Малиновська // Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції «Туристичний та готельно-ресторанний бізнес в Україні: проблеми розвитку та регулювання»: 23-24 березня 2017 року, м. Черкаси [Текст]: у 2-х томах / М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т.-Т.2.– Черкаси: Видавець Чабаненко Ю.А., 2017. – С. 55-57.

2. Самодай В.П. Організація ресторанної справи: навчальний посібник / В.П. Самодай, А.І. Кравченко. – Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2015. – 424 с.

3. Самые необычные рестораны мира // [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.excurser.ru/articles/samye_neobychnye_restorany_mira.html

4. ТОП-20 Самых необычных ресторанов мира // [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.the-village.ru/talks/bars/363-top-20-samyh-neobychnyh-restoranov-mira>

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕКОЛОГІЇ ТА БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ

Анна Писарева,

студентка спеціальності «Готельно-ресторанна справа»,
Миколаївський коледж ВНЗ «Університет «Україна»
Науковий керівник – старший викладач Ляшенко В.В.

Безпека життєдіяльності (БЖД) – це система базових знань з проблеми забезпечення безпечних умов існування людини у природному, соціальному і техногенному середовищах, а також організаційних і технічних заходів і засобів на рівні окремої особи (колективу, держави), спрямованих на запобігання або мінімізацію загроз її життю та здоров'ю в усіх сферах діяльності.

Система БЖД на рівні держави охоплює комплекс заходів і засобів, які є її складовими (підсистемами): це охорона навколишнього природного середовища; охорона здоров'я населення; безпека санітарно-епідеміологічна, пожежна, транспортна та радіаційна, біологічна; охорона праці. Діяльність кожної з цих підсистем регулює відповідний орган центральної виконавчої влади на основі законодавчих і нормативно-правових документів.

Проблеми безпеки життєдіяльності людини - є одними з найактуальніших в сучасному суспільстві, що тісно пов'язані з бурхливим розвитком науково-

технічного прогресу, погіршенням екологічного стану окремих регіонів та планети в цілому. У теперішній час механізми взаємодії людини та природи, людини та техніки, індивіда та суспільства, все частіше порушуються, що призводить до появи багатьох нових небезпек для нормальної життєдіяльності.

Розвиток цивілізації не можливий без раціональної взаємодії з природою, яка розвивається і функціонує мільйони років. Людина отримує від неї все необхідне для життя: енергію, продукти харчування, матеріали, а також, що не менш важливо, емоційну та естетичну наснагу. Цілеспрямованість дії людини на природу зумовлює не тільки позитивний вплив, а й призводить до негативних наслідків. Своєю діяльністю людина настільки розбалансувала природні зв'язки всієї глобальної екосистеми, що вона почала активно деградувати, втрачаючи здатність до самовідновлення. Цей вплив посилюватиметься із зростанням глобалізації світової економіки. Екологічний фактор почав реально лімітувати добробут людей: а це погіршує стан здоров'я, збільшує ризик генетичних збоїв, скорочує тривалість життя. За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ), суспільне здоров'я на 50 % залежить від способу життя і на 25 % від стану навколишнього середовища.

Таким чином, актуальність проблем БЖД в теперішній час визначається рядом причин найважливішими з яких є:

- порушення екологічної рівноваги природного середовища внаслідок надмірного антропогенного навантаження на біосферу;
- зростання числа техногенних аварій і катастроф при взаємодії людини зі складними технічними системами;
- соціально-політична напруженість у суспільстві.

В Україні, як і в багатьох інших країнах, стан повітряного середовища явно незадовільний, а у деяких регіонах (наприклад, Маріуполь, Кривий Ріг, Запоріжжя тощо) - вкрай загрозливий. Роки безконтрольної експлуатації багатств України призвели до того, що у багатьох районах забруднення повітря у десятки разів перевищує гранично допустимі норми. Хіба не вражають такі дані: територія України становила 2,7% колишнього Союзу, а шкідливих

викидів на неї припадало майже 30%. Це 17 млн. т шкідливих речовин, тобто по 300 кг на кожного жителя, а в деяких регіонах, наприклад, Дніпровсько-Придніпровському, ця цифра становить 500 кг і більше (у Кривому Розі - 1,6 т на мешканця, що становить 10,1% усієї кількості викидів в Україні).

Це полягає в необхідності скорочення викидів парникових газів. Для цього потрібно зменшити спалювання органічного палива на заводах та електростанціях, необхідно також зменшувати споживання пального автотранспортом. Необхідно стимулювати підприємства, що забруднюють атмосферу шкідливими речовинами, шляхом надання безвідсоткових кредитів та податкових пільг, що впроваджують екологічно безпечні та енергозберігаючі технології виробництва. Також потрібно, на нашу думку, суттєво збільшити ставки екологічного податку в Україні. Потрібно вдосконалювати екологічну освіту в школах, в ВНЗ та взагалі серед населення, розвивати екологічний рух в Україні шляхом створення різних екологічних організацій та реалізації екологічних проектів. Очевидною є лише необхідність об'єднати зусилля теоретиків і практиків, політиків і науковців, діячів культури, людей усіх професій, мешканців міст і сіл, представників різних релігійних сповідань тощо. Благородною ідеєю такого єднання повинно стати забезпечення покращення охорони природи в Україні.

Поняття «безпеки» - це збалансованій за експертною оцінкою стан людини, соціуму, держави, різноманітних систем. Значення основ безпеки дозволяє розширити психологічне поле самозахисту особистості й, зокрема, розвивати в ній здатність піклуватися про себе, задовольняти свої потреби та одержувати задоволення від життя. Активна участь кожного громадянина в піклуванні про довкілля і про самого себе є гарантом безпеки особи, суспільства і людства на шляху до збалансованого розвитку, є критично важливим компонентом у соціально-культурному житті. Отже свобода і захист є фундаментальними складовими безпеки життя й діяльності людини, поза яким не можливий збалансований розвиток людини. В сучасних умовах, коли розвиток світової економіки перетворив навколишнє середовище на єдиний

інтегрований ресурс, який використовується і змінюється системою суспільного виробництва, ретельне врахування економічних складових при розробці будь-яких екологічних і соціальних програм має дуже важливе значення щодо безпеки життєдіяльності людини.

КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ

Анна Писарева,

студентка спеціальності «Готельно-ресторанна справа»,
Миколаївський коледж ВНЗ «Університет «Україна»
Науковий керівник – старший викладач Ляшенко В.В.

Культурологія є системою знань про сутність, закономірності існування та розвитку, людське значення та способи пізнання культури. Тому важливим завданням теорії культури є пізнання сутності культури, виявлення законів та механізмів функціонування конкретних форм і сторін культури.

Власне культура (подібно до мови, суспільної організації укладу життя та інших суспільних форм взагалі) не виробляється у вигляді безпосереднього продукту певної діяльності. Її створює вся сукупність суспільної життєдіяльності, циклічний і повторюваний характер якої (історія людства) в кінцевому рахунку утворює ряд стійких і загальнозначущих станів, котрі мають силу регулятивів людського буття. В культурі ці регулятиви набувають сутнісного, внутрішнього характеру, тобто властивостей домінанти людського в людині. Зрозуміти сутність культури можна лише через призму діяльності людини, суспільства, народів, що населяють нашу планету.

Безпека життєдіяльності як наука розглядає проблеми охорони здоров'я і безпеки людини у навколишньому середовищі, вивчає небезпечні та шкідливі чинники, розробляє методи і способи захисту людини за допомогою знання небезпечних і шкідливих чинників до допустимих значень, розробляє способи ліквідації наслідків небезпечних і надзвичайних ситуацій.

Тому культуру безпеки життєдіяльності можливо розглядати з точки зору наявного ступеня розвитку здібностей людини у профілактиці небезпечних подій, ризиків небезпек у будь-яких умовах проживання людини, а також на рівні соціуму в цілому.

На культуру безпеки життєдіяльності впливають різноманітні чинники:

- держава;
- правові взаємовідносини (через наявність певних нормативно-правових документів);
- рівень знань в різних галузях діяльності (у тому числі у галузі безпеки життєдіяльності);
- система цінностей та норм у суспільстві;
- особисті якості людини тощо

Поняття культури безпеки життєдіяльності можливо визначити, як стан самоорганізації людини та суспільства, що надає можливість підтримувати відповідний рівень безпеки під час діяльності людини [1, с. 29].

Подальший розвиток суспільства, розвиток економіки, науки та техніки не може повністю застрахувати людину від небезпек, що в свою чергу, сприяє розвитку комплексу системи безпеки життєдіяльності, а також і культури безпеки життєдіяльності. Впровадження культури безпеки життєдіяльності потребує ще більш вищого опрацювання питань з безпеки, більшої мотивації до реалізації на практиці всього комплексу безпеки, включаючи питання мови як чинника культури безпеки життєдіяльності, що є невід'ємною складовою стратегії сталого розвитку держави.

Література

1. Ляшенко В.В. Мова як чинник культури безпеки життєдіяльності та пріоритетна складова реалізації стратегії сталого розвитку України /В.В. Ляшенко//Мова як чинник національної безпеки України. Матеріали Наукових читань (м. Миколаїв, 11 листопада 2016 р.)/За заг.ред. А.М. Старевої; укладачі: І.С. Крамаренко, О.В. Топчій, С.В. Кандюк-Лебідь, А.Л. Скрипарчук. – Миколаїв: ММІРЛ ВНЗ «Університет «Україна», 2016. – С. 28-31.

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА

Анна Писарева,

студентка спеціальності «Готельно-ресторанна справа»,
Миколаївський коледж ВНЗ «Університет «Україна»
Науковий керівник – викладач Стиценко О.В.

Сьогодні ресторанне господарство являє собою велику організаційно-господарську систему, підприємства якої виконують важливі соціальні завдання, пов'язані із задоволенням життєвих потреб населення у послугах з організації харчування, відпочинку та дозвілля.

Спектр пропозицій, що надає ринок ресторанних послуг не може бути одноманітним, адже його формування відбувається під впливом смакових уподобань абсолютно різних людей. Тому ресторатори впроваджують прогресивні технології, концепції та тренди, що дозволяє привернути увагу нових гостей, утримати постійців, підвищити середній чек на гостя, а також залишитися на плаву і досягти успіху в новому 2018 році. Не пропустіть можливість, які набирають популярність у всьому світі.

Дослідження сучасних тенденцій ресторанного бізнесу в Україні за останні декілька років дозволило визначити найстійкіші з них, а саме [1, 2]:

- переорієнтування страв на концепції від шеф-кухаря;
- застосування на кухні продуктів, вирощених на місцевих фермах, при цьому вони обов'язково будуть органічними або на 100% корисними;
- розумні порції – відхід від величезних порцій до більш маленьких порцій на тарілці;
- застосування у стравах екзотичні зерна і насіння;
- домашні інгредієнти – від солоних огірків до приправ, різних ковбасних виробів тощо;
- застосування на кухні національних традиційних спецій, етнічних інгредієнтів і національної посуду з кварцу, кераміки і глини;
- вулична їжа;
- національна і місцева кухня;

- здорове харчування для дітей;
- кулінарія як харчова ІКЕА – заклади ресторанного господарства працюють у форматі «зовсім готове» або «майже готове» із найпростішою інструкцією;
- гастрономічні подарунки – набір Baccarat Crystal включає ексклюзивне вино Bernard Magrez Grand Cru – Chateau Pape-Clement 2004 року і елегантну кришталеву карафу Baccarat, які поміщені у футляр з лакованого дерева;
- приготування страв шеф-кухарем перед вашим столом;
- повне занурення гостей у розваги в ресторані – фільми, спів, поезія, віньєтки, таємничий театр, навіть рольові гра.

Мистецтво створення коктейлів продовжує рости, але з упором на індивідуальні переваги бармена. Бармени стають більш схожі на шеф-кухаря у своєму підході до мистецтва змішування смаків і ароматів. До основних трендів барної справи відноситься:

1. Приготування власних напоїв всередині закладу, наприклад, крафтового пива, елів, настоянок, міцних напоїв.
2. Десертні коктейлі (діжестиви) після обіду.
3. Пряні і гострі інгредієнти для коктейлів – кайенський перець, чилі, васабі.

Отже, врахування і застосування сучасних трендів є важливим кроком до високорозвинутого конкурентоспроможного ресторанного бізнесу України, що допоможе рестораторам залучити більше відвідувачів і утримати їх, перетворивши на своїх регулярних постояльців з високим середнім чеком.

Література

1. Тенденції ресторанів 2018. Нові тренди в ресторанному бізнесі. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://writegate.ru/trendy-restorannogo-biznesa-2018.html>.
2. Baccarat Crystal – подарунок для справжніх гурманів. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://lady.tochka.net/ua/2779-baccarat-crystal-podarok-dlya-nastoyashchikh-gurmanov>.

ДОСЛІДЖЕННЯ МАРКЕТИНГОВИХ СТРАТЕГІЙ СТИМУЛЮВАННЯ ПРОДАЖІВ У РЕСТОРАННОМУ БІЗНЕСІ

Олена Хмелик,

студентка спеціальності «Готельно-ресторанна справа»
Миколаївський міжрегіональний інститут розвитку людини ВНЗ «Університет «Україна»
Науковий керівник – викладач Стиценко О.В.

В умовах конкурентного ринку послуг гостинності, підприємства ресторанного господарства при обслуговуванні гостей повинні забезпечити не лише високий рівень сервісного обслуговування, а й пропонувати широкий вибір додаткових та супутніх послуг. Ефективна діяльність будь-якого підприємства ресторанного господарства складається з безлічі чинників, зокрема ведення результативної фінансової і маркетингової політики, формування команди досвідчених професіоналів, позиціонування закладу на ринку, а також створення умов для успішного просування товарів і послуг.

З метою піднесення престижу і збільшення прибутку підприємств ресторанного господарства, а також підвищення якості обслуговування ресторатори використовують найсучасніші методи підвищення ефективності маркетингу, а саме [1, 2]:

1. Мотивація співробітників продавати більше і краще. Проведення мотиваційних тренінгів для співробітників, з метою підвищення мотивації продавати більше і краще, навчання персоналу технікам продажів в ресторанах: системам «ведення клієнта» за принципом крос-продажів і асоціативних ланцюжків, або як його ще називають, спосіб ланцюгового продажу у ресторанах).

2. Оновлення меню не менше чотирьох разів на рік. Стимулювання продажів у ресторанному бізнесі не буде ефективним, якщо керівництво не буде регулярно оновлювати меню. Рекомендується час від часу виключати з меню давно відпрацьовані страви, а також змінювати меню і дизайн папок. Це допоможе привернути до себе гостей ресторану. Також рекомендується час від часу оновлювати фотографії до страв та інший матеріал, що містить ілюстрації.

3. Робота над оформленням і подачею страв. Потрібно навчати персонал цікавою і незвичною подачі страв. Можна просто винести блюдо, а можна зробити невелике шоу з фламбування, на каменях, відкритих грилях, фондюшниці тощо.

4. Регулярно радувати відвідувачів компліментами. По суті, комплімент від закладу – це безкоштовне блюдо або напій в ресторані, що пропонують гостю додаткове. Цей маленький комплімент здатний не тільки формувати позитивний імідж ресторану, а й викликати апетит у відвідувача, щоб він замовив якомога більше страв. А також такий захід дозволить підвищити лояльність гостей до закладу, забезпечивши, тим самим, стимулювання продажів.

5. Сезонні стимулюючі промо-акції. Різні стимулюючі заходи в ресторанах в літню пору можуть стати ефективним засобом підняття продажів. Внесення у меню сезонний салат або сезонний десерт. Додайте рекламу цієї страви на столиках і зробіть на нього акційну ціну. Це вигідно оскільки «сезонне блюдо» складається з інгредієнтів, які зараз можна купити за найвигіднішою ціною.

6. Залучення гостей з дітьми. Створення цікавого меню для дітей, в якому будуть страви з оригінальним дизайном; організація вечірок (днів народжень), залучення дитячого аніматора.

7. Нагадування про себе. Просіть гостей залишати контактні телефони або адреси електронної пошти і робіть регулярну розсилку новин, акцій, спеціальних пропозицій. Пропонуйте знижки до Дня народження, запрошуйте на дегустацію нових страв за спеціальними цінами.

8. Аналіз всіх видів зворотного зв'язку. Необхідно практикувати метод «холодних дзвінків», обдзвонювати гостей після банкетів з метою отримання інформації чи сподобалося їм меню і обслуговування. Це також допоможе закладу дізнатися про власні прорахунки і недоліки.

9. Постійно створюйте цікаві комплексні пропозиції. Це може бути знижка на комплексний обід або вечерю (перше + гарнір з салатом + вино).

Розробіть систему бонусів для тих, хто залучає нових відвідувачів (знижка тому, хто приведе групу на щоденні дії для миттєвого збільшення продажів допоможуть залучити випускний бал). Ці стимулювання нових гостей і збільшити середній чек.

10. Розробляйте для своїх коктейльних карт дешеві позиції – «Банани». Часто у ресторанах, барах, кафе, під терміном «Банан» мають на увазі популярний коктейль за низькою собівартістю, на який заклад може встановити дуже привабливу ціну для збільшення продажів.

11. Благодійні акції. Сьогодні стає все популярнішим соціальний внесок закладів до місцевої спільноти. Залучити нових гостей можна підтримуючи добру репутацію, завдяки благодійним заходам.

12. Робота з додатками. Просування ресторану в онлайн-додатках обов'язково повинно розглядатися як частина маркетингового плану. Партнерство з онлайн-додатками спонукає відвідувачів перевіряти ресторан на наявність акцій і спеціальних пропозицій на вечір або свято.

Підсумовуючи вище сказане, можна констатувати, що необхідно звертати увагу на всі деталі сервісу, адже саме вони й приносять прибутковність закладу ресторанного господарства.

Література

1. Як залучити гостей до ресторану [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [доступу: https://joinposter.com/post/5-proven-ways-to-increase-offline-visitors-traffic-to-cafe](https://joinposter.com/post/5-proven-ways-to-increase-offline-visitors-traffic-to-cafe)

2. Як збільшити продажі в ресторані: секрети успішного бізнесу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [доступу: https://alterainvest.ru/rus/blogi/kak-uvelichit-prodazhi-v-restorane/](https://alterainvest.ru/rus/blogi/kak-uvelichit-prodazhi-v-restorane/)

МЕДІАОСВІТА В УКРАЇНІ ТА ЇЇ ЗАВДАННЯ

Озан Емре Беленбаші,

студент спеціальність 061 «Журналістика»

Миколаївський міжрегіональний інститут розвитку людини ВНЗ «Університет «Україна»

Науковий керівник – викладач Кандюк-Лебідь С.В.

У документах ЮНЕСКО вказується, що медіаосвіта – це навчання теорії та практичним умінням для опанування сучасними мас-медіа, які розглядаються як частина специфічної, автономної галузі знань у педагогічній теорії та практиці; її слід відрізняти від використання медіа як допоміжних засобів у викладанні інших галузей знань, таких як, наприклад, математика, фізика чи географія [3, с. 3].

Медіаосвіта пов'язана з усіма видами медіа (друкованими, графічними, звуковими, візуальними, тощо) і різними технологіями. Вона має дати людям можливість зрозуміти, як масова комунікація використовується в їхніх соціумах, навчитися використовувати медіа в комунікації з іншими людьми.

Причина актуальності медіаосвіти полягає в тому, що інформаційна революція та глобалізація зробили сприйняття світу значною мірою залежним від того, як його подають медіа. На жаль, останні належно не відреагували на зростання відповідальності: матеріали часто погано перевіряють, вони містять елементи маніпуляції та підтасувань. У цих умовах медіаосвіта – це шлях до того, щоб людина дістала змогу самозахиститися від недобросовісної медіаінформації [4, с. 8].

До активного вжитку в сучасній науці термін «медіаосвіта» увійшов приблизно п'ять років тому, після прийняття Концепції впровадження медіаосвіти в Україні, схваленої постановою Президії Національної академії педагогічних наук України від 20.05.2010 року (протокол № 1-7/6-150) [1]. Так, у Концепції говориться, що медіаосвіта – це «частина освітнього процесу,

спрямована на формування в суспільстві медіа-культури, підготовку особистості до безпечної та ефективної взаємодії із сучасною системою мас-медіа, включаючи як традиційні (друковані видання, радіо, кіно, телебачення), так і новітні (комп'ютерно опосередковане спілкування, Інтернет, мобільна телефонія) медіа з урахуванням розвитку інформаційно-комунікаційних технологій». Згідно з Концепцією з 2017 р. розпочався практичний етап навчання медіаграмотності, починаючи з дошкільних навчальних закладів.

Вперше про медіаосвіту заговорив у 1962 р. Маршалл Маклюен з періоду так званої «галактики Гутенберга». У своєму дослідженні він спробував дати відповідь на питання, яким чином комунікаційні технології (переважно, писемність і книгодрукування) впливають на організацію когнітивних процесів у суспільстві. Вчений вважав, що засіб масової інформації (комунікації) впливає на суспільство у першу чергу не своїм змістом, а характеристиками, які відрізняють його від інших засобів масової інформації [2].

Вивченню реального стану справ у медіаосвіті радянського періоду допомагають праці ідеологів-педагогів С. Шацького, А. Луначарського, П. Блонського, М. Пистрака, А. Макаренка, теоретичні й практичні розробки вітчизняних медіапедагогів В. Іванова, К. Левківського, Л. Найдьонової, Г. Онкович, Б. Потятинника, Г. Почепцова, Н. Череповської та інших.

В останні роки у медіаосвітньому процесі в Україні чітко визначилися кілька наукових груп: розвиток синтезу медіаосвіти та журналістики (Академія української преси, колектив дослідників під керівництвом В. Іванова); розвиток медійної екології, захист аудиторії від шкідливих медійних впливів (Інститут медіаекології Львівського національного університету); розвиток медіадидактики (колектив під керівництвом Г. Онкович); розвиток соціокультурної моделі медіаосвіти (колектив під керівництвом Л. Найдьонової); розвиток естетичного сприйняття і смаку школярів та студентів (Національна асоціація діячів кіноосвіти і медіапедагогіки України під керівництвом О. С. Мусієнка) [2].

На думку авторів підручника «Медіаосвіта та медіаграмотність» [4, с. 20-21] головні завдання медіаосвіти – сприяти формуванню:

- медіаіммунітету особистості, який робить її здатною протистояти агресивному медіасередовищі;
- рефлексії і критичного мислення, що забезпечують свідоме споживання медіапродукції на основі ефективного орієнтування в медіапросторі з урахуванням особливостей сприймання мови різних медіа;
- здатності до медіаторчості для компетентного і здорового самовираження особистості;
- спеціалізованих аспектів медіакультури: візуальної медіакультури (сприймання кіно, телебачення), музичної медіакультури, розвинених естетичних смаків щодо форм мистецтва, опосередкованих мас-медіа та сучасних напрямів медіаарту тощо.

Медіаосвітні технології нині все частіше використовуються у навчальному процесі з іншою метою їх залучення для поглиблення фахових знань з обраної спеціальності. Засоби масової інформації сьогодні присутні у фаховому становленні спеціалістів різних галузей й орієнтують на підвищення професійного рівня упродовж життя (йдеться про професійно-орієнтовану медіаосвіту).

Література

1. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://mediaosvita.org.ua/2013/11/18/kontseptsii-a-vprovadzhenia-mediaosvity-v-ukraini/>
2. Коропатник М. Медіаосвіта в Україні: історія і сьогодення [Електронний ресурс] / Михайло Коропатник. – Режим доступу: <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/109905/16-Koropatnyk.pdf?sequence=1>
3. Медіаосвіта та медіаграмотність: короткий огляд / Іванов В., Волошенюк О., Кульчинська Л. – К.: АУП, ЦВП, 2011. – 58 с.
4. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник / Ред.-упор. В.Ф. Іванов, О.В. Волошенюк; За науковою редакцією В.В. Різуна. – К.: Центр вільної преси, 2012. – 352 с.

ТИПОЛОГІЯ СУЧАСНОГО ПРЕСОВОГО РЕПОРТАЖУ

Вадим Буймер,

студент спеціальності «Журналістика»,

Миколаївський коледж ВНЗ університету «Україна»

Науковий керівник – канд.пед.наук, старший викладач Божко О.П.

Репортаж лишається одним із найоперативніших жанрів журналістики, а тому й популярним. Не випадково саме за репортажем закріпився титул «короля інформаційних жанрів». Завдяки створенню «ефекту присутності» читач стає свідком події разом із журналістом. Проте цей жанр не є однорідним, що зумовлено необхідністю ефективно розв'язувати різноманітні завдання, які ставить перед собою журналіст. Це своєю чергою позначається на особливостях форми літературного викладу й методу відображення дійсності. Сказане вимагає окремого дослідження газетно-журнального репортажу як жанру журналістики, зокрема його типології.

Різновиди пресового репортажу досліджено в працях М. Барманкулова, О. Бикової, Ж.-Д. Буше, З. Вайшенберга, М. Василенка, В. Ворошилова, М. Климова, Л. Лякур, І. Прокопенка, А. Тепляшиної, М. Черпахова й ін., проте загальноприйнятого визначення й універсальної класифікації матеріалів зазначеного жанру не існує. Крім того, науковці констатують активний розвиток синкретичних (змішаних за жанровою структурою) жанрів.

Нам імпонує дефініція І. Прокопенка: «Репортажем є такий літературний виклад, у якому мальовничо, у найбільш яскравих деталях і водночас стисло, документально точно зображується конкретна дійсність, правдиві факти і люди безпосередньо з місця подій. <...> Він не розповідає про них, а зображує дійсність динамічною, живою картиною» [7, с. 12–13]. Тобто основним завданням репортажу є викликати емоційну реакцію в читацькій аудиторії.

Тривалий час до кінця ХХ ст. актуальними були такі типології репортажу за формою літературного викладу: 1) репортаж-замальовка (зосереджує увагу на одному аспекті важливої події) і звітний репортаж (відтворює масові заходи) (Д. Григораш) [5, с. 198]; 2) репортаж оглядовий (матеріал подається у формі окремих фрагментів), зарисовочний (уміле використання художніх засобів мови,

зокрема прямої мови, порінянь, епітетів), художній (вирізняється художнім узагальненням конкретного соціального явища) і критичний (звертаються до нього в разі необхідності наголосити на певному недоліку в житті) (М. Климов) [6, с. 83–86]; 3) художній репортаж, зарисовочний, оглядовий, звітний репортаж (І. Прокопенко) [7].

Проте творчий досвід сучасних науковців ураховує реалії сьогодення й стрімкі соціально-економічні зміни. Зокрема, М. Василенко вважає, що в умовах побудови демократичного суспільства оглядовий репортаж «переріс» у політичний [4, с. 132]. Також дослідник виокремлює історичний репортаж і репортаж-роздум [Там само, с. 139]. Автори посібника «Техніка репортажу», ураховуючи жанрові ознаки, визначають три основні різновиди: бачене, щоденний репортаж, газетний репортаж [8, с. 7]. Ж-Д. Буше в основу типології кладе доволі оригінальну (і тому не зовсім оптимальну) ознаку «ступінь несподіваності», за якою виділяє репортаж гарячий (про несподівані події), теплий (про подію, яка триває в часі) і холодний (про події, відомі заздалегідь) [2, с. 19–20]. З. Вайшенберг як окремий вид репортажу розглядає судовий репортаж [3, с. 182].

Обґрунтованою й багатоаспектною є тематично-видова типологія репортажу О. Бикової. Дослідниця бере до уваги два критерії: 1) тематична спрямованість (однойменні види репортажів за актуальними темами: подорожньою, історичною, політичною, соціальною, культурологічною); 2) характер реалізації теми (рольовий репортаж, репортаж-розслідування, спеціальний репортаж, фоторепортаж); 3) репортажі ускладненої модифікації (репортаж-інтерв'ю, аналітичний репортаж, репортаж-звіт, художній репортаж) [1, с. 97–99].

Отже, у результаті аналізу існуючих типологій сучасного жанру пресового репортажу ми дійшли висновку про розвиток репортажного жанру, що й зумовлює появу нових його класифікацій. Подальше дослідження спрямовуємо на вивчення активності функціонування зазначених різновидів репортажу на матеріалі регіональних видань Миколаївщини.

Література

1. Бикова О. Тематично-видова типологія сучасного пресового репортажу. *Український інформаційний простір*. 2016. Число 4. С. 94–102. URL: http://ijimv.knukim.edu.ua/zbirnyk/4_1/13-Bykova.pdf. (режим доступу до статті: 17.04.2018).
2. Буше Ж-Д. Репортаж у друкованій пресі: посіб. Центру підготов. та вдоскон. ж-стів (CFPJ): пер. з фр.; Ін-т масов. інформації, Центр підготов. й вдоскон. ж-стів. Київ: Ін-т масов. інформації, 2003. 101 с.
3. Вайшенберг З. Новинна журналістика: навч. посіб.; за заг. ред. В. Ф. Іванова. Київ: Академія української преси, 2004. 262 с.
4. Василенко М. Динаміка розвитку інформаційних та аналітичних жанрів в українській пресі: монографія. Київ: Вид-во Ін-ту журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2006. 236 с.
5. Григораш Д. Журналістика у термінах та виразах. Львів: Вища шк., 1974. 293 с.
6. Климов М. Газетні жанри: монографія. Київ, 1966. 168 с.
7. Прокопенко І. Репортаж в газеті: моногр. Київ: Вид.-поліграф. центр «Київський університет», 1959. 157 с.
8. Техніка репортажу: навч. посіб. Київ: Фонд «Відродження», 2000.

МОВА І ЗМІ ЯК ФАКТОРИ ФОРМУВАННЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ АБО НЕРІВНОСТІ

Юлія Зибіна,

студентка спеціальності «Видавнича справа та редагування»

Миколаївський коледж ВНЗ «Університет «Україна»

Науковий керівник – канд.наук із соц., старший викладач Стекольщикова В.А.

Вагомий вплив на формування гендерних цінностей і закріплення їх у свідомості мовців мають засоби масової комунікації. Вивчення мовного матеріалу журналістських текстів дозволяє встановити, як представляють і характеризують гендерну ситуацію в українському суспільстві працівники ЗМІ. Питанню гендерної специфіки текстів у ЗМК присвячені роботи українських дослідників: А.Волобуєвої, І.Кіянка, С.Кушнір, Н.Остапенко, Н. Сидоренко, Т.Старченко, Р.Федосєєвої та зарубіжних– Н.Ажгіхіної, О.Вороніної, О.Здравомислової, Г.Двіняніної, А.Кириліної та ін.

Вже побіжного аналізу українських ЗМІ достатньо для того, щоб помітити неоднакове зображення у них чоловіків та жінок. Чоловіки з'являються у серйозних новинах та є головними героями значної частини газетних та журнальних повідомлень частіше за жінок.

Більшість науковців пояснюють поняття «гендерних стереотипів», як один із видів соціальних стереотипів, стандартизованих, стійких, емоційно

насичених та ціннісно визначених образів, що базуються на прийнятих у суспільстві уявленнях про «маскулинне» (чоловіче) та «ремінне» (жіноче). Вони формуються віками та закріплюються навіть на підсвідомому ментальному рівні нації[5, с. 321].

Одним із головних вимірів щодо визначення ролі та місця жінки і чоловіка в сучасному соціумі є опозиція «публічне-приватне». У цьому плані призначення жінки і коло її інтересів тяжіють до суто приватної сфери (сім'я, домашні побутові обов'язки, діти), чоловіку ж належить п'єдестал публічної людини, для якого головним є робота, самореалізація та суспільне визнання [4].

Представники феміністського напряму гендерології В.Агєєва, Л.Леонтьєва, О.Фоменко говорять про нівелювання ролі жінки в історичному процесі та вимагають сьогодні перегляду історії, у якій «жіночі заслуги постають лише малозначущим доповненням до чоловічих звершень». Але А.Окара зауважує, що «позитивною особливістю України є наявність повновартісного жіночого начала, чого немає в багатьох інших близьких культурах»[3, с. 218].

Актуалізованими називаємо традиційні стереотипні найменування, синхронізовані у сучасний дискурс з урахуванням нових семантичних характеристик. Це лексичні гендерні пари: Партнер-Партнерка, Самка-Самець, Принц-Принцеса тощо.Через призму сформованих стереотипних кліше сприймається сьогодні образ Березині, який в українській традиції характеризує призначення жінки у переважно приватній сфері, а також образ Годувальника стосовно чоловіка. Деякі науковці (О.Кісь, Л.Ставицька) схильні вважати образ жінки-Березині нав'язаним українському суспільству. Він, як зазначає О.Кісь, «з одного боку, репродукує консервативні гендерні стереотипи з характерним прикріпленням жінки виключно до приватної сфери (сім'ї, дому), з іншого – під гаслом «відродження традиції» насаджує штучну модель жіночої ідентифікації, що насправді має небагато спільного з українською минувиною» [2, с. 78].

Цікаво відзначити, що у деяких випадках автори повідомлень про жінок навмисно використовують форми жіночого роду для того, щоб поставити під сумнів їхні інтелектуальні та професійні здібності.

Такі дослідники, як Дж. Мак-Кі та А.Шерріффс дійшли висновку, що типово чоловічий образ – це набір рис, пов'язаний із соціально необмеженим стилем поведінки, компетенцією і раціональними здібностями, активністю й ефективністю. Типово жіночий образ, навпаки, включає соціальні та комунікативні уміння, теплоту й емоційну підтримку.

Так, встановлено, що кращі посади дістаються чоловікам, а не жінкам, навіть якщо вони мають однакову кваліфікацію. Дискримінація жінок спостерігається тоді, коли встановлюється заробітна платня: за однакову роботу у жінок в США, наприклад, вона менша на 30-40%. У Великій Британії – на 49%, у Німеччині – на 38%, у Франції – на 28%. Дивно, але навіть у такій «жіночій» професійній сфері, як педагогіка, вчителі-жінки одержують в США 89% зарплати вчителів-чоловіків. Деякі дослідження показують, що жінки одержують нижчу стартову зарплату навіть, якщо ведуть наполегливі переговори з роботодавцем, а зі збільшенням стажу одержують менші надбавки до платні. 75% таких випадків залишаються непоясненими[1].

Отже, вирішення проблеми неоднакового зображення статей у ЗМІ бачимо, зокрема, у впровадженні гендерної освіти у середніх та вищих навчальних закладах. Також сподіваємося, що найближчим часом в Україні будуть розроблені вказівки щодо уникнення гендерної дискримінації у мові – документу, що вже протягом останніх років є обов'язковим для державних органів, університетів, видавництв усіх розвинених країн світу.

Література:

1. Драч Мар'яна. Розкол у Євросоюзі через гендерні квоти/ Радо «Свобода», 8 березня 2012 року. Режим доступу: <http://www.radiosvoboda.org/content/article/24509324.html>.
2. Іващенко О. Гендерна наукова перспектива: від світогляду до політики // Соціологія: теорія методи, маркетинг. – 1998. – № 6. – С. 78–91
3. Кімелл М. Гендероване суспільство. К.: Сфера, 2003. 490 с.
4. Кирилина А.В Гендерные аспекты языка и коммуникации: дис.... доктора филол. наук: 10.02.19. Москва, 2007. 369 с.
5. Мельник Т.М. Гендер як наука та навчальна дисципліна // Основи теорії гендеру: Навчальний посібник. К.: "К.І.С.", 2004. 536 с.

ЖАНРОВІ ОСОБЛИВОСТІ ТЕЛЕРЕПОРТАЖУ

Юлія Кускова,

студентка спеціальності «Журналістика»,
Миколаївський коледж ВНЗ «Університет «Україна»
Науковий керівник – канд.пед.наук, старший викладач Божко О.П.

Репортаж є одним із найскладніших і водночас улюблених жанрів вітчизняних журналістів. Він дає змогу відобразити справжнє життя в усій багатогранності, оскільки розповідь журналіста супроводжується відеокадрами з місця подій, яким власне й присвячено репортаж. Телерепортаж має на меті об'єднаними засобами зображення й слова яскраво, переконливо розповісти про певну подію суспільного життя, щоб глядач, який не був присутнім на місці її, «отримав наочне уявлення про неї, зрозумів і правильно осмислив» [1, с. 56].

Технологія виробництва телевізійного репортажу привертає увагу як закордонних, так і вітчизняних науковців (М. Галлер [1], В. Гоян [2], З. Дмитровський [3], І. Михайлин [4], П. Стенлі [5], М. Стівенсон [6] А. Яковець [7] та ін.)

Дослідники відзначають, що особливістю репортажу будь-якого виду є оперативність, а телерепортажу – те, що в його створенні обов'язково беруть участь, як правило, дві особи – репортер і телеоператор. Описову функцію забезпечує оператор, а функцію логічного зв'язку певних фрагментів дійсності й аналізу дії – журналіст.

За способом подачі репортажі традиційно поділяють на два *різновиди*: некоментовані та коментовані. Некоментований репортаж (також вживається слово «трансляція») – найпростіший різновид репортажу. Він цілком позбавлений закадрового авторського тексту, його використовують у прямому ефірі для подання найважливіших суспільно-політичних чи культурних подій, що будуть цілком зрозумілими всім глядачам і без коментарів. Якщо ж відбувається подія, яку неможливо пояснити тільки за допомогою «картинки», то репортер своїм глядачам надає логічно побудовану мовну підтримку розповіддю.

З огляду на зазначене *особливостями* телерепортажу є такі:

1) об'єктивний показ (телекамера в руках оператора) і суб'єктивне сприйняття того, що відбувається (коментар репортера) – подвійне авторство репортажу; 2) подвійна персоніфікація телевізійного повідомлення (про події розповідає конкретний журналіст, у події беруть участь реальні персонажі, чим досягається посилення ефекту достовірності); 3) аудіовізуальна форма представлення інформації (аудиторія все бачить і чує); 4) прямий репортаж із місця події – нормальний режим роботи тележурналіста: між ним і подією, яку він спостерігає, немає ніяких фільтрів.

Серед провідних жанрових *ознак* телерепортажу виділяємо такі:

1) послідовність відтворення події, динамізм розповіді, пов'язаний із тривалістю дії в часі та просторі; 2) наочність – створення образної картини відбувається за допомогою наочного показу деталей, подробиць ситуації, відтворення вчинків і реплік дійових осіб; 3) максимальна документальність – репортаж не терпить ані реконструкції, ані творчої вигадки; 4) образна аналітичність (відповідаючи на запитання, яким чином відбувалася подія, публіцист виступає дослідником); 5) емоційне забарвлення стилю оповіді, що надає додаткової переконливості; 6) активна роль особистості репортера, що дає змогу не лише побачити подію очима журналіста, але й провокує самостійну роботу глядацької уяви.

Отже, на підставі аналізу наукових джерел ми з'ясували основні жанрові особливості телевізійного репортажу. Подальше вивчення практики репортажу в діяльності регіональних телеканалів Миколаївщини потребує також дослідження питання типології цього жанру й визначення його критеріальних ознак.

Література

1. Галлер М. Репортаж: навч. посіб./пер. з нім В. Климченко, В. Олійник; за заг. ред. В. Ф. Іванова. Київ: Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2011. 348 с.
2. Гоян В. Типові та жанрові особливості інформаційної програми. Київ, 2001. 340 с.
3. Дмитровський З. Телевізійна журналістика: навч. посіб. Вид. 3-тє, доповн. Львів: ПАІС, 2009. 224 с.
4. Михайлин І. Основи журналістики: підруч. 5-те вид. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 496 с.

5. Стенли П. Телевизионный репортаж: практич. пособ. для профессионалов. Москва: Internews network, 1997. 390 с.
6. Стівенс М. Виробництво новин - телебачення, радіо, Інтернет. Київ: ВД «Києво-Могилянська академія», 2008. 417 с.
7. Яковець А. В. Телевізійна журналістика: теорія та практика: підручник. Київ: ВД «Києво-Могилянська академія», 2007. 240 с.

ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ В ВИЩІЙ ШКОЛІ

Лактюшин Семен,

студент спеціальності «Журналістика»,
Миколаївський міжрегіональний інститут розвитку людини ВНЗ «Університет «Україна»
Науковий керівник – старший викладач Василевич А.В.

Із збільшенням кількості інформації в сучасному суспільстві збільшується потреба у висококваліфікованих фахівцях на ринку праці. Таким чином постає питання про компетентність сучасних спеціалістів в їхній галузі, вміння володіти, опрацьовувати та подавати інформацію з різних джерел. Особливоактуальним це питання є для педагогів, які посідають важливе місце в навчанні майбутніх спеціалістів. Звідси впливає нова проблема: вміння користуватися та застосовувати в навчальному процесі інформаційних технологій.

Інформатизація (лат. information - пояснення, викладення) є одним із головних напрямів сучасної науково-технічної революції, на якому ґрунтується перехід від індустріального етапу розвитку суспільства до інформаційного. Це процес перебудови життя суспільства на основі використання достовірного, вичерпного і своєчасного знання у всіх суспільне значущих видах діяльності.

Інформатизація охоплює три взаємопов'язаних процеси:

- а) медіатизацію (лат. mediatum - посередник) - удосконалення засобів збирання, збереження і поширення інформації;
- б) комп'ютеризацію - удосконалення засобів пошуку та оброблення інформації;
- в) інтелектуалізацію - розвиток здібностей, сприйняття і продукування інформації, тобто підвищення інтелектуального потенціалу суспільства, в т. ч.

використання засобів штучного інтелекту.

Поняття «Інформаційні технології навчання» виникло у сімдесяті роки і передбачало організацію навчального процесу на базі паперових (книги, друковані матеріали тощо) та плівкових (фото, діапозитиви, кіно-матеріали) носіїв інформації. На сучасному етапі інформаційні технології набули нового розвитку. Це пояснюється масовим застосуванням у навчальному процесі персональних комп'ютерів та комп'ютерних систем. Інформатизація освіти являє собою комплекс заходів, пов'язаних із використанням інформаційних засобів та інформаційної продукції.

Інформатизація освіти в Україні є одним із пріоритетних напрямів реформування. У широкому розумінні - це комплекс соціально-педагогічних перетворень, пов'язаних з насиченням освітніх систем інформаційною продукцією, засобами й технологією, у вузькому - впровадження в заклади системи освіти інформаційних засобів, що ґрунтуються на мікропроцесорній техніці, а також інформаційної продукції і педагогічних технологій, які базуються на цих засобах.

Однією із найістотніших складових інформатизації вищих навчальних закладів є *інформатизація навчального процесу* - створення, впровадження та розвиток комп'ютерне орієнтованого освітнього середовища на основі інформаційних систем, мереж, ресурсів і технологій. Головною її метою є підготовка фахівця до повноцінного життя і діяльності в умовах інформаційного суспільства, комплексна перебудова педагогічного процесу, підвищення його якості та ефективності.

Інформатизація вищої школи передбачає:

- оперативне оновлення навчальної інформації у зв'язку з розвитком науки, техніки, культури;
- отримання оперативної інформації про індивідуальні особливості кожного студента, що уможлиблює диференційований підхід до організації їх навчання і виховання;
- освоєння адекватних науковому змісту навчання й індивідуальних

особливостей студентів способів донесення навчальної інформації;

- отримання інформації про результативність педагогічного процесу, що дасть змогу оперативно вносити в нього необхідні корективи.

Усе це сприяє удосконаленню інформаційної культури студентів, здійсненню рівневої та профільної диференціації навчально-виховного процесу з метою розвитку нахилів і здібностей студентів, задоволення їхніх запитів і потреб, розкриття творчого потенціалу; удосконаленню управління освітою; підвищенню ефективності наукових досліджень.

Розширення сфери застосування електронно-обчислювальних машин ЕОМ та їх периферійного обладнання зумовило появу поняття «нова інформаційна технологія» (НІТ), яке є синонімом поняття «комп'ютерна технологія» (КТ). НІТ передбачає використання усього різноманіття сучасних пристроїв оброблення інформації, в т. ч. ЕОМ, їх периферійного обладнання (відеоматеріали, принтери, пристрої для оброблення даних з графічної і звукової форми).

Нові інформаційні технології навчання (НІТН) враховують: обов'язкове володіння навичками роботи з комп'ютером усіх учасників навчально-виховного процесу як інструментом повсякденної діяльності; побудову відкритої системи освіти, що забезпечує кожній особистості власну траєкторію розвитку.

Основною метою НІТН є забезпечення учнів(студентів) – потенційного продукту системи освіти – до повноцінної життєдіяльності в умовах інформаційного суспільства. Отже, навіть короткий аналіз дає можливість зробити висновок про необхідність більш глибокого вивчення даної сучасної технології викладачем. НІТН надають викладачеві певну базу та методологію вибору змісту, методів і засобів навчання в реальному освітньому процесі з урахуванням спектра вже наявних освітніх технологій, соціального замовлення та його особистої творчої індивідуальності

У даний час широке застосування інформаційних технологій у професійній освіті в основному стримується наступними чинниками:

1. Недостатня проінформованість у сфері інформаційних технологій та відсутність практичних навичок роботи на комп'ютері серед викладачів і в результаті цього:

- інформаційні технології практично не використовуються в процесі проведення занять і підготовці методичних матеріалів;
- небажання викладачів займатися самоосвітою, саме для застосування
- інформаційних технологій у навчальному процесі.

2. Недостатнє використання Internet, Internet-технологій і в результаті цього:

- слабкі можливості для поширення перспективного місцевого й зарубіжного досвіду, ефективного використання освітніх стандартів;
- неефективне використання створюваних інформаційних освітніх ресурсів і навчальних програм.

Незважаючи на наявні проблеми, майбутнє вдосконалення навчально-виховного процесу тісно пов'язане з використанням інформаційних технологій навчання. Основними тенденціями розвитку інформаційних технологій навчання називають:

- 1) розширення сфери використання комп'ютера в навчальному процесі;
- 2) перехід від епізодичного до систематичного використання комп'ютера (від використання на окремих уроках до цілих курсів);
- 3) перехід від адаптивного до індивідуалізованого навчання;
- 4) інтелектуалізація навчальних систем;
- 5) поява комп'ютерних систем, які забезпечують динамічний розподіл функцій управління через передачу деяких навчальних функцій учневі(студентові);
- 6) діалогізація комп'ютеризованого навчального процесу.

Підсумовуючи, можна сказати, що використання інформаційних технологій – життєва необхідність сьогодення. Віддаючи перевагу сучасним технологіям навчання, можна зазначити, що це: ефективний, цікавий спосіб

навчання, активна участь у роботі, а не стандартне зазубрювання відповідей на питання, можливість досягти більшого результату з найменшою затратою часу, краще сприйняття і запам'ятовування інформації, можливість вільно висловлювати власну думку, розвиток самовпевненості, демократизація навчального процесу

Література

1. Бонч-Бруєвич Г.Ф., Абрамов В.О., Носенко Т.І. Методика застосування технології SMART Board у навчальному процесі: навчальний посібник. Т. І. К.: КМПУ ім. Б.Д.Грінченка, 2007. 102 с.
2. Носенко Т.І. Інформаційні технології навчання: начальний посібник. К.: Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка, 2011. 184 с.
3. Софронова Н.В. Програмно-методичні засоби в навчальному процесі вищої школи. М.: ІО РАВ, 1998. 178 с.
4. Иванова Е.В. Використання Інтернет-ресурсів в освітніх цілях (на основі аналізу закордонного досвіду) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.gpntb.ru/win/interevents/crimea2001/tom/sem1/Doc31.HTML>

СУЧАСНІ WEB-ТЕХНОЛОГІЇ: ОСОБЛИВОСТІ ТА ЗАСОБИ ЗАСТОСУВАННЯ

Свген Мануленко

студент спеціальності «Обслуговування комп'ютерних систем та мереж»
Миколаївський коледж ВНЗ «Університет «Україна»
Науковий керівник – канд.фіз.-мат.наук, старший викладач Гроза А.Д.

Поняття веб-технології є похідним від синонімічного ряду понять Web, World Wide Web, Всесвітня павутина, веб, що визначають глобальний інформаційний простір, заснований на фізичній інфраструктурі Інтернету і протоколі передачі даних НТТР. Веб-технологія – це сукупність методів та програмно-технічних засобів, інтегрованих з метою ефективного опрацювання веб-ресурсів, які знаходяться у веб-просторі.

У сучасних умовах, коли Інтернет є не тільки мультимедійною картинкою з текстом у веб-просторі, а й потужним засобом комунікації, інтеграції, пошуку веб-ресурсів, надання різноманітних сервісів, поняття веб-технологій трактується як комплекс технічних, комунікаційних, програмних методів

розв'язання завдань організації спільної діяльності користувачів із застосування мережі Інтернет.

До структури Всесвітньої мережі входять [1]:

- веб-сайт, або просто сайт (англ. website, від web – мережа і site – «місце») – це сукупність веб-сторінок, доступних в інтернеті через протоколи Http/https; сукупність всіх загальнодоступних веб-сайтів і є Всесвітня Павутина;

- сторінки веб-сайтів – це файли з текстом, розміченим на мові HTML або XHTML. Ці файли завантажуються відвідувачем мережі на його комп'ютер, обробляються програмою-браузером і виводяться на засіб відображення користувача (монітор, екран КПК, принтер або синтезатор мови);

- веб-розробка (або сайтобудування) – виготовлення сайтів як працюючих цілісних інформаційних ресурсів; складний процес, що потребує поєднання різних професійних навичок;

- веб-сервіси – це технологія, яка дозволяє додаткам обмінюватися даними незалежно від платформи і мови програмування, що має програмний інтерфейс, який отримує через мережу команди і дані в заздалегідь обумовленому форматі, виконує якісь операції і відправляє через мережу відповідь.

- інтернет (від англ. Internet) – всесвітня система добровільно об'єднаних комп'ютерних мереж, побудована на використанні протоколу IP і маршрутизації пакетів даних. Інтернет утворює глобальний інформаційний простір, служить фізичною основою для Всесвітньої мережі і безлічі систем (протоколів) передачі даних. Часто згадується як Всесвітня мережа і Глобальна мережа.

Сучасні технології створення та підтримки веб-сайтів орієнтовані на платформи, що дозволяють ефективно керувати інформаційним наповненням і даними, які надходять від відвідувачів сайту. Як правило, такі рішення базуються на серверних технологіях типу ASP, ASP.NET, JSP, PHP або використовують готові потужні засоби для створення корпоративних сайтів, що орієнтовані на впровадження вказаних технологій.

Основними засобами веб-технологій є [2]:

- HTML – мова розмітки тексту; фундаментальна, базова технологія Інтернету. Однією з основних функціональних особливостей мови HTML, завдяки якій вона і отримала свою назву, є гіперпосилання;

- гіперпосилання (Hyperlink) – це базовий функціональний елемент HTML-документу, який реалізовує зв'язок певного об'єкту веб-сторінки з іншим об'єктом. Для гіперпосилання може використовуватися як фрагмент тексту, так і графічний об'єкт, а сам гіперзв'язок можна встановлювати як між об'єктами одного сайту, так і між об'єктами, що розміщені на різних сайтах Інтернету;

- CSS – каскадна таблиця стилів; технологія опису зовнішнього вигляду документа, що створено засобами HTML, XML і XHTML. CSS використовується для завдання кольорів, шрифтів, розташування елементів сторінки тощо;

- DHTML – динамічна мова розмітки тексту; набір засобів, які реалізують інтерактивність веб-сторінки без звертання до серверу. DHTML побудовано на об'єктній моделі документа DOM (Document Object Model), яка розширює традиційний статичний HTML-документ;

- JavaScript – мова сценаріїв, що призначена для написання сценаріїв для інтерактивних HTML-сторінок. Мова JavaScript не має жодного відношення до мови Java. Java розроблено фірмою SUN, а JavaScript – фірмою Netscape Communication Corporation;

- PHP – серверна мова; мова створення сценаріїв, яка спочатку була набором інструментів для відстеження поведінки відвідувачів сайту. З часом перетворилася на повноцінну мову програмування, а її назву було змінено як PHP HyperText Preprocessor (препроцесор гіпертексту PHP);

- ASP – активні сторінки сервера; технологія, що є аналогічною до JavaScript і PHP;

- XML – розширена мова розмітки. Основну увагу в мові XML зосереджено на даних. Тут, структурна розмітка даних і представлення даних є строго розділеними;

- XSLT – розширена мова перетворення листів стилів. Мова XSLT (eXtensible Stylesheet Language Transformations) є транслятором, за допомогою якого можна вільно модифікувати початковий текст;

- Ajax – технологія для взаємодії з сервером без перевантаження сторінок.

- Adobe Flash (раніше відома як Macromedia Flash), або просто Flash – мультимедійна платформа, що призначена для створення векторної анімації і інтерактивних застосувань (зокрема, ігор), а також для інтеграції відеороликів у веб-сторінки.

Література

1. Веб-технології. Їх різновиди та функції [Електронний ресурс] [Сайт] <http://www.znannya.org/?view=web2-intro-it>

2. <http://compi.com.ua/kompyuterni-mereji-internet.html?page=9>

ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ДРУКОВАНІ ЗМІ»: ТЕНДЕНЦІЇ ВЗАЄМВІДНОСИН ЖУРНАЛІСТСЬКОГО І ПРАВОГО СЕКТОРІВ

Олександр Титаренко,

студент спеціальності «Правознавство»,

Миколаївський міжрегіональний інститут розвитку людини ВНЗ «Університет «Україна»
Науковий керівник – канд.наук із соц., доцент кафедри Стекольщикова В.А.

У суспільстві ХХІ століття потреба в масовій інформації значно посилена, оскільки аудиторія все більше прагне самостійно оцінювати явища і події, активно брати участь у суспільних і політичних процесах.

Правові основи діяльності друкованих засобів масової інформації в Україні визначені в Законі «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні», в якому встановлені основні положення їх організації і діяльності відповідно до Конституції, Закону «Про інформацію» та інших актів чинного законодавства і визнаних Україною міжнародно-правових договорів.

Відповідно до статті 34 Конституції України кожному гарантується право на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань. Кожен має право вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію усно, письмово або в інший спосіб – на свій вибір. Здійснення цих прав може бути обмежене законом в інтересах національної

безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку з метою запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я населення, для захисту репутації або прав інших людей, для запобігання розголошенню інформації, одержаної конфіденційно, або для підтримання авторитету і неупередженості правосуддя [5, с. 187].

Аналізуючи власне ЗУ «Про друковані ЗМІ», відмітимо, що журналістом редакції друкованого засобу масової інформації є творчий працівник, який професійно збирає, одержує, створює і займається підготовкою інформації для друкованого засобу масової інформації та діє на підставі трудових чи інших договірних відносин з його редакцією або займається такою діяльністю за її уповноваженням, що підтверджується редакційним посвідченням чи іншим документом, виданим йому редакцією цього друкованого засобу масової інформації.

Відповідно до цього закону журналіст має право: 1) на вільне одержання, використання, поширення (публікацію) та зберігання інформації; 2) відвідувати державні органи, органи місцевого самоврядування, а також підприємства, установи і організації та бути прийнятим їх посадовими особами; 3) відкрито здійснювати записи, в тому числі із застосуванням будь-яких технічних засобів, за винятком випадків, передбачених законом; 4) на вільний доступ до статистичних даних, архівних, бібліотечних і музейних фондів; 5) за пред'явленням редакційного посвідчення чи іншого документа, що підтверджує його професійну належність або повноваження, надані редакцією друкованого ЗМІ, перебувати в районі стихійного лиха, катастроф, в місцях аварій, масових безпорядків, на мітингах і демонстраціях, на територіях, де оголошено надзвичайний стан; 6) звертатися до спеціалістів при перевірці одержаних інформаційних матеріалів [3].

ЗУ також визначає зобов'язаний журналіста: 1) дотримуватися програми діяльності друкованого засобу масової інформації, з редакцією якого він перебуває у трудових або інших договірних відносинах, керуватися положеннями статуту редакції; 2) подавати для публікації об'єктивну і

достовірну інформацію;3) задовольняти прохання осіб, які надають інформацію, щодо їх авторства або збереження таємниці авторства;4) відмовлятися від доручення редактора (головного редактора) чи редакції, якщо воно не може бути виконано без порушення Закону[2, с. 270].

Варто зацентувати увагу на тому, що журналіст несе відповідальність в межах чинного законодавства за перевищення своїх прав і невиконання обов'язків. Умисне перешкоджання законній професійній діяльності журналістів та/або переслідування журналіста за виконання професійних обов'язків, за критику тягне за собою відповідальність згідно із законами України. Так, статтею 171 Кримінального кодексу України встановлено відповідальність за умисне перешкоджання законній професійній діяльності журналістів. Такі діяння караються штрафом до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або арештом на термін до шести місяців, або обмеженням волі на термін до трьох років. Переслідування журналіста за виконання професійних обов'язків, за критику, здійснюване службовою особою або групою осіб за попередньою змовою, карається штрафом до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеженням волі на термін до п'яти років, або позбавленням права обіймати певні посади на термін до трьох років.

Крім того, статтею 17 Закону України «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів» встановлено відповідальність за посягання на життя і здоров'я журналіста, інші дії проти нього та відповідальність журналіста за завдану ним моральну (немайнову) шкоду [4, с. 245].

Розвиток інформаційної сфери має свої закономірності, ігнорування яких знижує дієвість державних рішень, зменшує ефективність впровадження дорогих інформаційних систем у роботу державної влади. Тому варто розглядати інформаційну сферу суспільства як самостійний феномен, розвиток якого підвладний, з одного боку, своїм закономірностям, з другого – державному регулюванню діяльності ЗМК(засоби масової комунікації) через інформаційне законодавство [1].

Передусім слід зазначити, що правове регулювання засобів масової інформації здійснюється законами, що гарантують, з одного боку, свободу засобів масової інформації, з іншого – право людини на свободу одержання інформації, свободу висловлень і самовираження, плюралізм думок у суспільстві, підконтрольність засобів масової інформації суспільству, їхню відповідальність. Система законів складалася протягом десятиліть і розвивалася в напрямку розвитку й збереження тендітного, тонкого балансу між свободою засобів масової інформації й обмеженням їх в ім'я права на повагу до особистого життя, права кожної людини на свободу вираження своєї думки та в ім'я збереження плюралізму в суспільстві. Таким чином, функції й місце засобів масової інформації в суспільстві визначаються як засіб інформування суспільства і як спосіб контролю суспільства за діяльністю влади, що, природно, як правило, виключає можливість влади безпосередньо керувати засобами масової інформації, використовуючи їх задля своїх цілей. Проте, влада, держава зберігають деяку можливість регулювати й контролювати процеси в області засобів масової інформації.

Література:

1. Аналітична доповідь Національного інституту стратегічних досліджень «Інформаційне суспільство в Україні: глобальні виклики та національні можливості»(2010 рік), [Електронний ресурс] режим доступу: www.niss.gov.ua/public/File/2010table/1214
2. Гриценко О.М. Українські ЗМІ в контексті глобальних процесів на початку ХХІ століття / Україна на шляху до Європи: наук. вид. / упоряд.: В. І. Шкляр, А. В. Юричко. К.: Етнос, 2006. – С. 265-379
3. Закон України «Про друковані засоби масової інформації(пресу) в Україні» в редакції від 15.06.2017 [Електронний ресурс] режим доступу: zakon2.rada.gov.ua/laws/show/
4. Інформаційні процеси в структурі світових комунікаційних систем: підручник / А.А. Чічановський, О.Г. Старіш. К.: Грамота, 2010. 568 с
5. Правове регулювання інформаційної діяльності в Україні: наук.-практ. вид. / упоряд. С.Е. Демський. К.: Юрінком Інтер, 2001. 688 с.

Мій науковий дебют: Тези міжвузівської науково-практичної конференції
19 квітня 2018 р. / За заг. ред. А.М. Старевої. – Миколаїв: ММІРЛ ВНЗ
«Університет «Україна», 2018. – 131 с.

Відповідальні за випуск: О.А. Шевченко, С.В. Кандюк-Лебідь
Комп'ютерна верстка: С.В. Кандюк-Лебідь



Україна, 54003, м. Миколаїв, вул.2-га Військова, 22
т. 711652, 710915, 572155 Е – mail: mmirl.edu.ua@ukr.net